

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

PAŹDZIERNIK 2015

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
	Katarzyna Rola	
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalea Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: EXPOL Włocławek
Nakład: 240 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. We wrześniu rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej nie uległy większym zmianom. Syntetyczny wskaźnik koniunktury rolniczej (SWKR) zmalał o 0,1 pkt. proc. do 100,0 punktów i zrównał się z jego poziomem przed rokiem o tej porze. Wpłynął na to przede wszystkim spadek wyrównanego wskaźnika nożyc cen, który był nieco głębszy niż zmniejszenie wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu. Wyrównany wskaźnik nożyc cen spadł w tym czasie o 0,3 pkt. proc. do 99,4 punktu i zrównał się z jego najniższym poziomem z czerwca br. Jednocześnie był on o 0,2 pkt. proc. niższy niż rok temu. Zdecydował o tym spadek wyrównanego wskaźnika cen skupu podstawowych surowców rolniczych o 0,3 pkt. proc. do 99,5 punktu, przy stabilizacji wyrównanego wskaźnika zmian cen środków produkcji na poziomie 100,1 punktu. Spadek wyrównanego wskaźnika zmian cen skupu było rezultatem zmniejszenia bieżącego wskaźnika zmian cen w sierpniu (do 99,1 punktu). Złożyły się na to rzadko spotykane o tej porze roku obniżki cen żywca wieprzowego (o 0,7%), a także sezonowe spadki cen mleka (o 0,6%), ziemniaków i niektórych zbóż (pszenica, żyto), które po słabych zbiorach były mniejsze niż w latach ubiegłych o 0,4-3,1%. Ceny skupu drobiu nie zmieniły się w sierpniu, a bydło, jęczmień i kukurydza podrożały odpowiednio o 0,9%, 3,8% oraz 7,2%.

Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu zmalał w analizowanym miesiącu tylko o 0,1 pkt. proc. do 100,5 punktu i o 0,1 pkt. proc. przewyższał jego poziom sprzed roku. Złożyła się na to sezonowa poprawa indeksu produkcji przemysłu spożywczego, przy ograniczeniu indeksu obrotów handlowych z zagranicą (zwłaszcza po stronie importu) oraz głębszych niż inflacja spadków wynagrodzeń. Łagodząco na pogorszenie wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu działała taniejąca żywność.

Zmiany cen skupu oraz środków produkcji, jakie dokonały się w pierwszych ośmiu miesiącach 2015 r. (w porównaniu z grudniem 2014 r.) nie były korzystne dla rolnictwa. Skumulowany wskaźnik nożyc cen zmalał do 97,5 punktu, ale był wyższy niż w sierpniu 2014 r., kiedy wynosił 95,65 punktu. Oznacza to, że podwyżki cen podstawowych surowców rolniczych nie skompensowały w pełni wzrostu cen środków produkcji, jakie dokonały się w tym czasie, choć w nieco większym stopniu niż przed rokiem o tej porze.

W najbliższym czasie rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej mogą nieznacznie poprawić się pod wpływem wzrostu cen przede wszystkim surowców roślinnych. Spadek zbiorów praktycznie wszystkich roślin uprawnych ograniczy ubiegłoroczną presję podaży, spowodowaną rekordowymi zbiorami. Dynamikę wzrostu cen skupu hamować będzie jednak utrzymująca się wysoka podaż produktów zwierzęcych, zwłaszcza, że pogorszenie opłacalności produkcji przede wszyst-

kim chowu trzody chlewnej, ale również drobiu, bydła i mleka, będzie skłaniać mniej efektywnych producentów do redukcji pogłowia zwierząt. Będzie to zwiększać podaż żywca. Sytuacja może zmienić się w czwartym kwartale pod wpływem sezonowego spadku podaży, głównie mleka.

2. Mimo znacznego spadku zbiorów i podaży zbóż w 2015 r., oraz presji popytu na rynku krajowym wzrost ich cen będzie hamowany niskimi cenami światowymi w warunkach zmniejszonego popytu importowego oraz dużej dostępności ziarna u czołowych eksporterów.

3. Niskie, mimo ostatnich podwyżek, ceny żywca wieprzowego oraz niepewność co do skali podwyżek cen zbóż i pasz skutkują malejącym zainteresowaniem producentów chowem trzody chlewnej. Po trwającym 1 rok ożywieniu nastąpił powrót do tendencji spadkowych, szczególnie widoczny w odniesieniu do pogłowia zwierząt przeznaczonych na chów, w tym przede wszystkim macior.

4. Konsekwencje wzrostu cen zbóż i pasz będą mniej dotkliwe dla produkcji drobiarskiej ze względu na jej przewagę kosztowo-cenowe i rozwijający się eksport, który stymuluje produkcję. Produkcja ta będzie nadal rozwijać się, chociaż z nieco mniejszą dynamiką niż w roku poprzednim.

5. Mimo utrzymujących się spadków cen, malejącej opłacalności produkcji oraz mniejszych zasobów pasz, skup mleka systematycznie rośnie, chociaż wolniej niż w 2014 r. Ocenia się, że produkcja mleka w 2015 r. będzie większa o 0,6%, a jego skup o 2,4% w wyniku decyzji podjętych w roku ubiegłym. Wzrostu cen skupu pod wpływem poprawiającej się koniunktury nie należy spodziewać się szybciej niż w drugiej połowie 2016 r.

6. Niskie ceny surowców na świecie oraz kończący się sezon produkcyjny skutkują spadkiem cen środków produkcji, w tym przede wszystkim nośników energii oraz nawozów mineralnych. Ożywienia popytu i wzrostu cen środków produkcji można spodziewać się nie wcześniej niż wiosną 2016 r.

7. W sierpniu sezonowy spadek cen detalicznych żywności był mniejszy niż w lipcu. Prawdopodobnie przyczyniła się do tego susza i mniejsze zbiory większości surowców roślinnych. We wrześniu i w październiku ceny żywności powinny wzrosnąć nie tylko pod wpływem zmian sezonowych, ale również urealnienia wpływu suszy na poziom zbiorów. Eksperci instytutowi przewidują, że ceny detaliczne żywności w grudniu mogą być o 1-2% wyższe niż przed rokiem.

Jadwiga
Seremak-Bulge

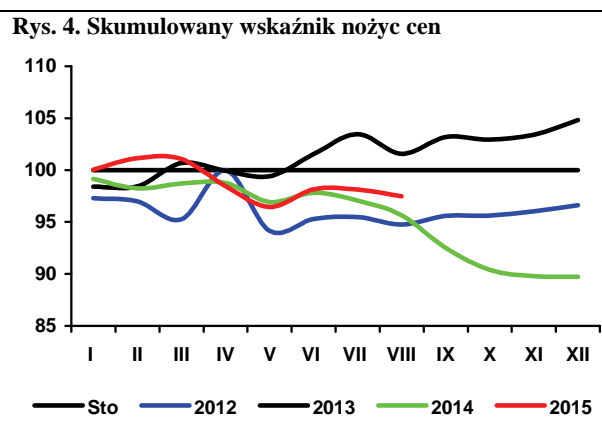
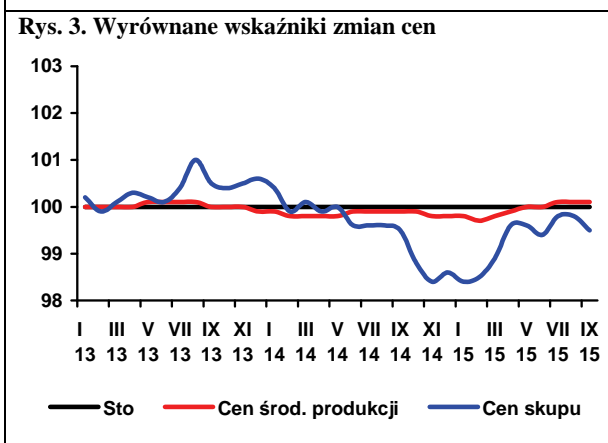
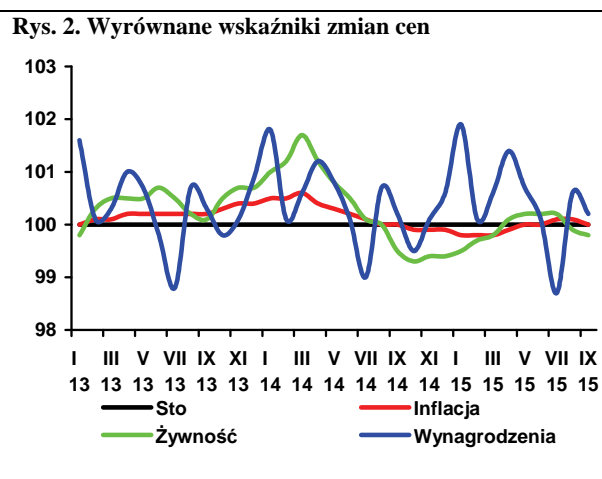
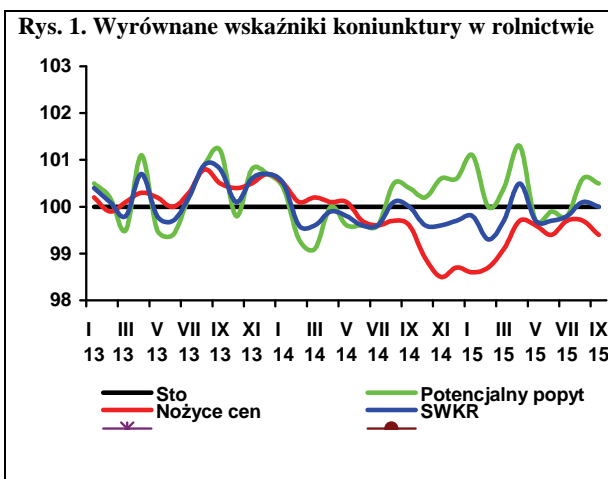
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	IX 15	VIII 15	VII 15	VI 15	V 15	IV 15	IX 14
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,0	100,1	99,8	99,7	99,7	100,5	100,0
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,5	100,6	99,8	99,9	99,7	101,4	100,4
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	99,4	99,7	99,7	99,4	99,6	99,7	99,6
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	99,5	99,8	99,8	99,4	99,6	99,6	99,5
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,1	100,1	100,1	100,0	100,0	99,9	99,9
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	100,3	100,2	99,9	99,8	99,8	99,8	100,5
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	100,4	100,7	98,5	99,9	100,5	101,3	100,7
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	102,3	101,9	100,6	100,2	98,9	101,8	100,5

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, zwierzę ogółem w tym zwierzę wołowy, wieprzowy, drób oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Według ostatnich prognoz Międzynarodowej Rady Zbożowej (IGC) zbiory zbóż (bez ryżu) w 2015 r. wyniosły rekordowe 1,996 mld ton i były o 1,0% mniejsze od rekordowych zbiorów w 2014 r., ale o 12 mln ton większe niż prognozowano miesiąc wcześniej. Podaż całkowita zwiększyła się o blisko 0,7% do 2,441 mln ton, ponieważ nieznaczny ubytek podaży bieżącej (ze zbiorów) został wyrównany z nawiązką podażą ziarna z zapasów początkowych (445 mln ton). Światowe zużycie może się zwiększyć o 0,4% do 1,986 mld ton. Zapasy końcowe przewiduje się na poziomie najwyższym od 30 lat – 456 mln ton. Indeks cen GOI we wrześniu 2015 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, zwiększył się o 0,7%, w tym indeks cen pszenicy o 3,1%, a kukurydzy zmalał o 0,2%. W stosunku do września 2014 r., indeks ten był niższy o 14,2%. Wzrost wskaźnika odzwierciedlał sytuację na rynkach terminowych w USA oraz obawy o wpływ suszy na zbiory w niektórych krajach.

Na polskim rynku zbóż przewiduje się wzrost presji popytu w sezonie 2015/16. Zbiory zbóż w 2015 r. zmniejszyły się na skutek suszy. Obecnie szacuje się je na 27,8 mln ton, tj. o 13% mniej w porównaniu z rekordowymi zbiorami w 2014 r. W połączeniu z mniejszymi zapasami początkowymi spowoduje to zmniejszenie podaży krajowej o blisko 15%. Jednocześnie zużycie zwiększy się o ponad 1%. W wyniku tego, zapasy końcowe mogą zmniejszyć się o połowę do zaledwie 1,0 mln ton.

W okresie dwóch pierwszych miesięcy sezonu 2015/16 (lipiec i sierpień 2015 r.) do skupu trafiło 2,5 mln ton zbóż podstawowych, tj. o 10% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Skupiono 1,5 mln ton pszenicy (1,6 mln ton w porównywalnym okresie poprzedniego sezonu), 202 tys. ton żyta (270 tys. ton), 395 tys. ton jęczmienia (428 tys. ton) oraz 151 tys. ton kukurydzy (73 tys. ton).

W sierpniu 2015 r. w porównaniu z lipcem 2015 r. w skupie mniej płacono za pszenicę (645,8 zł/t wobec 666,8 zł/t) i żyto (503,6 wobec 505,5 zł/t). Cena kukurydzy była wyższa o 7%, a jęczmienia o 4%. Na targowiskach w sierpniu 2015 r. pszenica kosztowała 742,0 zł/t (747,0 zł/t w lipcu 2015 r.) a żyto 604,7 zł/t (665,0 zł/t).

W lipcu 2015 r. z Polski wyeksportowano 441,9 tys. ton ziarna zbóż wobec 272,1 tys. ton w lipcu 2014 r., w tym 249,0 tys. ton pszenicy, 77,9 tys. ton jęczmienia, 27,5 tys. ton żyta i 63,4 tys. ton kukurydzy. Import ziarna wyniósł w tym czasie 72,1 tys. ton i w porównaniu z lipcem 2014 r. był mniejszy o 48%. Mniej przywieziono pszenicy, żyta, jęczmienia i kukurydzy.

W lipcu 2015 r., w porównaniu z czerwcem 2015 r., spośród przetworów zbożowych zmniejszył się wywóz mąki pszennej (o 18%), pozostałych mąk (o 1%), ziarna obrobionego inaczej (o 15%) oraz chleba i pieczywa cukierniczego (o 8%). W tym

**Wiesław
Łopaciuk**

**Katarzyna
Rola**

czasie mniej sprowadzono także mąki pszennej (o 11%), wyrobów spożywczych (o 2%) i pasz dla zwierząt domowych (o 2%). Import pozostałych przetworów zbożowych i pasz dla zwierząt gospodarskich był większy.

Ceny większości zbóż w UE w sierpniu 2015 r. ponownie zmalały. W Niemczech za pszenicę płacono 178 EUR/t (o 7% mniej niż w lipcu br.), we Francji 160 EUR/t (o 7% mniej). Przeciętna cena jęczmienia paszowego w UE-28 była niższa niż przed miesiącem o 6%, w tym we Francji o 6%, a w Niemczech o 5%. Średnia cena kukurydzy pozostała na tym samym poziomie (163 EUR/t).

Niewielkim zmianom uległy w analizowanym miesiącu ceny mieszanek przemysłowych. W porównaniu z sierpniem 2014 r. ceny wszystkich pasz były niższe średnio o 4%. Prognozy bardzo dobrych zbiorów zbóż i oleistych wpływają na spadek cen surowców paszowych.

1. Grain Market Report nr 459, 24.09.2015 r.

2. **Grains and Oilseeds Index** - indeks dziennych notowań cen zbóż i oleistych składający się z notowań pszenicy, kukurydzy, jęczmienia, ryżu, soi, mączki sojowej i rzepaku/kanoli, za podstawę przyjmuje ceny ze stycznia 2000 r., wagi poszczególnych komponentów składowych są określane na podstawie ich średnich udziałów w handlu w okresie ostatnich pięciu lat, szczegóły na stronie <http://www.igc.int/en/default.aspx>.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2012	I-XII	893,4	742,3	728,5	819,1	946,5	808,5	881,8	745,6	X
2013	I-XII	853,9	622,4	748,6	770,5	975,0	728,9	875,5	774,5	X
2014	I-XII	704,2	551,4	634,0	671,8	849,7	639,1	803,4	669,7	X
2014	VII	660,8	496,8	727,6	602,7	887,3	665	832,3	704,1	419,9
	VIII	638,1	524,3	745,3	616,7	813,5	604,7	762,2	645,4	424,8
	IX	637,1	520,8	637,5	614,2	791,1	587,6	734,3	616,0	424,5
	X	623,0	513,3	462,1	614,9	775,4	587,4	716,2	608,7	426,0
	XI	645,2	531,2	443,3	602,9	759,9	587,1	713,5	603,5	426,7
	XII	672,3	523,6	509,9	603,1	759,5	570,9	713,5	600,8	427,9
2015	I	709,9	535,6	548,3	631,6	755,6	598,5	717,8	606,5	433,6
	II	706,8	520,0	558,6	618,7	763,8	573,2	713,3	601,7	423,2
	III	693,4	514,9	566,5	606,3	765,7	578,8	731,7	611,6	418,2
	IV	681,9	520,3	566,5	594,8	757,2	582,9	718,8	598,9	408,2
	V	647,2	497,1	551,6	566,4	755,8	573,5	709,1	585,0	413,2
	VI	650,9	525,4	553,1	561,0	729,7	562,0	682,5	571,1	421,4
	VII	666,8	505,5	595,1	608,5	747,0	575,3	693,5	587,8	420,8
	VIII	645,8	503,6	638	631,9	742,0	582,7	686,7	595,8	424,9
Zmiana w %										
<u>VIII 2015</u> <u>VII 2015</u>		-3,1	-0,4	7,2	3,8	-0,7	1,3	-1,0	1,4	X
<u>VIII 2015</u> <u>VIII 2014</u>		1,2	-3,9	-14,4	2,5	-8,8	-3,6	-9,9	-7,7	X

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy		Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenżyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2012	I-XII	4799,2	1894,7	722,1	904,4	539,0	501,8	7013,7	3301,3	2220,4
2013	I-XII	4234,9	1305,1	941,1	758,6	404,4	553,2	6573,0	2952,9	2007,7
2014	I-XII	5919,2	2139,2	806,3	711,1	353,1	944,2	8465,4	3879,4	1952,4
2014	VII	432,9	187,6	95,2	293,4	118,2	105,6	934,7	442,2	46,5
	VIII	1178,2	420,8	175,2	134,8	53,4	312,6	1827,7	883,2	26,7
	IX	723,9	244,5	71,1	52,7	21,7	107,6	966,4	417,9	45,7
	X	541,7	185,8	59,8	43,6	21,5	68,2	718,3	302,7	507,7
	XI	420,6	120,5	43,1	37,9	25,1	57,4	562,7	227,0	480,3
	XII	472,4	134,4	30,6	27,7	17,2	57,2	592,4	222,3	140,4
2015	I	421,3	132,3	32,4	22,8	14,3	57,6	537,4	212,3	81,2
	II	462,9	147,9	36,8	24,1	17,2	58,9	589,9	239,4	86,4
	III	357,6	129,5	33,1	27,6	22,2	57,6	484,6	227,4	125,7
	IV	370,6	124,6	41,5	32,4	24,6	67,8	517,1	246,6	118,6
	V	329,2	128,7	31,2	25,7	20,5	58,6	448,0	227,8	143,5
	VI	314,3	122,7	33,2	26,6	20,6	52,9	431,9	215,9	143,3
	VII	365,1	108,2	33,5	224,0	91,0	52,9	677,8	270,4	97,0
	VIII	1158,5	421,4	168,5	170,9	56,7	280,1	1805,9	821,9	54,5
Zmiana w %										
<u>VIII 2015</u> <u>VII 2015</u>		217,3	289,3	403,0	-23,7	-37,7	429,5	166,4	204,0	-43,8
<u>VIII 2015</u> <u>VIII 2014</u>		-1,7	0,1	-3,8	26,8	6,2	-10,4	-1,2	-6,9	103,8

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2013 ^b	I-XII	2769,1	2229,6	220,6	1744,6	175,8	8565,8
2014 ^b	I-XII	2741,0	2261,9	232,3	1613,3	167,7	8865,4
2014 ^a	VII	162,6	129,3	10,8	82,4	10,7	637,5
	VIII	155,3	121,8	9,9	81,8	9,4	603,0
	IX	175,3	136,1	11,4	83,7	11,7	662,6
	X	180,6	141,6	12,2	85,9	12,8	679,1
	XI	157,3	124,1	10,3	78,3	9,0	565,8
	XII	164,8	130,4	11,8	83,2	11,2	599,4
2015 ^a	I	172,7	133,6	13,0	82,1	12,9	611,7
	II	159,6	123,5	11,4	74,5	11,6	549,5
	III	171,2	134,1	12,6	82,6	13,9	620,7
	IV	154,3	118,8	12,6	81,1	11,5	658,0
	V	154,2	120,2	11,3	81,5	12,1	627,2
	VI	157,4	121,9	11,7	83,8	12,6	641,6
	VII	175,8	137,7	12,3	86,0	13,0	646,7
Zmiana w %							
<u>VII 2015</u> <u>VI 2015</u>		11,7	13,0	5,4	2,6	2,4	0,8
<u>VII 2015</u> <u>VII 2014</u>		8,1	6,5	13,8	4,4	20,6	1,4

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b
2012	I-XII	1060,6	312,4	312,4	1047,8	2896,3	735,1	69,9	197,0	495,4	1524,0
2013	I-XII	1692,9	904,6	292,9	922,8	4094,9	581,8	6,5	159,8	286,6	1077,2
2014	I-XII	3199,8	825,9	151,6	788,9	5475,5	547,5	17,0	257,1	350,9	1232,5
2014	VI	160,4	50,5	0,7	42,0	264,4	15,9	1,3	31,4	16,8	68,4
	VII	127,8	25,0	66,0	27,9	268,7	88,2	1,3	31,2	13,9	138,6
	VIII	267,9	102,5	18,8	13,1	486,5	61,8	2,3	20,4	20,0	108,0
	IX	474,2	79,4	3,0	17,1	655,1	58,1	1,8	6,3	30,8	102,2
	X	319,4	73,0	1,7	73,0	523,4	43,7	0,1	11,6	47,9	110,7
	XI	469,0	82,5	30,4	99,6	734,9	33,4	3,7	5,9	29,1	78,7
	XII	317,2	41,0	29,2	56,1	517,3	34,1	0,7	6,7	35,2	83,6
2015	I	290,5	26,4	3,3	52,1	424,5	28,4	0,1	5,5	30,8	72,5
	II	628,6	28,2	8,1	47,4	768,7	35,9	0,2	12,1	20,4	73,6
	III	644,3	33,2	10,9	59,1	808,1	34,2	0,0	5,4	15,3	58,2
	IV	532,0	40,6	3,4	47,7	696,7	54,9	0,03	9,3	12,5	79,7
	V	276,5	27,0	8,3	57,4	409,3	21,6	0,0	11,2	30,3	65,2
	VI	158,8	35,3	13,0	62,8	306,5	21,9	0,2	17,1	8,8	51,4
	VII	249,0	27,5	77,9	63,4	441,9	55,4	0,1	8,3	6,3	72,1
Zmiana w %											
<u>VII 2015</u> <u>VI 2015</u>		56,8	-22,1	501,2	1,0	44,2	153,4	-55,0	-51,6	-28,7	40,2
<u>VII 2015</u> <u>VII 2014</u>		94,9	6,4	16,4	126,9	62,4	-37,9	-92,0	-73,7	-55,0	-48,4

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem,

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	slód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	Slód
2012	I-XII	75,1	12,3	30,0	19,1	49,8	56,0	20,4	30,2	30,1	211,6
2013	I-XII	80,0	18,8	57,6	22,7	28,0	55,1	13,0	25,4	36,9	122,8
2014	I-XII	90,4	20,5	45,4	27,6	61,1	44,5	12,0	27,4	30,2	114,9
2014	VI	7,1	1,7	3,0	2,6	4,2	3,2	1,0	1,8	2,3	11,1
	VII	7,8	1,9	3,0	2,7	7,4	3,1	0,8	2,2	2,6	9,5
	VIII	6,8	1,8	2,7	2,9	5,1	3,9	1,0	2,1	2,7	11,1
	IX	9,5	1,6	2,4	3,0	6,7	3,6	1,1	2,5	3,7	9,2
	X	7,4	1,5	4,2	4,2	6,8	3,9	1,3	3,2	3,6	9,1
	XI	8,7	1,7	3,7	3,3	7,2	4,2	1,0	2,3	2,6	9,1
	XII	8,7	1,3	4,4	2,1	3,9	3,7	0,7	1,9	2,8	3,5
2015	I	7,2	1,4	3,9	2,9	4,5	4,3	1,2	1,8	2,9	9,8
	II	7,6	1,8	3,6	2,1	4,6	4,0	1,0	2,2	4,1	9,4
	III	8,7	1,7	3,9	2,3	6,3	4,2	1,0	2,9	3,7	12,4
	IV	8,3	1,2	3,3	2,5	4,0	4,2	1,2	2,2	3,4	19,6
	V	7,4	1,4	3,3	1,9	4,5	3,7	1,2	2,3	2,7	19,0
	VI	8,6	1,5	3,3	2,4	4,8	4,6	1,2	2,3	2,9	19,0
	VII	7,1	1,5	3,4	2,1	5,3	4,1	1,3	2,6	3,0	21,7
Zmiana w %											
<u>VII 2015</u> <u>VI 2015</u>		-17,8	-1,2	4,2	-14,6	9,8	-10,7	4,4	12,4	2,7	14,6
<u>VII 2015</u> <u>VII 2014</u>		-9,2	-29,3	14,4	-27,0	-28,0	32,2	31,6	19,6	14,7	113,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych
2012	I-XII	31,5	82,8	287,5	128,3	191,1	66,2	20,3	120,1	384,3	152,7
2013	I-XII	27,4	87,5	329,7	148,5	226,6	70,7	20,2	141,3	401,8	168,1
2014	I-XII	27,0	93,9	344,1	166,6	247,9	64,7	21,6	134,7	430,5	169,6
2014	VI	2,4	7,5	30,9	11,5	20,5	5,1	1,7	10,2	37,6	12,0
	VII	2,3	7,8	30,9	15,6	19,0	5,2	1,9	10,7	38,4	14,3
	VIII	2,2	7,9	29,2	15,0	18,8	4,7	1,7	11,4	34,5	13,1
	IX	2,4	9,0	33,5	15,8	20,8	5,4	2,0	13,2	39,8	15,9
	X	2,5	8,8	33,9	17,4	23,0	6,4	2,0	12,3	29,4	15,1
	XI	2,1	8,1	32,5	13,4	21,3	6,7	1,9	11,8	30,6	14,8
	XII	2,3	7,0	30,0	12,5	20,7	5,2	1,8	10,9	31,4	15,1
2015	I	2,6	7,8	31,5	10,9	23,1	4,3	1,6	9,8	26,7	14,8
	II	2,4	8,5	31,4	11,3	20,9	4,5	1,7	11,0	24,7	15,0
	III	2,9	9,3	35,9	11,1	22,9	6,0	2,2	11,1	30,0	14,9
	IV	2,3	8,9	32,3	12,8	20,5	5,8	2,3	10,6	28,0	13,5
	V	2,2	8,8	30,9	13,7	18,8	4,5	1,8	10,2	25,9	12,9
	VI	2,5	9,4	34,6	13,9	16,1	5,4	2,1	10,8	27,3	14,0
	VII	2,5	10,1	31,7	14,9	23,6	6,2	2,0	10,7	30,3	13,7
Zmiana w %											
<u>VII 2015</u> <u>VI 2015</u>		0,0	7,4	-8,2	7,8	46,4	15,2	-1,7	-0,8	10,9	-2,1
<u>VII 2015</u> <u>VII 2014</u>		7,0	30,1	2,3	-4,2	24,2	19,2	6,3	-2,7	-22,3	-4,4

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2013	I-XII	1,30	2,49	2,06	4,49	3,89	4,48	5,00	5,86
2014	I-XII	1,10	2,45	2,13	4,48	3,92	4,41	5,01	5,83
2014	VII	1,11	2,45	2,10	4,44	3,93	4,40	5,02	5,83
	VIII	1,08	2,46	2,14	4,46	3,92	4,40	5,03	5,82
	IX	1,05	2,45	2,15	4,44	3,91	4,40	5,00	5,80
	X	1,06	2,44	2,11	4,46	3,92	4,40	5,01	5,82
	XI	1,04	2,41	2,12	4,44	3,92	4,40	5,01	5,82
	XII	1,05	2,39	2,17	4,40	3,92	4,40	5,01	5,85
2015	I	1,08	2,45	2,11	4,36	3,98	4,42	4,99	5,85
	II	1,11	2,45	2,08	4,38	3,97	4,42	4,98	5,81
	III	1,08	2,41	2,14	4,38	3,97	4,40	4,98	5,80
	IV	1,07	2,42	2,11	4,36	3,97	4,42	4,97	5,80
	V	1,08	2,44	2,12	4,36	3,97	4,42	4,97	5,80
	VI	1,07	2,43	2,10	4,38	3,98	4,40	4,94	5,79
	VII	1,08	2,38	2,11	4,40	3,97	4,40	4,95	5,81
	VIII	1,09	2,43	2,07	4,42	3,98	4,40	4,95	5,82
Zmiana w %									
<u>VIII 2015</u> <u>VII 2015</u>		0,9	2,1	-1,9	0,5	0,3	0,0	0,0	0,2
<u>VIII 2015</u> <u>VIII 2014</u>		0,9	-1,2	-3,3	-0,9	1,5	0,0	-1,6	0,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2013	I-XII	1734,1	1816,8	2450,8	1520,3	1981,6	1748,2	2744,6
2014	I-XII	1712,3	1797,2	2392,4	1422,2	1919,4	1668,3	2697,3
2014	VI	1719,1	1821,9	2415,3	1445,3	1927,5	1680,1	2715,9
	VII	1714,1	1815,9	2414,7	1439,9	1922,3	1679,7	2709,9
	VIII	1719,4	1813,2	2410,4	1426,3	1920,5	1673,0	2699,5
	IX	1718,7	1810,2	2382,4	1402,8	1906,7	1661,2	2674,4
	X	1704,6	1785,7	2356,9	1390,3	1893,3	1647,9	2661,9
	XI	1700,8	1769,6	2344,3	1382,3	1884,2	1636,7	2651,3
	XII	1692,4	1767,0	2336,6	1379,3	1880,4	1630,5	2649,8
2015	I	1671,1	1755,4	2326,3	1374,6	1886,0	1627,3	2642,4
	II	1665,3	1762,7	2323,5	1371,2	1878,2	1618,7	2641,3
	III	1671,0	1759,5	2327,3	1369,5	1868,2	1613,4	2641,9
	IV	1666,0	1756,8	2347,2	1364,9	1866,6	1612,9	2645,7
	V	1665,8	1778,6	2336,4	1361,4	1861,8	1611,2	2638,5
	VI	1609,0	1793,1	2327,8	1359,6	1865,4	1609,0	2633,4
	VII	1653,3	1784,8	2318,1	1351,8	1865,4	1609,0	2630,0
	VIII	1652,8	1783,2	2308,3	1349,1	1863,1	1611,9	2627,6
Zmiana w %								
<u>VIII 2015</u> <u>VII 2015</u>		-0,03	-0,09	-0,42	-0,20	-0,12	0,18	-0,09
<u>VIII 2015</u> <u>VIII 2014</u>		-3,9	-1,7	-4,2	-5,4	-3,0	-3,7	-2,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2014	IV	2,119	2,146	3,959	0,852	1,856	3,467	2,057
	V	2,152	2,139	4,053	0,814	1,841	3,467	2,061
	VI	2,164	2,159	4,067	0,790	1,957	3,677	2,164
	VII	2,165	2,166	4,075	0,781	1,967	3,702	2,267
	VIII	2,359	2,361	4,464	0,745	1,923	3,640	2,318
	IX	2,387	2,410	4,551	0,725	1,849	3,525	2,223
	X	2,367	2,442	4,532	0,730	1,732	3,316	2,171
	XI	2,354	2,480	4,516	0,732	1,663	3,190	2,134
	XII	2,416	2,476	4,641	0,779	1,570	3,016	2,122
	I	2,297	2,496	4,415	0,731	1,533	2,946	2,073
2015	II	2,392	2,459	4,608	0,725	1,681	3,238	2,076
	III	2,366	2,440	4,564	0,724	1,658	3,198	2,130
	IV	2,342	2,465	4,539	0,699	1,663	3,224	2,052
	V	2,374	2,463	4,601	0,675	1,603	3,107	2,079
	VI	2,419	2,556	4,686	0,686	1,682	3,258	2,171
	VII	2,350	2,497	4,572	0,656	1,677	3,262	2,252
	VIII	2,315	2,511	4,509	0,652	1,666	3,245	2,255

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

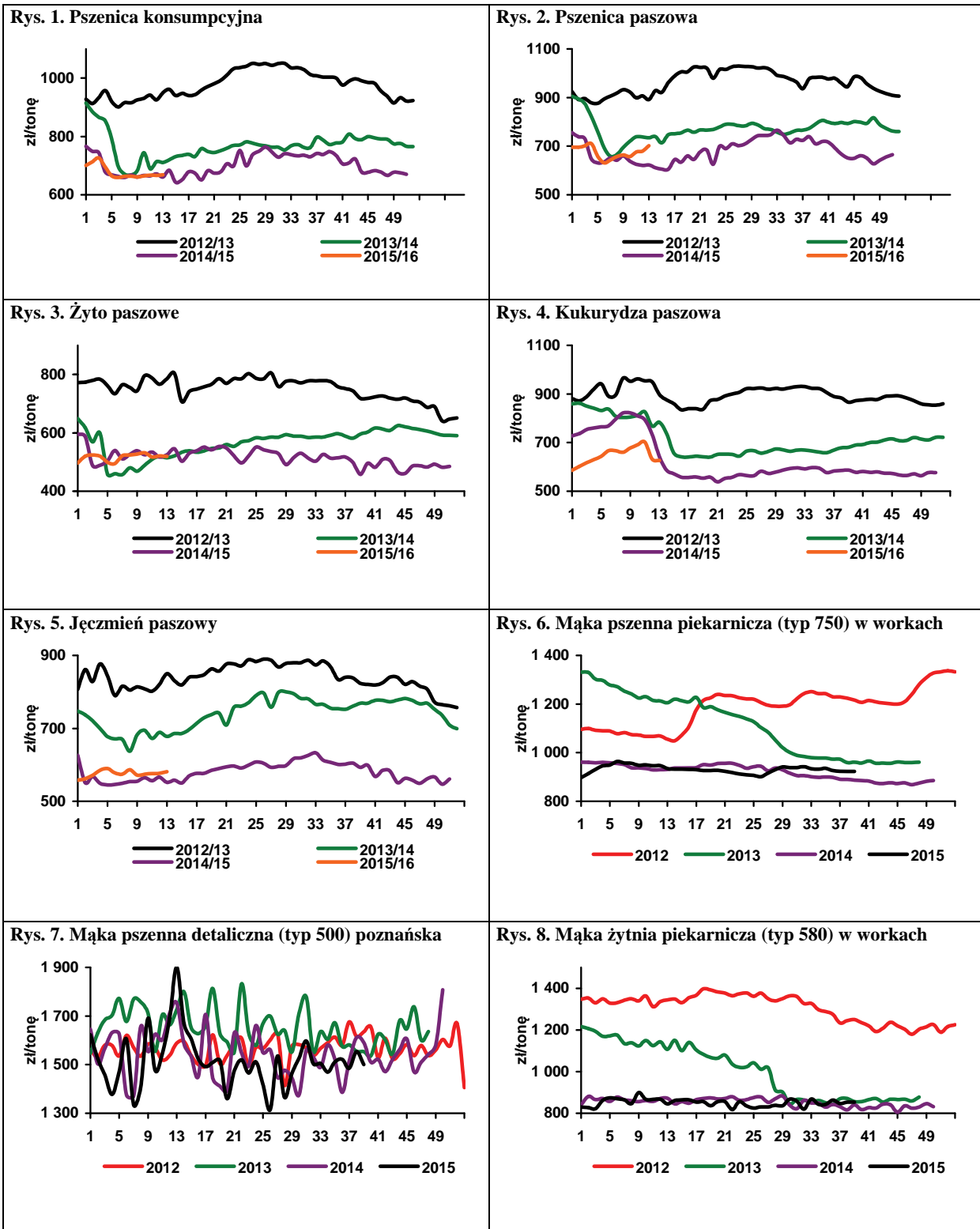
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy	
2014	IV	200	180	188	174	180	164	161	175	171
	V	191	186	180	161	174	165	159	164	171
	VI	184	180	160	155	161	154	160	154	166
	VII	170	164	150	147	144	144	.	148	164
	VIII	165	157	153	149	144	134	110	139	152
	IX	157	158	158	146	138	124	.	121	142
	X	159	152	160	159	139	119	108	115	129
	XI	177	154	161	169	155	120	108	123	131
	XII	202	159	168	177	173	126	98	133	128
2015	I	198	165	175	181	174	126	109	133	127
	II	194	172	180	178	172	133	113	132	129
	III	193	172	178	181	169	128	115	136	132
	IV	184	174	171	175	164	.	118	138	130
	V	179	171	155	171	160	129	121	133	129
	VI	190	166	157	185	168	125	127	136	135
	VII	191	168	163	166	166	130	128	147	137
	VIII	178	165	161	156	158	131	125	147	140
Zmiana w %										
<u>VIII 2015</u> <u>VII 2015</u>		-6,8	-1,8	-1,2	-6,0	-4,8	0,8	-2,3	0,0	2,2
<u>VIII 2015</u> <u>VIII 2014</u>		7,9	4,9	5,1	4,7	9,5	-1,9	13,6	5,9	-7,9

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

W połowie września 2015 r. rozpoczęto zbiory i przerób burków cukrowych. Buraki cukrowe zostaną zebrane z powierzchni ok. 170 tys. ha, tj. o 26 tys. ha mniej niż przed rokiem. Ocenia się, że długotrwała susza w okresie letnim spowodowała spadek plonów do ok. 500 dt/ha, wobec 689 dt/ha przed rokiem. W rezultacie zbiory buraków zmniejszą się do ok. 8,5 mln ton, wobec 13,5 mln ton w 2014 r. Produkcja cukru w sezonie 2015/16 może wynieść ok. 1300 tys.

ton i będzie mniejsza od kwoty produkcyjnej (1405 tys. ton). Produkcję należy jednak powiększyć o 321 tys. ton cukru pozakwotowego przeniesionego z kampanii 2014/2015, który producenci zaliczyli na poczet produkcji kwotowej w sezonie 2015/2016.

Ceny cukru na krajowym rynku rosną pod wpływem przewidywanego spadku produkcji w kraju i na świecie. W sierpniu br. średnia cukru w opakowaniach jednokilogramowych wyniosła 2,14 zł/kg i była o 3,1% wyższa niż w lipcu. Cena zbytu cukru w workach 50 kg wzrosła w tym samym okresie o 4,9% 1,97 zł/kg. W porównaniu z analogicznym okresem 2014 r. ceny zbytu cukru paczkowanego nie zmieniły się, a ceny cukru workowanego są wyższe o 15,7%. W handlu detalicznym ceny także rosną, gdyż średnia cena wyniosła do 2,29 zł/kg i była o 4,6% wyższa niż przed miesiącem, ale o 0,4% niższa niż przed rokiem.

W okresie styczeń-lipiec 2015 r. eksport cukru wyniósł 271 tys. ton, z tego 178,5 tys. ton do UE. Na rynku unijnym największymi odbiorcami były: Niemcy (70 tys. ton), Litwa (16 tys. ton), Węgry (14 tys. ton) oraz Czechy

i Łotwa (po 12 tys. ton). W krajach UE eksporterzy uzyskali średnią cenę ok. 465 EUR/tonę. Spośród krajów trzecich największe ilości cukru sprzedano do Izraela (43 tys. ton), Kazachstanu (21 tys. ton) i Rosji (11 tys. ton). Ceny eksportowe na rynkach państw trzecich były niższe (ok. 374 EUR/tonę). Import wyniósł 88 tys. ton cukru, w tym 33 tys. ton z krajów UE. Spośród krajów członkowskich głównymi dostawcami były Niemcy (7 tys. ton), Dania (6 tys. ton) oraz Francja (5 tys. ton). Średnia cena importowała wyniosła 496 EUR/tonę. Cukier do rafinacji importowano tylko w kwietniu br. z Mozambiku (25 tys. ton) oraz w sierpniu br. z Zimbabwe (25 tys. ton) po średniej cenie 360 EUR/t.

Na światowym rynku we wrześniu br. zarysowała się lekka tendencja wzrostowa cen cukru. Światowe ceny cukru białego wzrosły do ok. 351 USD/tonę, wobec 343 USD/tonę przed miesiącem. W tym samym czasie światowe ceny cukru surowego wzrosły do ok. 250 USD/t, wobec ok. 235 USD/tonę w sierpniu br. Notowania w kontraktach terminowych wskazują, że w drugiej połowie 2015 r. możliwy jest wzrost cen cukru białego do ok. 370 USD/tonę i cukru surowego do ok. 270 USD/tonę. Powodem wzrostu cen jest przewidywany spadek światowej produkcji, która może wynieść ok. 176 mln ton w ekwiwalencie cukru surowego i będzie o ok. 8,2 mln ton mniejsza niż przed rokiem.

T ab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	Ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie	
2013	VII	628,47	698,55	407,88	605,98	618,94	585,91
	VIII	652,65	705,62	397,32	661,13	739,36	523,58
	IX	656,55	701,89	401,21	647,78	640,80	668,86
	X	606,47	677,23	386,58	588,59	609,36	467,37
	XI	554,23	684,72	377,35	635,26	635,71	632,82
	XII	504,66	686,98	375,09	595,07	593,72	613,49
2014	I	512,33	635,66	339,30	646,75	647,59	642,80
	II	466,18	624,52	324,75	649,05	634,39	736,22
	III	514,79	634,26	339,30	648,66	650,70	639,44
	IV	468,53	621,06	325,62	648,48	634,58	734,05
	V	505,65	594,74	324,40	578,60	632,15	569,77
	VI	479,49	558,53	332,62	634,52	459,74	725,24
	VII	487,05	535,07	345,12	492,43	521,74	480,69
	VIII	486,75	518,16	340,64	513,07	497,95	1021,08
	IX	467,23	516,43	351,80	516,85	477,55	819,24
	X	430,62	511,35	348,47	529,83	489,77	822,48
	XI	402,76	468,45	420,67	494,64	478,84	809,97
	XII	407,79	481,26	345,79	534,23	520,71	591,49
2015	I	418,23	449,93	363,18	497,83	481,41	690,99
	II	432,52	458,84	377,32	558,15	580,54	498,67
	III	418,88	448,83	377,79	587,24	579,84	624,72
	IV	418,65	447,31	357,69	402,81	463,29	394,23
	V	431,56	467,14	369,83	562,91	537,05	873,91
	VI	456,64	487,82	384,08	539,13	499,07	796,0,
	VII	467,22	492,98	398,91	399,14	468,33	370,65

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

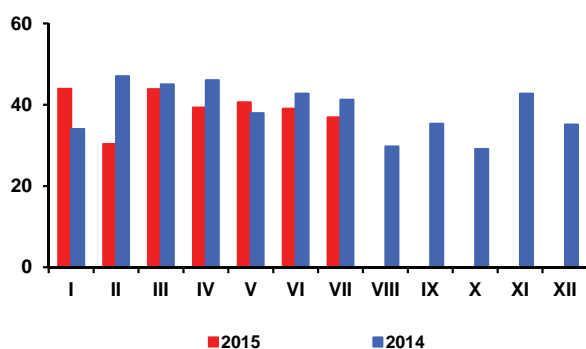
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna	
	workowany	paczkowy			
2013	VII	3,04	2,93	1,73	3,57
	VIII	3,03	2,83	1,71	3,46
	IX	3,00	2,86	1,70	3,41
	X	2,94	2,74	1,71	3,35
	XI	2,82	2,70	1,69	3,28
	XII	2,72	2,53	1,69	3,17
2014	I	2,54	2,36	1,69	3,11
	II	2,44	2,33	1,69	2,99
	III	2,32	2,15	1,70	2,87
	IV	2,13	1,94	1,69	2,65
	V	2,08	1,98	1,69	2,58
	VI	2,05	1,95	1,68	2,48
	VII	2,02	1,85	1,70	2,39
	VIII	1,97	1,85	1,70	2,30
	IX	1,94	1,83	1,69	2,23
	X	1,88	1,76	1,70	2,19
	XI	1,80	1,68	1,71	2,12
	XII	1,78	1,67	1,71	2,07
2015	I	1,81	1,74	1,69	2,04
	II	1,83	1,86	1,67	2,06
	III	1,81	1,88	1,67	2,10
	IV	1,81	1,84	1,63	2,12
	V	1,80	1,81	1,70	2,13
	VI	1,85	1,88	1,68	2,10
	VII	1,91	2,04	1,71	2,19
	VIII	1,97	2,14		2,29

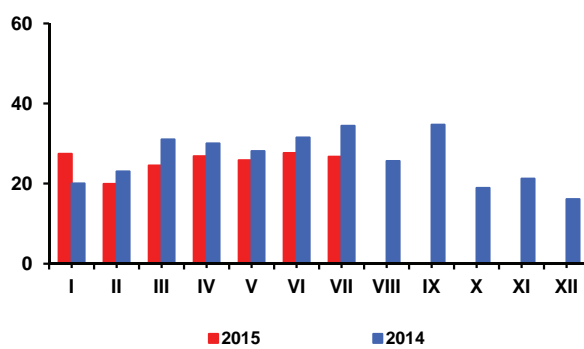
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

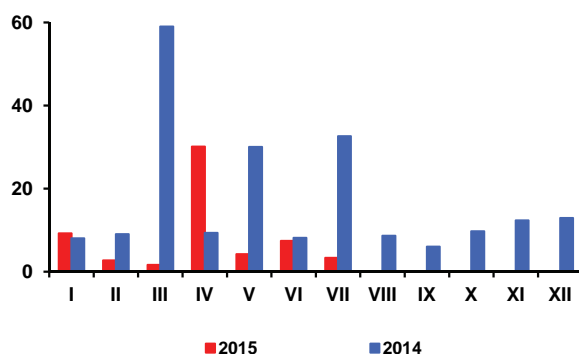
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

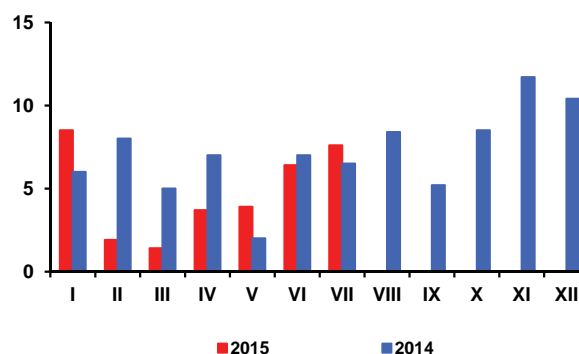
Rys. 2. Eksport do UE-28 (tys. ton)

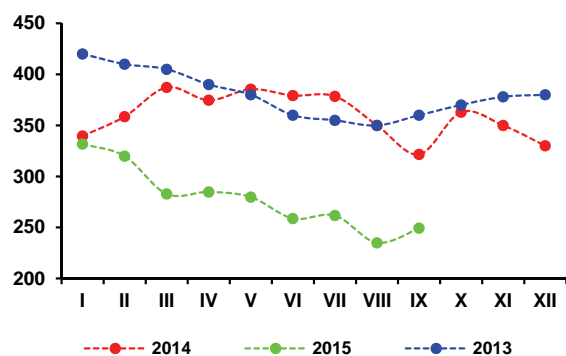
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

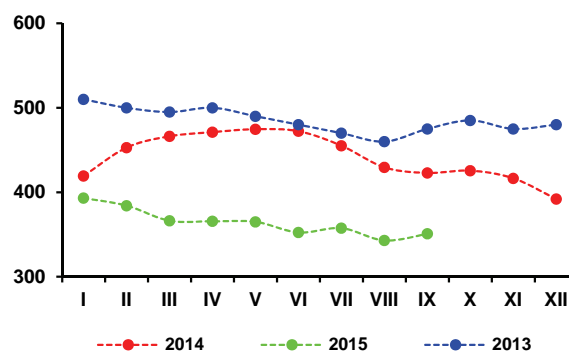
Rys. 4. Import z UE-28 (tys. ton)

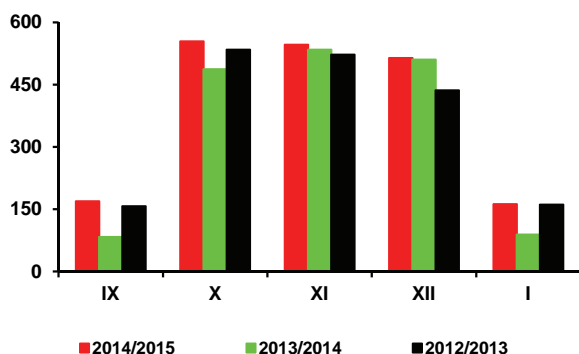
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's, ERS USDA, CAAC, GUS.

Według raportu USDA opublikowanego 15 września, światowe zbiory rzepaku w sezonie 2015/16 wyniosą 64,7 mln ton i będą o 7,2 mln ton (o 10,0%) mniejsze niż w sezonie poprzednim. W ciągu miesiąca globalne szacunki produkcji rzepaku zwiększono o 0,1 mln ton. Podniesiono je głównie dla UE (o 0,2 mln ton) i Kanady (o 0,3 mln ton), a obniżono dla Indii (o 0,4 mln ton). Aktualnie USDA ocenia, że światowe zużycie rzepaku zmniejszy się do 65,3 mln ton (o 4,3%), a jego zapasy na koniec sezonu zmniejszą się do 4,1 mln ton (o 45,2%). Relacja zapasów do zużycia rzepaku obniży się do 6,3%, z 11,1% przed rokiem. Spadek podaży przełoży się na spadek globalnego eksportu rzepaku do 12,3 mln ton (o 15,7%).

Głęboki spadek zbiorów w UE – do 21,3 mln ton (o 12,7%) i Kanadzie – do 13,3 mln ton (o 19,0%), a także mniejsze zbiory w Chinach – do 14,1 mln ton (o 3,4%), tylko w niewielkim stopniu zostały zrekomensowane przez wzrost zbiorów rzepaku w Indiach – do 7,2 mln ton (o 13,3%).

Mimo mniejszych zbiorów rzepaku w Europie i na świecie jego ceny w portach europejskich były we wrześniu niewiele wyższe niż przed rokiem, a ceny oleju i śruty rzepakowej nadal były niższe. W sierpniu płacono za rzepak 413 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 2 USD/tonę (o 0,5%) więcej niż przed miesiącem i o tyle samo więcej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 766 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 11 USD/tonę (o 1,5%) droższy niż przed miesiącem, ale o 62 USD/tonę (o 7,5%) tańszy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła 254 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 16 USD/tonę (o 5,9%) niższa niż przed miesiącem i o 11 USD/tonę (o 4,2%) niższa niż przed rokiem.

GUS w przedwidywanym szacunku opublikowanym 29 września ocenił tegoroczne zbiory rzepaku w Polsce na 2,7 mln ton, tj. o ok. 19% mniej w porównaniu z ubiegłorocznymi zbiorami.

Geny skupu rzepaku z tegorocznych zbiorów były wyższe niż przed rokiem. W lipcu, w którym wg notowań GUS skupiono 511 tys. ton rzepaku (o 49% mniej niż przed rokiem), przeciętna cena skupu wyniosła 1459 zł/tonę i była o 16% wyższa niż w lipcu poprzedniego roku. W sierpniu, przy skupie 565 tys. ton (dwukrotnie większym niż w sierpniu poprzedniego roku) wyniosła 1462 zł/tonę i była o 11% wyższa niż przed rokiem. Relacja cen rzepak : pszenica przekraczała 2 : 1 i pozostała korzystna dla producentów rzepaku. Wyższe też były ceny zbytu śruty rzepakowej, ale ceny oleju rzepakowego były zbliżone do notowanych przed rokiem. W sierpniu zakłady tłuszczowe sprzedawały śrutę rzepakową po 919 zł/t, tj. o 20% drożej niż w sierpniu poprzedniego roku, a olej rzepakowy rafinowany niekonfekcjonowany po 3060 zł/tonę (wobec 3062 zł przed rokiem).

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

Duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały w pierwszych siedmiu miesiącach br. 690 tys. ton surowego oleju rzepakowego (o 13,2% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku), z tego rafinowały 389 tys. ton (o 1,7% więcej). Produkcja margaryn wyniosła 221 tys. ton i była o 1,4% mniejsza.

Eksport surowców i produktów oleistych był w pierwszych siedmiu miesiącach br. większy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Mniejszy był tylko import olejów roślinnych. Wywieziono: 272 tys. ton nasion oleistych, w tym 255 tys. ton rzepaku (o 11% więcej niż w analogicznym okresie 2014 r.), 306 tys. ton olejów roślinnych, w tym 299 tys. ton oleju rzepakowego (o 4% więcej), 429 tys. ton śrut oleistych, w tym 390 tys. ton śruty rzepakowej (o 15% więcej) i 74 tys. ton margaryn (o 12% więcej). Przywieziono: 1900 tys. ton śrut oleistych (o 2% więcej niż w pierwszych siedmiu miesiącach 2014 r.), 290 tys. ton olejów roślinnych (o 13% mniej), w tym 57 tys. ton oleju rzepakowego (o 28% mniej), 247 tys. ton nasion oleistych (o 9% więcej), w tym 129 tys. ton rzepaku (o 1% więcej) oraz 48 tys. ton margaryn (o 8% więcej).

Na rynku tłuszczów roślinnych w pierwszych ośmiu miesiącach br. przeważały spadki cen. Taniały zarówno margaryny, jak i oleje roślinne. Kontynuowane były też spadki cen tłuszczów zwierzęcych i wielu innych grup artykułów żywnościowych. Średni poziom cen tłuszczów roślinnych w pierwszych ośmiu miesiącach br. był o 3,5% niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Margaryny potaniały średnio o 3,5%, a oleje roślinne 3,9%. W porównywanych okresach ceny tłuszczów zwierzęcych zmniejszyły się przeciętnie o 9,7%, z tego ceny masła spadły o 9,8%, a „pozostałych tłuszczów zwierzęcych o 9,1%. Średnie spadki cen tłuszczów roślinnych i zwierzęcych były głębsze niż stopa inflacji.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	1 002 336	541 841	408 663	1 135 514	29,49	40,8	88,3
2014 I-XII	1 258 133	584 890	531 584	1 311 439	34,06	42,3	95,9
2014 VII	64 967	52 381	40 012	77 336	2,01	61,6	84,0
VIII	131 237	56 190	46 486	140 941	3,66	35,4	93,1
IX	126 357	56 897	50 675	132 579	3,44	40,1	95,3
X	127 726	51 838	54 376	125 188	3,25	42,6	102,0
XI	117 028	45 905	44 899	118 034	3,06	38,4	99,1
XII	107 329	39 068	37 348	109 049	2,83	34,8	98,4
2015 I	113 641	37 517	41 085	110 073	2,86	36,2	103,2
II	106 160	36 918	46 568	96 510	2,50	43,9	110,0
III	119 880	41 831	50 418	111 293	2,89	42,1	107,7
IV	110 359	37 594	49 126	98 827	2,56	44,5	111,7
V	104 168	44 646	48 806	100 008	2,60	46,9	104,2
VI	89 473	46 430	47 254	88 649	2,30	52,8	100,9
VII	45 894	45 421	22 545	68 770	1,78	49,1	66,7
Zmiany w %							
<u>VII 2015</u> VI 2015	-48,7	-2,2	-52,3	-22,4	-22,6	x	x
<u>VII 2015</u> VII 2014	-29,4	-13,3	-43,7	-11,1	-11,4	x	x
<u>VII 2015</u> XII 2014	-57,2	16,3	-39,6	-36,9	-37,1	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	1 002 336	97 638	390 971	709 003	18,41	39,0	141,4
2014 I-XII	1 258 133	138 549	515 708	880 974	22,88	41,0	142,8
2014 VII	64 967	12 854	38 137	39 684	1,03	58,7	163,7
VIII	131 237	17 951	45 164	104 024	2,70	34,4	126,2
IX	126 357	16 473	49 945	92 885	2,41	39,5	136,0
X	127 726	11 740	53 586	85 880	2,23	42,0	148,7
XI	117 028	9 747	44 121	82 654	2,15	37,7	141,6
XII	107 329	4 053	36 158	75 224	1,95	33,7	142,7
2015 I	113 641	3 535	40 452	76 724	1,99	35,6	148,1
II	106 160	4 492	45 949	64 703	1,68	43,3	164,1
III	119 880	6 135	49 349	76 666	1,99	41,2	156,4
IV	110 359	5 506	48 315	67 550	1,75	43,8	163,4
V	104 168	12 643	47 744	69 067	1,79	45,8	150,8
VII	89 473	11 782	46 096	55 159	1,43	51,5	162,2
VII	45 894	12 483	21 184	37 193	0,97	46,2	123,4
Zmiany w %							
<u>VII 2015</u> VI 2015	-48,7	5,9	-54,0	-32,6	-32,2	x	x
<u>VII 2015</u> VII 2014	-29,4	-2,9	-44,5	-6,3	-5,8	x	x
<u>VII 2015</u> XII 2014	-57,2	208,0	-41,4	-50,6	-50,3	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2013 I-XII	1 503 504	2 718 692	714 420	3 507 776	47,5	42,9
2014 I-XII	1 887 200	3 173 980	674 634	4 386 546	35,7	43,0
2014 VII	97 451	254 515	27 270	324 696	28,0	30,0
VIII	196 856	294 553	58 795	432 614	29,9	45,5
IX	189 536	287 138	54 781	421 893	28,9	44,9
X	191 589	214 792	71 440	334 941	37,3	57,2
XI	175 542	374 185	68 023	481 704	38,8	36,4
XII	160 994	300 405	62 700	398 699	38,9	40,4
2015 I	170 462	331 449	72 028	429 883	42,3	39,7
II	159 240	205 533	64 459	300 314	40,5	53,0
III	179 820	202 426	75 335	306 911	41,9	58,6
IV	165 539	263 550	82 936	346 153	50,1	47,8
V	156 252	270 551	52 172	374 631	33,4	41,7
VI	134 210	259 736	49 714	344 232	37,0	39,0
VII	68 841	366 778	32 503	403 116	47,2	17,1
Zmiany w %						
<u>VII 2015</u> <u>VI 2015</u>	-48,7	41,2	-34,6	17,1	x	x
<u>VII 2015</u> <u>VII 2014</u>	-29,4	44,1	19,2	24,2	x	x
<u>VII 2015</u> <u>XII 2014</u>	-57,2	22,1	-48,2	1,1	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śrutu rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2013 I-XII	1 503 504	61 051	602 377	962 178	40,1	156,3
2014 I-XII	1 887 200	71 267	351 836	1 606 631	18,6	117,5
2014 VII	97 451	3 454	24 196	76 709	24,8	127,0
VIII	196 856	4 587	56 557	144 886	28,7	135,9
IX	189 536	9 148	53 311	145 373	28,1	130,4
X	191 589	6 509	68 968	129 130	36,0	148,4
XI	175 542	4 327	63 449	116 420	36,1	150,8
XII	160 994	3 709	61 292	103 411	38,1	155,7
2015 I	170 462	5 053	64 054	111 461	37,6	152,9
II	159 240	5 675	60 433	104 482	38,0	152,4
III	179 820	5 221	71 137	113 904	39,6	157,9
IV	165 539	3 345	78 807	90 077	47,6	183,8
V	156 252	3 473	49 418	110 307	31,6	141,7
VI	134 210	3 047	45 644	91 613	34,0	146,5
VII	68 841	4 652	20 313	53 180	29,5	129,4
Zmiany w %						
<u>VII 2015</u> <u>VI 2015</u>	-48,7	52,7	-55,5	-42,0	x	x
<u>VII 2015</u> <u>VII 2014</u>	-29,4	34,7	-16,0	-30,7	x	x
<u>VII 2015</u> <u>XII 2014</u>	-57,2	25,4	-66,9	-48,6	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	429 975	91 726	130 143	391 558	10,17	30,3	109,8
2014 I-XII	421 390	84 537	121 851	384 076	9,98	28,9	109,7
2014 VII	30 354	6 167	10 243	26 278	0,68	33,7	115,5
VIII	30 874	5 365	9 320	26 919	0,70	30,2	114,7
IX	38 819	7 705	10 129	36 395	0,94	26,1	106,7
X	41 462	8 983	15 173	35 272	0,92	36,6	117,5
XI	40 016	10 463	11 275	39 204	1,02	28,2	102,1
XII	25 828	7 744	9 705	23 867	0,62	37,6	108,2
2015 I	31 492	6 541	9 719	28 314	0,73	30,9	111,2
II	31 495	7 178	9 856	28 817	0,75	31,3	109,3
III	36 249	8 614	11 771	33 092	0,86	32,5	109,5
IV	28 599	6 397	10 673	24 323	0,63	37,3	117,6
V	32 576	6 507	11 523	27 560	0,72	35,4	118,2
VI	33 729	6 393	10 959	29 163	0,76	32,5	115,7
VII	24 509	5 956	9 544	20 921	0,54	38,9	117,2
Zmiany w %							
<u>VII 2015</u> VI 2015	-27,3	-6,8	-12,9	-28,3	-28,9	x	x
<u>VII 2015</u> VII 2014	-19,3	-3,4	-6,8	-20,4	-20,6	x	x
<u>VII 2015</u> XII 2014	-5,1	-23,1	-1,7	-12,3	-12,9	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2013 I-XII	1473,4	796,7	1,85
2014 I-XII	1319,9	683,6	1,93
2014 VIII	1316,3	638,1	2,06
IX	1316,0	637,1	2,07
X	1327,6	623,0	2,13
XI	1376,0	645,2	2,13
XII	1404,0	672,3	2,09
2015 I	1501,0	709,9	2,11
II	1512,0	706,8	2,14
III	1544,0	693,4	2,23
IV	1536,0	681,9	2,25
V	1552,0	647,2	2,40
VI	1618,0	650,9	2,49
VII	1459,2	666,8	2,19
VIII	1462,3	645,8	2,26
Zmiany w %			
<u>VIII 2015</u> VII 2015	0,2	-3,1	x
<u>VIII 2015</u> VIII 2014	11,1	1,2	x
<u>VIII 2015</u> XII 2014	4,2	-3,9	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII, IX i X – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

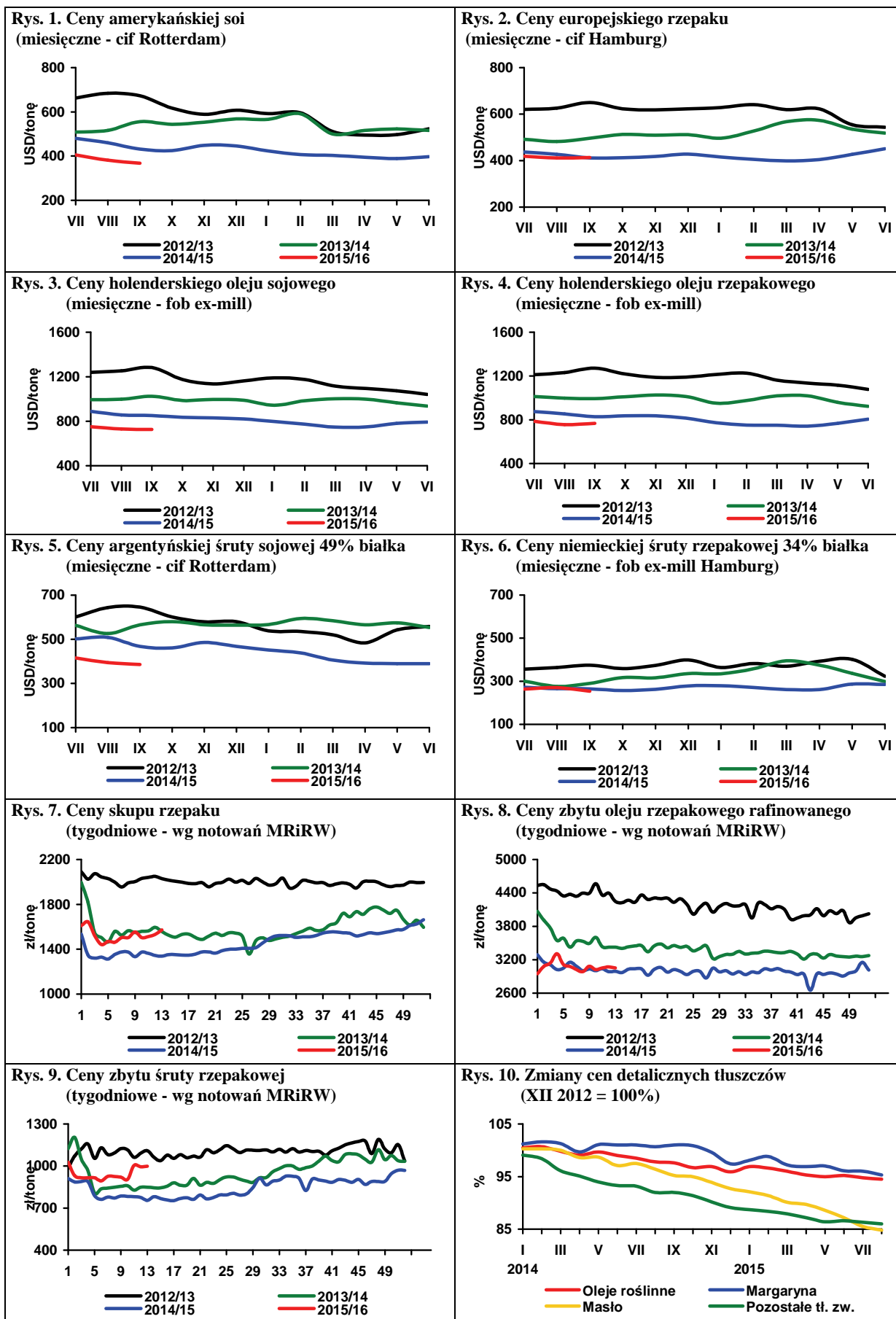
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2013 I-XII	5,21	7,16	17,23	6,35	6,87	14,03	22,40	7,92
2014 I-XII	5,24	6,65	17,05	6,15	6,33	13,80	23,00	7,44
2014 VIII	5,12	6,64	16,95	6,17	6,23	13,75	22,85	7,36
IX	5,05	6,57	16,09	6,16	6,18	13,70	22,45	7,32
X	5,07	6,48	16,07	6,11	6,11	13,75	22,45	7,32
XI	5,19	6,47	16,09	6,08	6,14	13,73	22,10	7,24
XII	5,22	6,33	15,90	5,97	5,94	13,53	21,95	7,08
2015 I	5,23	6,40	15,59	5,86	6,07	13,65	21,75	7,12
II	5,09	6,49	15,53	5,84	6,06	13,63	21,60	6,96
III	5,48	6,37	15,71	5,81	6,02	13,53	21,40	6,96
IV	5,48	6,24	15,44	5,75	5,96	13,48	21,30	6,92
V	5,65	6,33	14,86	5,75	5,85	13,40	21,05	6,92
VI	5,56	6,44	14,85	5,73	8,91	13,05	20,75	6,84
VII	5,48	6,33	14,80	5,69	5,86	12,95	20,35	6,88
VIII	5,51	6,35	14,65	5,7	5,76	12,95	20,15	6,84
Zmiany w %								
$\frac{\text{VIII 2015}}{\text{VII 2015}}$	0,5	0,3	-1,0	0,2	-1,7	0,0	-1,0	-0,6
$\frac{\text{VIII 2015}}{\text{VIII 2014}}$	7,6	-4,4	-13,6	-7,6	-7,5	-5,8	-11,8	-7,1
$\frac{\text{VIII 2015}}{\text{XII 2014}}$	5,6	0,3	-7,9	-4,5	-3,0	-4,3	-8,2	-3,4

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

W bieżącym roku zbiory ziemniaków, zarówno w Europie Zachodniej, jak i w Polsce są dużo mniejsze niż w roku ubiegłym. World Potato Markets w swoim raporcie z 22 września opublikował szacunki, z których wynika, że produkcja ziemniaków jadalnych w krajach UE-5 (Niemcy, Francja, Holandia, Belgia i Wlk. Brytania) może wynieść ok. 26,0 mln ton, tj. o 9,7% poniżej ubiegłorocznego poziomu. Prognozy sprzed miesiąca zakładały spadek zbiorów ziemniaków o ponad 14%.

Najgłębszy spadek produkcji, bo o ponad 15% jest przewidywany we Francji, gdzie produkcja ziemniaków jadalnych z głównego zbioru ma wynieść 5,26 mln na skutek mniejszych o 13% plonów oraz ograniczonego o 2,4% areалу uprawy. W Wielkiej Brytanii zbiory ziemniaków jadalnych mają być niższe o 12,4%, w Belgii o 9,4%, w Holandii o 6,5%, a w Niemczech o 5,9%.

Niemieckie Ministerstwo Rolnictwa oraz AMI (Agricultural Market Information Company) w końcu września podało najnowsze szacunki, z których wynika, że produkcja ziemniaków ogółem w Niemczech spadła w 2015 r. o 15%, do 9,85 mln ton, wobec 11,61 mln ton w roku poprzednim. Jest to konsekwencją ograniczenia areálu uprawy o 4,4% i mniejszych plonów o 11,2%. Najmniejsze spadki plonów i zbiorów zanotowano w Dolnej Saksonii, a udział tego regionu w produkcji ziemniaków w Niemczech przekroczy 50%.

Mimo tak znaczącego zmniejszenia produkcji ziemniaków w poszczególnych krajach, ceny są wprawdzie znacząco wyższe niż w roku ubiegłym, ale do rekordowych poziomów jest jeszcze daleko.

W Niemczech ceny ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji w końcu września wynosiły ok. 166 euro/t, wobec 67 euro/t w roku ubiegłym i 210 euro/t w analogicznym okresie 2013 r. Ceny ziemniaków do przetwórstwa na frytki i chipsy w Dolnej Saksonii wynosiły 120-130 euro/t, wobec 15-40 euro/t w końcu września ubiegłego roku i 140-160 euro/t w analogicznym okresie 2015 r. W pozostałych regionach ceny ziemniaków są o 10% wyższe.

Ceny ziemniaków jadalnych najbardziej popularnych, tańszych odmian, w zależności od wielkości bulw i wielkości opakowania, w końcu września we Francji wynosiły od 185 do 300 euro/t i były blisko 3-krotnie wyższe niż przed rokiem. Ziemniaki typu premium (odmiany Agata, Charlotta i Various) w opakowaniach 2,5 i 12,5 kg kosztowały od 560 do 740 euro/t i były prawie 2-krotnie droższe niż przed rokiem. Ceny ziemniaków do przetwórstwa nie przekraczały 130 euro/t, wobec 15 euro/t w roku ubiegłym i ok. 160 euro/t dwa lata wcześniej.

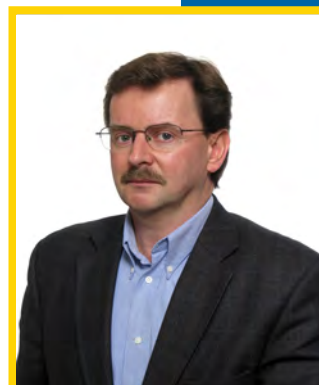
W Belgii ceny ziemniaków do przetwórstwa spożywczego były podobne jak we Francji i wynosiły ok. 125 euro/t. W Holandii były nieco wyższe i wynosiły 115-160 euro/t. Średni poziom cen na rynku brytyjskim oscylował ok. 210 euro/t.

Według GUS plony ziemniaków w Polsce w bieżącym roku będą mniejsze od ubiegłorocznych o ok. 84 dt/ha tj. o 30,1%, a zbiory szacuje się na ok. 6,2 mln t tj. o 19,0 % mniej od zbiorów ubiegłorocznych. Wynika z tego, że powierzchnia uprawy, w porównaniu z rokiem ubiegłym, zwiększyła się o ponad 15%, do ok. 320 tys. ha. Wzrost tej powierzchni miałby nastąpić w sytuacji, gdy w minionym sezonie ceny ziemniaków były bardzo niskie, co zwykle skłania rolników do ograniczania areálu uprawy i co miało miejsce w krajach Europy Zachodniej.

Tak znaczący spadek zbiorów utwierdza zdecydowaną większość uczestników rynku ziemniaków jadalnych w przekonaniu, że skoro ziemniaków jest mało, to ich ceny muszą być odpowiednio wysokie. Reakcją wynikającą z takiego przekonania jest dość powszechne wstrzymywanie się producentów ze sprzedażą ziemniaków. Większość z nich nastawia się na długie przechowywanie, wierząc, że nawet ewentualny napływ dużych ilości ziemniaków z importu w warunkach dużego niedoboru nie zahamuje wzrostu cen, który jak dotychczas jest znacznie mniejszy niżby to wynikało z relacji podaży-popytu.

W tzw. dużym hurcie, w województwie podkarpackim i małopolskim za ziemniaki pakowane w worki w końcu września płacono 0,45-0,55 zł/kg, a w świętokrzyskim 0,50-0,60 zł/kg, czyli prawie tyle samo jak przed miesiącem. Podobnie kształtowały się ceny w centralnej Polsce. Producenci, którzy muszą część zbiorów sprzedać od razu po wykopkach, godzą się na nieco niższe ceny wraz ze wzrostem podaży z tegorocznych zbiorów

W Broniszach w końcu września ziemniaki oferowano w cenie 0,85-1,10 zł/kg, w Lublinie 0,70-0,80 zł/kg, w Sandomierzu 0,65-0,75 zł/kg, w Łodzi 0,67-0,93 zł/kg, a w Poznaniu 0,53-0,67 zł/kg. Średni poziom cen ziemniaków na targowiskach wyniósł ok. 0,92 zł/kg, i był o ok. 33% wyższy niż w analogicznym okresie 2014 r. Najtańsze ziemniaki oferowano w województwie świętokrzyskim (0,54 zł/kg), a najdroższe w warmińsko-mazurskim (1,10 zł/kg), mazowieckim (1,15 zł/kg) i lubuskim (1,20 zł/kg).

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
I	.	31 700	50 300	64 000	-	777	140	184
II	.	59 000	48 400	59 400	-	-	141	182
III	.	52 200	61 000	75 600	-	-	100	270
IV	45 700	77 400	58 900	74 800	-	-	198	257
V	48 500	68 000	48 300	62 600	-	-	268	160
VI	41 700	42 800	56 700	58 300	-	-	77	187
VII	37 700	43 500	55 900	54 900	-	-	114	100
VIII	88 700	78 100	92 500	86 100	3 520	1 463	2 369	
IX	282 800	225 100	318 100		36 492	27 800	39 274	
X	324 000	328 200	350 200		47 238	43 925	46 459	
XI	207 700	172 100	260 800		32 663	21 775	38 522	
XII	72 400	77 900	113 100		7 513	6 091	8 527	
RAZEM	1 013 300 ^a	924 900 ^a	1 247 300 ^a	537 500	127 426	101 831	135 808	1 340

^a okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2012 I-XII	2 023	2 457	46 076	72 333	9 917	41 193	14 989	153 610	30 732	17 989
2013 I-XII	1 990	2 887	41 247	61 186	18 468	41 925	16 318	175 920	31 064	16 390
2014 I-XII	1 247	3 806	36 259	57 730	10 921	41 368	9 555	167 158	30 775	16 736
2014 VII	163	22	408	4 028	1 231	3 190	710	16 243	2 296	1 252
VIII	86	14	186	2 126	302	3 219	883	17 608	2 343	1 011
IX	32	-	1 048	4 364	622	3 909	859	13 681	2 692	1 779
X	29	-	2 976	7 138	401	3 507	826	12 142	1 974	1 444
XI	23	-	4 316	5 597	357	3 827	893	12 534	1 983	1 732
XII	19	23	3 266	7 358	1 035	2 836	814	12 381	2 484	1 236
2015 I	26	235	1 620	7 157	854	3 083	605	10 946	1 810	1 758
II	22	286	1 400	7 697	845	3 431	605	10 498	2 232	2 124
III	32	350	1 864	5 621	845	3 511	729	13 108	2 664	1 886
IV	17	311	1 337	5 915	817	4 247	806	12 712	3 067	2 213
V	24	214	1 038	4 983	1 147	3 534	660	12 557	3 046	2 317
VI	215	113	310	6 029	1 237	3 496	690	15 003	3 713	1 726
VII	97	17	491	7 642	1 576	3 507	956	16 870	2 680	1 244

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze			
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze	
2007	I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008	I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009	I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010	I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011	I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2012	I-XII	35 670	14 719	76 107	11 466	72 918	257 295	90 269	35 304	8 829	2 661
2013	I-XI	32 728	17 802	55 038	11 817	111 666	233 318	85 496	48 370	8 456	2 972
2014	I-XII	55 262	21 373	119 731	10 161	135 560	210 964	76 301	66 083	8 905	3 088
2014	VII	153	356	4 719	666	10 355	27 018	6 724	7 479	884	160
	VIII	3	-	968	914	7 884	14 861	5 999	3 424	805	133
	IX	2	-	2 757	820	10 195	16 379	6 665	4 259	1 119	482
	X	30	-	4 038	1 031	14 596	17 943	6 890	4 933	686	382
	XI	13	445	3 234	915	12 404	15 387	6 019	3 553	631	450
	XII	69	402	4 014	979	12 165	13 293	5 564	2 986	598	510
2015	I	62	295	9 459	907	12 703	12 465	6 693	3 551	636	791
	II	323	45	4 698	887	12 495	15 383	6 382	4 545	516	478
	III	1 424	1 813	8 393	981	11 888	14 372	6 812	4 462	596	236
	IV	5 183	10 573	16 310	994	12 193	14 310	7 477	4 338	537	240
	V	14 655	444	21 391	791	11 468	15 971	6 120	4 631	664	338
	VI	2 336	80	10 030	919	12 169	17 847	5 894	5 643	302	308
	VII	4	7	5 641	1 188	12 908	18 306	6 486	6 123	744	241

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

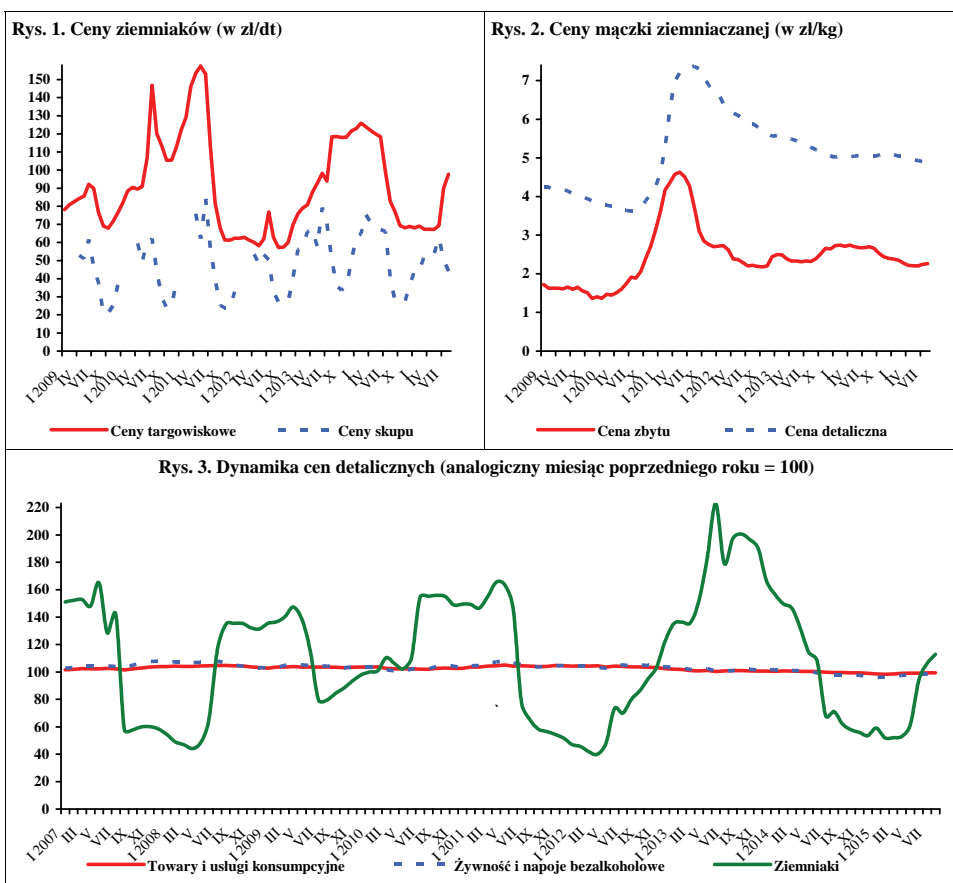
Wyszczególnienie	Rodzaj	VIII	VI	VII	VIII	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2014	2015	2015	2015	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	39,8	62,3	50,4	44,2	111,1	87,7
	targowiskowa	82,7	69,3	90,0	97,7	118,1	108,6
	detaliczna (zł/kg)	1,24	1,76	1,32	1,15	92,7	87,1
	importowa	81,2	71,5	70,1	.	86,3	98,1
	eksportowa	115,0	132,2	97,8	.	85,1	74,0
Relacje cen	skup / targowisko	0,48	0,90	0,56	0,45	94,0	80,8
	targowisko / detal	0,67	0,39	0,68	0,85	127,4	124,6
	skup / detal	0,32	0,35	0,38	0,38	119,7	100,7
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,70	2,20	2,24	2,26	83,7	100,9
	detaliczna (zł/kg)	5,06	4,93	4,90	4,90	96,8	100,0
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,92	8,72	8,68	8,64	96,9	99,5
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	35,60	35,60	35,30	35,10	98,6	99,4
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	10,00	10,02	9,98	10,02	100,2	100,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2014		2015		wsk. zmian cen	
		sierpień	czerwiec	lipiec	sierpień	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	93,5	.	83,2	98,9	105,7	118,8
2	Kujawsko-pomorskie	86,3	125,0	79,8	90,2	104,5	113,0
3	Lubelskie	95,5	77,9	62,2	.	.	.
4	Lubuskie	91,5	.	73,5	93,6	102,3	127,3
5	Łódzkie	72,8	78,4	53,6	86,5	118,8	161,4
6	Małopolskie	81,5	99,7	73,7	74,2	91,0	100,7
7	Mazowieckie	76,9	95,7	60,7	110,5	143,7	182,0
8	Opolskie	89,1	110,0	74,8	105,9	118,8	141,6
9	Podkarpackie	88,6	100,0	62,9	100,5	113,4	159,7
10	Podlaskie	75,4	.	68,3	140,7	186,5	206,0
11	Pomorskie	90,9	87,6	87,5	93,1	102,3	106,3
12	Śląskie	69,1	81,4	71,6	89,0	128,8	124,2
13	Świętokrzyskie	75,8	41,1	50,3	78,2	103,2	155,3
14	Warmińsko-mazurskie	93,3	116,2	84,3	123,2	132,0	146,2
15	Wielkopolskie	.	75,0	70,7	86,7	.	122,6
16	Zachodniopomorskie	99,5	.	82,0	101,8	102,3	124,2
	maksimum	99,5	125,0	87,5	140,7	X	
	minimum	69,1	41,1	50,3	74,2		
	różnica w %	44,1	203,8	73,9	89,7		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

We wrześniu 2015 r., w porównaniu z sierpniem br., w skupie na rynek produktów świeżych, wyższe były ceny ogórków do konserwowania (o 12%), ogórków do kwaszenia (o 36%), buraków ćwikłowych (o 5%), kalafiorów gruntowych (o 29%) i pieczarek (o 11%). Obniżyły się ceny marchwi (o 2%) i kapusty białej (o 13%). Nie zmieniły się ceny pomidorów gruntowych. W firmach skupujących warzywa na eksport podniosły się ceny skupu pomidorów spod osłon (o 142%), kapusty pekińskiej (o 60%), ogórków krótkich (o 3%) i kapusty białej (o 57%). Stabilne były ceny skupu porów. Obniżyły się natomiast ceny selerów (o 29%) papryki czerwonej (o 11%) i marchwi (o 1%). W handlu hurtowym wzrosły ceny ogórków spod osłon (o 7%), pomidorów spod osłon (o 76%), kalafiorów gruntowych (o 25%), kapusty białej (o 23%), marchwi (o 1%), a zmalały ceny pomidorów gruntowych (o 32%), cebuli (o 2%) i buraków (o 4%).

W relacji do września 2014 r., na rynku krajowym, w eksporcie i w przetwórstwie (w zależności od kierunku zagospodarowania) wzrosły ceny: cebuli (o 48-80%), buraków (o 26-49%), marchwi (o 33-182%) i kapusty białej (o 50-295%). Na rynkach hurtowych wzrosły ceny kapusty białej (2,4-krotnie), buraków ćwikłowych (o 38%) pomidorów spod osłon (o 3%), cebuli (o 63%), marchwi (o 90%), ogórków spod osłon (o 70%), kalafiorów gruntowych (o 13%) i pomidorów spod osłon (o 3%). Obniżyły się jedynie ceny hurtowe pomidorów gruntowych (o 22%).

W sierpniu br., w stosunku lipca br., wzrosły ceny detaliczne kapusty białej i kalafiorów (po 7%), ogórków gruntowych (o 2%) i pomidorów (o 1%). Obniżyły się ceny papryki (o 39%), cebuli (o 16%), marchwi (o 24%), buraków ćwikłowych (o 16%), pomidorów (o 15%) i porów (o 2%). W relacji do cen detalicznych z sierpnia 2014r. wzrosły ceny detaliczne marchwi (o 52%), buraków ćwikłowych (o 12%), ogórków gruntowych (o 23%), pomidorów (o 4%), papryki (o 5%), kalafiorów (o 3%), selerów (o 21%), porów (o 12%), cebuli (o 4%), a obniżyły się jedynie ceny pieczarek (o 1%).

W lipcu 2015 r., w stosunku do analogicznego miesiąca w 2014 r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych wyprodukowano mniejszą ilość konserw warzywnych (o 29%), soku pomidorowego (o 17%) i warzyw mrożonych (o 4%). Produkcja marynat wzrosła natomiast w tym okresie o 13%.

Eksport warzyw świeżych w lipcu 2015 r. wyniósł 36,2 tys. t, a jego wartość 19,1 mln EUR. W porównaniu

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

z lipcem 2014 r. wolumen sprzedanych warzyw świeżych obniżył się o 18%, a jego wartość o 25%. Przyczyniła się do tego niższa sprzedaż ogórków (o 54%), marchwi (o 47%), pomidorów (o 19%) i cebuli (o 25%). W tym czasie wyeksportowano 44,0 tys. t przetworów warzywnych o wartości 35,5 mln EUR. W stosunku do lipca 2014 r. wolumen eksportu przetworów warzywnych nie uległ zmianie, a jego wartość zwiększyła się o 2%. Więcej niż w lipcu 2014 r. sprzedano konserw (o 6%) w tym kapusty kwaszonej (o 29%), mrożonek (o 4%) i marynat (o 14%).

W analogicznym miesiącu zaimportowano 24,6 tys. t warzyw świeżych o wartości 17,9 mln EUR. W relacji do lipca 2014 r. import warzyw świeżych wzrósł o 7%, a jego wartość zmniejszyła się o 1%. Wzrost wolumenu importu spowodowany był zwiększonymi zakupami marchwi (o 83%), cebuli (o 17%) i ogórków (o 42%). Import przetworów warzywnych wyniósł 17,4 tys. t, a jego wartość 18,9 mln EUR. Import przetworów warzywnych ilościowo wzrósł o 8%, a wartościowo o 14%. Więcej zaimportowano mrożonek (o 14%), marynat (o 44%) i kukurydzy konserwowej (o 42%). Saldo handlu zagranicznego całego sektora warzywniczego było dodatnie i wyniosło 17,8 mln EUR. Z tego dodatnie saldo w obrocie świeżymi warzywami wyniosło 1,2 mln EUR, a w obrocie przetworami warzywnymi 16,6 mln EUR.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2014 IX	0,60	1,53	0,22	0,57	0,54	2,41	1,94	1,31	2,20	1,99	5,19
X	0,48	1,29	0,22	0,54	0,50	-	-	1,60	3,45	1,50	5,00
XI	0,48	1,21	0,25	0,55	0,51	-	-	-	4,13	1,62	4,91
XII	0,48	1,23	0,28	0,55	0,53	-	-	-	4,38	-	5,15
2014 I-XII	1,00	1,73	0,59	0,73	0,72	2,40	1,53	1,15	3,62	1,73	4,93
2015 I	0,48	1,21	0,40	0,68	0,53	-	-	-	-	-	5,25
II	0,46	1,23	0,55	0,75	0,53	-	-	-	-	-	5,02
III	0,49	1,25	0,75	1,01	0,51	-	-	-	-	-	4,87
IV	0,62	1,28	1,04	1,56	0,54	-	-	-	6,38	-	4,86
V	1,02	1,40	1,23	1,86	0,56	-	-	-	4,25	2,28	4,70
VI	1,31	1,80	1,47	2,09	0,85	-	2,15	-	2,74	1,53	4,68
VII	1,22	2,16	0,40	1,75	0,73	2,03	1,24	-	2,06	1,23	4,85
VIII	0,88	2,01	1,00	1,22	0,65	2,3	1,36	1,02	2,01	1,64	5,03
IX	0,89	1,94	0,87	1,2	0,68	2,58	1,85	1,02	2,11	2,12	5,58
Wskaźnik zmian w %											
<u>IX 2015</u> <u>VIII 2015</u>	101	97	87	98	105	112	136	100	105	129	111
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	148	127	395	211	126	107	95	78	96	107	108

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafiori różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tloczenia ^a
2014 IX	0,75	0,30	0,27	0,28	-	0,75	1,57	1,06	-	0,64	0,33
X	0,75	0,31	0,26	0,30	-	-	1,57	1,11	-	0,57	-
XI	0,98	0,34	0,25	0,30	-	-	1,54	1,14	-	-	-
XII	1,08	0,20	0,25	0,31	-	-	1,48	1,13	-	-	-
2014 I-XII	1,12	0,45	0,26	0,35	1,35	0,77	1,57	1,07	1,59	0,60	0,33
2015 I	1,09	0,26	0,26	0,37	-	-	-	-	-	-	-
II	0,80	0,41	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,75	0,47	0,26	0,40	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,95	0,51	0,27	0,43	-	-	-	-	-	-	-
V	1,17	0,70	-	0,35	-	-	-	-	-	-	-
VI	1,23	0,80	-	-	1,16	-	1,73	-	-	-	-
VII	0,98	-	-	-	1,13	0,74	1,73	1,08	1,90	-	-
VIII	0,89	-	-	-	-	0,75	1,79	1,16	2,38	0,64	-
IX	1,11	0,45	0,35	0,40	-	0,73	1,68	1,13	-	0,64	0,35
Wskaźnik zmian w %											
<u>IX 2015</u> <u>VIII 2015</u>	125	x	x	x	x	97	94	97	x	100	x
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	148	150	130	143	x	97	107	107	x	100	106

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemiaki
2014 VII	2,55	1,26	0,75	0,50	0,65	4,63	0,57	-	-	1,11	-	0,56	-
VIII	1,00	0,79	0,95	0,40	0,50	2,98	0,52	-	-	0,65	-	0,46	0,30
IX	3,80	0,92	1,10	0,35	-	2,88	0,49	-	-	0,44	-	0,43	0,29
X	3,25	-	0,74	0,27	-	2,70	0,46	-	0,60	0,43	1,10	0,44	0,32
XI	-	-	0,69	0,27	-	-	0,44	-	0,60	0,43	1,10	0,41	0,33
XII	-	-	0,63	0,27	0,30	-	0,44	1,30	0,90	0,48	1,40	0,40	-
2014 I-XII	3,19	0,99	1,09	0,50	0,95	3,30	0,63	1,78	0,94	0,85	1,32	0,59	0,54
2015 I	-	-	0,80	0,48	0,33	-	0,52	1,30	0,88	0,47	1,40	0,41	-
II	-	-	0,93	0,58	0,37	-	0,61	1,30	0,89	0,49	1,40	0,41	-
III	-	-	1,41	0,69	0,53	-	0,85	1,49	0,95	0,53	-	0,42	0,35
IV	-	-	2,30	0,96	0,78	-	1,19	1,91	1,09	0,70	-	0,44	0,35
V	3,61	-	1,27	1,12	0,74	-	1,39	2,15	1,32	0,94	-	0,47	0,35
VI	2,38	1,28	0,94	0,74	0,94	-	1,25	-	-	1,08	-	0,47	0,35
VII	1,35	1,21	1,01	0,49	1,25	4,87	1,40	2,73	1,90	0,86	-	0,60	-
VIII	1,25	1,55	1,39	0,53	-	3,65	1,39	-	2,80	0,74	2,00	0,60	-
IX	3,03	1,60	2,23	0,83	1,12	3,24	1,38	3,60	2,00	0,79	2,00	0,64	-
Wskaźnik zmian w %													
IX 2015 VIII 2015	242	103	160	157	x	89	99	x	71	107	100	107	x
IX 2015 IX 2014	80	174	203	237	x	113	282	x	x	180	x	149	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne*	Marynaty
2014 VII	3 001	54 635	30 328	9 369
VIII	3 069	54 273	24 013	11 999
IX	3 175	78 845	34 079	7 447
X	3 442	82 721	53 735	4 313
XI	2 527	55 008	28 815	3 163
XII	3 796	38 144	21 590	2 301
2014 I-XII	37 542	583 873	309 190	49 807
2015 I	3 046	39 202	17 613	2 367
II	3 305	43 360	16 742	2 349
III	3 746	41 414	18 266	3 219
IV	3 142	31 305	14 872	2 250
V	3 596	30 087	13 366	2 440
VI	2 857	37 002	15 790	2 462
VII	2 494	52 695	21 541	10 576
Wskaźnik zmian w %				
VII 2015 VII 2014	83	96	71	113

*/ w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2014												2015							VII 2015 VII 2014 (%)
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII				
Warzywa ogółem	62397	43488	44234	36715	36766	42580	29624	29315	526093	39774	35629	39807	37670	38340	37974	36254	82			
Cebula	11395	6514	7057	7420	8059	8154	7401	6985	124889	10282	11323	14322	14232	9902	5886	5328	75			
Kapusta	14624	3581	1973	1616	1751	2946	3642	5634	75298	9615	9564	10273	10518	4425	2176	2310	117			
Marchew	2360	2086	3070	1642	1986	2606	3761	4366	42339	5660	4160	2965	1871	2333	1982	1637	53			
Ogórki	1319	1208	2117	1194	870	362	148	361	10139	292	65	130	399	643	802	979	46			
Pomidory	19224	17174	16543	11919	8139	11514	2990	1111	99337	376	465	699	4041	12032	15235	13390	81			
Kalafiory	1740	4315	6036	3923	4455	5875	1666	477	30693	508	511	495	278	855	4855	5884	97			
Przetwory ogółem	44947	40197	44000	38726	51423	56519	51962	50356	613174	53406	55086	61974	51998	47525	47602	44034	100			
Susze	2248	2164	2220	1736	2503	2555	2488	2148	28592	2575	2849	2818	2115	2626	2520	1997	90			
Marynaty	2998	2517	3236	3911	4614	4459	4499	4057	44529	3111	3124	4434	3564	3637	3340	3703	114			
Konserwy	4276	3571	4287	5701	6042	7350	6154	5667	63568	4217	5003	5379	4250	3502	4195	4529	106			
-kapusta kwasz.	625	480	463	449	779	920	901	1242	8759	1020	858	1139	983	712	711	597	129			
Mrożonki	27770	24993	26852	21109	30414	34596	32714	32146	390127	36388	36378	40141	34730	30046	30948	27909	104			
Pieczarki i ich przetwory ogółem	22799	21632	19620	18687	21563	24769	24505	23174	277707	23821	23168	27961	22513	24182	23258	21396	109			
Warzywa ogółem	35998	28184	25479	17615	19714	21831	12788	11079	258283	12406	11703	14414	17236	25157	23827	19073	75			
Cebula	4400	3176	3115	2920	3106	3086	2962	2987	46950	3401	3697	4439	4190	3858	2909	2499	80			
Kapusta	3128	929	486	302	302	402	524	749	13856	1404	1473	1920	2198	1320	624	504	104			
Marchew	614	525	703	354	448	510	806	927	9813	1265	1089	935	825	966	794	737	105			
Ogórki	1091	818	1038	620	557	394	120	322	7830	226	76	180	462	628	567	668	64			
Pomidory	14933	13788	11714	5631	5903	8749	2418	1095	75324	443	429	701	4486	11067	10211	6960	59			
Kalafiory	1156	2173	3515	2082	2796	2835	922	294	17408	322	269	327	180	621	2414	3055	87			
Przetwory ogółem	34867	30727	34702	29846	37381	40704	36997	35055	452030	36178	38494	45053	36825	36920	36677	35460	102			
Susze	4027	3719	3850	3192	4170	4332	4115	3408	49420	4369	4975	5021	3589	4486	4693	4408	114			
Marynaty	2777	2301	2848	3276	3873	4007	4093	3703	39678	2643	2831	3875	3129	3355	3062	3858	135			
Konserwy	4482	4050	4820	5484	5989	6958	5943	5390	64496	3985	4787	5560	4353	4206	4809	5051	105			
-kapusta kwasz.	391	320	328	291	478	575	558	724	5545	558	525	688	602	536	487	388	118			
Mrożonki	15596	13923	15728	11795	16165	18110	17038	16209	213160	18340	18282	21270	18180	16548	16943	15564	99			
Pieczarki i ich przetwory	32806	30789	27580	27663	31083	34967	34017	32909	397933	34011	32009	39653	32369	36289	34401	30952	112			

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2014												2015							VII 2015 VII 2014 (%)	
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII					
Warzywa ogółem	60397	40101	22988	13 515	12911	21955	42393	53559	536315	53196	53518	70367	59988	46607	34169	24560	107				
Cebula	14965	11045	4666	4 541	5066	6712	6296	6873	101302	5381	5452	7475	6323	8763	7385	5474	117				
Kapusta	5178	669	162	13	10	7	21	25	14744	1564	212	1629	5263	1168	272	20	12				
Marchew	5424	7792	724	96	109	116	149	290	20081	577	1473	3284	3851	6054	7587	1323	183				
Ogórki	784	2159	3670	1 674	1369	2304	6378	7554	47244	7968	4867	5566	1522	696	2374	5194	142				
Pomidory	16246	8866	7107	3 922	2515	3236	11964	18161	148339	15793	18161	21126	16187	10977	7507	6217	87				
Papryka	5626	4588	4153	644	976	3535	5319	5274	54003	5999	5984	6779	4947	5033	4088	4086	98				
Czosnek	547	866	363	264	373	426	404	461	5890	408	473	462	1122	408	357	233	64				
Przetwory ogółem	19299	15905	16149	13 695	17989	19231	20340	20769	219510	15605	17681	19855	18051	17098	16375	17401	108				
Mrożonki	3109	4378	3264	2 819	2807	3393	3904	4052	44324	2809	3122	3150	3044	3264	3261	3716	114				
Susze	2985	2166	2000	1 324	1690	1731	2817	2858	25007	886	1111	1233	1153	1216	1194	1323	66				
Marynaty	1442	906	741	873	1096	1572	1516	1499	15077	1034	1287	1300	1123	1154	899	1064	144				
Konserwy	2816	2529	3237	3 012	3824	3693	4262	4558	43144	2693	3534	5749	3275	2623	2499	3059	94				
-kukurydza konserw.	867	731	855	1 353	2264	1435	1663	1990	16930	862	1448	2590	994	615	759	1210	142				
Koncentrat pomid.	6626	3534	4636	3 715	5322	6100	5001	5051	61869	5562	6150	5339	6684	6055	5240	4319	93				
Warzywa ogółem	39984	28546	18008	8 298	8828	18041	36139	47119	61168	55202	54414	68962	62035	45951	26400	17896	99				
Cebula	3663	2879	1131	763	671	731	858	884	2773	708	957	1621	1348	2115	2014	1349	119				
Kapusta	1371	206	55	7	4	5	13	25	2548	297	76	554	2901	512	113	7	12				
Marchew	1519	1586	306	94	104	100	150	206	936	297	498	1243	1771	2976	2922	593	194				
Ogórki	404	954	1611	684	644	2175	4155	4929	1402	5909	5404	5802	1497	492	1075	2430	151				
Pomidory	13026	7825	5684	2 926	3255	5006	12891	18450	21615	20501	20774	23950	20632	11945	7474	4842	85				
Papryka	8638	9739	5846	667	881	3331	5468	6517	9738	7942	7061	10149	9937	12610	6848	5359	92				
Czosnek	784	774	586	403	450	546	519	639	1168	481	567	672	1506	642	616	447	76				
Przetwory ogółem	19990	15986	16498	14 941	17925	19940	19846	21636	20618	16793	19072	22871	21363	19467	18171	18859	114				
Mrożonki	2435	3125	2564	2 198	2228	2688	2993	3142	3454	2226	2549	2416	2273	2295	2600	2780	108				
Susze	3400	2675	2398	2 198	2115	2748	2697	3259	3760	2338	2646	3640	4092	2987	2833	2960	123				
Marynaty	1519	1023	851	858	1173	1602	1691	1682	1429	1168	1470	1515	1369	1391	1088	1344	158				
Konserwy	3554	3534	4472	3 789	4742	4552	5293	6125	5207	3309	4416	7194	4533	4052	3468	4230	95				
-kukurydza konserw.	939	810	949	1 386	2329	1446	1768	2146	1704	808	1486	2600	1047	641	804	1210	128				
Koncentrat pomid.	6813	3172	3913	3 747	4715	5945	4620	4742	4370	5343	5580	5167	6418	5965	5110	3981	102				

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafio	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2014 V	0,39	0,21	0,26	0,83	0,78	0,66	1,45	0,90	0,63	0,50
VI	0,49	0,26	0,25	0,68	0,80	0,50	1,43	0,87	0,67	0,50
VII	0,44	0,25	0,23	0,49	0,71	0,58	1,43	0,82	0,71	0,50
VIII	0,39	0,19	0,22	0,52	0,47	0,53	1,48	0,80	0,65	0,53
IX	0,39	0,17	0,23	0,64	0,73	0,63	1,45	0,80	0,61	0,56
X	0,38	0,14	0,20	1,09	0,76	0,48	1,42	0,83	0,64	0,51
XI	0,40	0,14	0,21	0,81	0,81	0,55	1,36	0,82	0,63	0,43
XII	0,43	0,13	0,21	0,89	0,99	0,62	1,46	0,82	0,62	0,35
2014 I-XII	0,39	0,19	0,23	0,89	0,85	0,63	1,45	0,84	0,65	0,49
2015 I	0,33	0,15	0,22	0,78	1,18	0,63	1,45	0,81	0,55	0,41
II	0,33	0,15	0,26	1,16	0,92	0,53	1,40	0,87	0,61	0,41
III	0,31	0,19	0,32	1,38	1,00	0,66	1,42	0,83	0,60	0,49
IV	0,29	0,21	0,44	1,16	1,11	0,65	1,43	0,84	0,61	0,48
V	0,39	0,30	0,41	0,98	0,92	0,73	1,52	0,92	0,75	0,50
VI	0,49	0,29	0,40	0,71	0,67	0,50	1,52	0,87	0,68	0,49
VII	0,47	0,22	0,45	0,68	0,52	0,52	1,47	1,09	0,65	0,43
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2015</u> <u>VI 2015</u>	95	76	112	97	78	104	97	125	95	89
<u>VII 2015</u> <u>VII 2014</u>	107	87	196	139	73	90	103	133	92	87

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych FM

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafio
2014 IV	1,30	0,89	0,90	1,05	-	-	3,35	3,18	-
V	1,75	1,20	1,04	1,08	-	-	2,41	3,90	-
VI	1,78	1,54	1,25	1,31	3,12	-	1,43	3,84	1,89
VII	1,50	0,95	0,95	1,05	1,82	1,56	1,14	2,72	2,03
VIII	1,02	0,50	0,83	0,80	1,75	1,75	1,59	1,31	2,47
IX	0,72	0,51	0,73	0,68	1,78	1,73	1,57	2,97	2,71
X	0,64	0,47	0,69	0,69	4,33	1,88	3,65	2,14	2,03
XI	0,63	0,31	0,69	0,67	5,93	-	5,93	4,33	2,94
XII	0,67	0,35	0,72	0,66	-	-	6,38	4,21	-
2014 4 I-XII	1,13	0,77	0,86	0,94	3,12	1,73	4,67	4,23	2,35
2015 I	0,70	0,53	0,81	0,67	-	-	10,58	-	-
II	0,71	0,67	0,87	0,66	-	-	10,94	-	-
III	0,77	0,79	1,09	0,69	10,47	-	10,47	12,45	-
IV	0,86	1,13	1,71	0,72	-	-	4,22	7,61	-
V	1,07	1,50	1,97	0,79	-	-	3,00	4,42	-
VI	1,46	1,64	2,13	0,97	2,20	-	1,95	2,94	2,16
VII	1,57	1,57	1,92	1,06	1,94	-	2,05	2,07	1,70
VIII	1,20	0,98	1,37	0,98	2,47	2,00	2,50	1,73	2,44
IX	1,17	1,21	1,39	0,94	2,01	1,35	2,67	3,05	3,05
Wskaźnik zmian w %									
<u>IX 2015</u> <u>VIII 2015</u>	98	123	101	96	81	68	107	176	125
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	163	237	190	138	113	78	170	103	113

^{xa} ceny za sztukę Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Keczap	Sok pomidorowy ^a
2014 VI	3,74	10,38	3,64	3,10	3,42	5,26	1,99
VII	3,70	10,38	3,63	3,14	3,37	5,24	1,99
VIII	3,61	10,42	3,63	3,28	3,41	5,27	1,98
IX	3,20	10,40	3,65	3,31	3,44	5,29	1,95
X	3,54	10,31	3,61	3,29	3,42	5,21	1,95
XI	3,51	10,30	3,54	3,10	3,36	5,36	1,94
XII	3,49	10,22	3,52	3,11	3,28	5,23	1,96
2014 I-XII	3,62	10,38	3,59	3,18	3,42	5,27	1,96
I	3,50	10,39	3,45	3,09	3,31	5,01	2,09
2015 II	3,47	10,69	3,50	3,01	3,36	4,99	2,11
III	3,42	10,61	3,47	2,95	3,37	5,06	2,09
IV	3,42	10,56	3,46	2,94	3,38	5,05	2,10
V	3,47	10,60	3,45	2,95	3,41	5,04	2,14
VI	3,50	10,63	3,31	2,88	3,31	5,00	2,13
VII	3,52	10,54	3,34	2,92	3,38	4,96	2,15
VIII	3,63	10,31	3,35	2,97	3,43	4,98	2,15
Wskaźnik zmian w %							
<u>VIII 2015</u> VII 2015	103	98	100	102	101	100	100
<u>VIII 2015</u> VII 2014	101	99	92	91	101	94	109

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2014 VI	3,18	2,65*	2,26	2,55	5,12	5,39	11,96	4,97	4,35	3,41	7,50
VII	3,01	2,35*	2,07	2,27	5,84	5,47	10,97	4,77	3,23	3,32	7,65
VIII	2,33	2,19*	1,66	1,78	4,61	4,55	5,46	2,95	2,73	3,00	7,66
IX	1,84	1,13	1,53	1,56	3,96	4,03	4,98	4,22	3,36	3,86	7,58
X	1,61	0,96	1,43	1,39	3,51	3,94	5,28	4,71	5,07	3,34	7,50
XI	1,52	0,96	1,40	1,32	3,30	3,68	6,98	5,79	-	3,85	7,50
XII	1,54	0,92	1,44	1,31	3,22	3,81	8,64	6,98	-	6,33	7,66
2014 I-XII	2,22	1,34	1,75	1,80	4,06	4,46	8,91	6,09	4,13	4,81	7,63
2015 I	1,51	0,95	1,50	1,33	3,22	4,31	9,61	8,04	-	7,41	7,62
II	1,53	1,14	1,62	1,39	3,22	4,54	9,62	8,13	-	7,63	7,53
III	1,52	1,24	1,88	1,39	3,30	4,85	9,49	7,66	-	6,82	7,46
IV	1,54	1,52	2,47	1,39	3,44	5,30	11,77	8,23	-	6,40	7,37
V	1,87	1,93	3,18	1,45	3,81	5,29	16,00	6,55	6,16	5,36	7,33
VI	2,73	2,16	3,56	2,07	4,42	5,43	11,03	4,66	3,77	3,71	7,43
VII	2,89	2,48*	3,35	2,36	5,55	5,24	9,34	3,64	3,30	2,89	7,48
VIII	2,42	2,65*	2,53	1,99	5,59	5,11	5,71	3,08	3,37	3,09	7,56
Wskaźnik zmian w %											
<u>VIII 2015</u> VII 2015	84	107	76	84	101	98	61	85	102	107	101
<u>VIII 2015</u> VIII 2014	104	x	152	112	121	112	105	104	123	103	99

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2014 VI	5,90	15,50	8,60	9,44	8,34	10,35	3,88	6,28	9,09	4,21
VII	5,92	15,50	8,58	9,38	8,34	10,35	3,88	6,30	9,14	4,24
VIII	5,94	15,40	8,48	9,32	8,36	10,25	3,87	6,28	9,11	4,19
IX	5,91	15,20	8,58	9,44	8,48	10,30	3,88	6,30	9,18	4,13
X	5,89	15,00	8,60	9,34	8,54	10,30	3,87	6,30	9,20	4,13
XI	5,82	14,90	8,54	9,40	8,46	10,30	3,83	6,35	9,14	4,14
XII	5,72	14,90	8,66	9,34	8,44	10,35	3,81	6,15	8,89	4,14
2014 I-XII	5,86	15,30	8,56	9,42	8,40	10,35	3,87	6,25	9,14	4,20
2015 I	5,66	15,05	8,60	9,40	8,48	10,40	3,78	6,28	9,06	4,11
II	5,54	15,00	8,44	9,40	8,46	10,45	3,80	6,33	9,11	4,13
III	5,50	14,85	8,52	9,32	8,40	10,45	3,76	6,30	9,14	4,11
IV	5,52	14,75	8,48	9,26	8,36	10,50	3,82	6,23	9,00	4,18
V	5,54	14,65	8,54	9,38	8,42	10,45	3,83	6,28	9,00	4,21
VI	5,56	14,60	8,52	9,46	8,44	10,45	3,82	6,33	8,94	4,22
VII	5,59	14,70	8,52	9,42	8,44	10,50	3,80	6,28	9,03	4,22
VIII	5,60	14,55	8,54	9,50	8,48	10,40	3,82	6,23	8,97	4,23
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2015</u> <u>VII 2015</u>	100	99	100	101	100	99	101	99	99	100
<u>VIII 2015</u> <u>VIII 2014</u>	94	94	101	102	101	101	99	99	98	101

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

Źródło: Dane GUS.

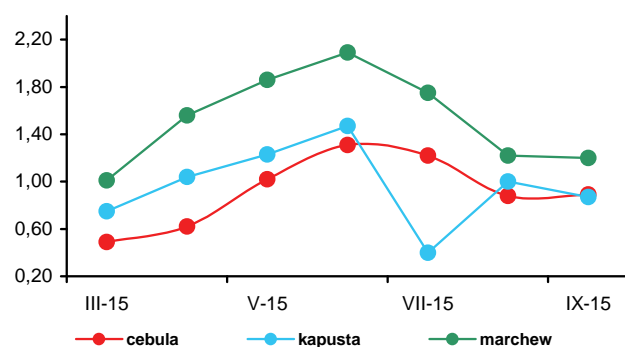
Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafiory
2014 III	87	82	41	38	-	-
IV	86	79	38	35	-	-
V	88	84	36	36	55	49
VI	89	91	35	32	49	55
VII	72	69	44	45	43	46
VIII	68	65	46	44	48	44
IX	64	61	48	49	-	-
X	66	60	49	48	-	-
XI	72	58	46	44	-	-
XII	78	55	47	38	-	-
2015 I	65	68	45	46	-	-
II	68	72	55	44	48	52
III	79	85	85	42	-	-
IV	85	89	88	46	59	-
V	87	87	85	44	44	41
VI	85	79	75	45	58	45
VII	88	88	81	49	65	61
VIII	89	86	82	51	-	-

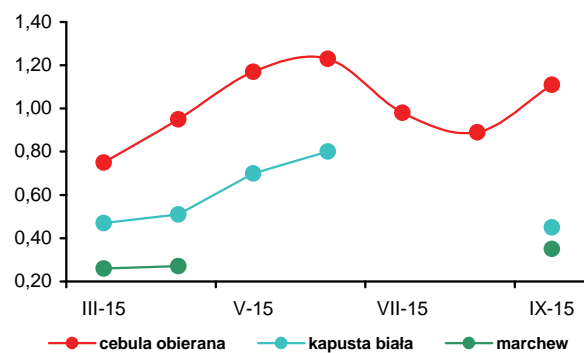
Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

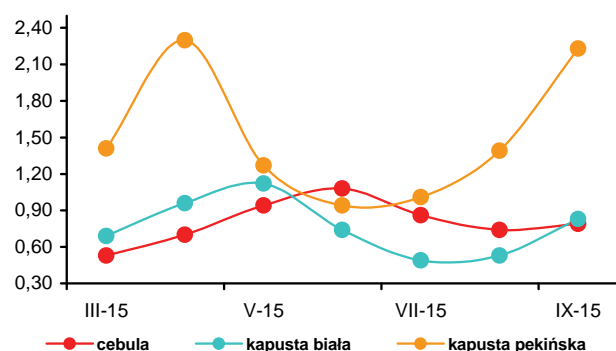
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

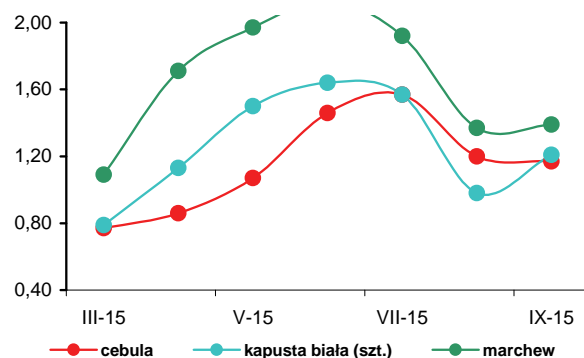
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

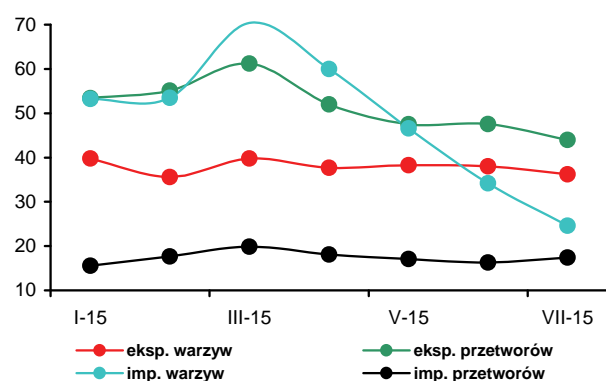
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

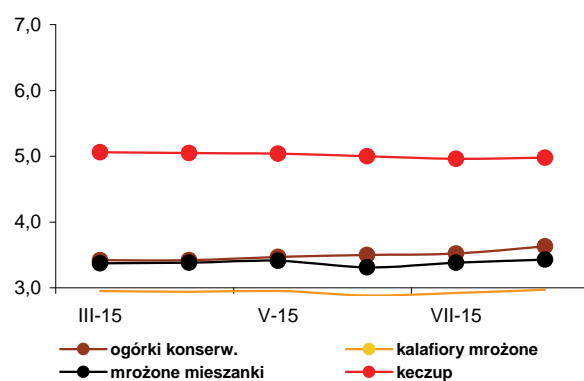
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

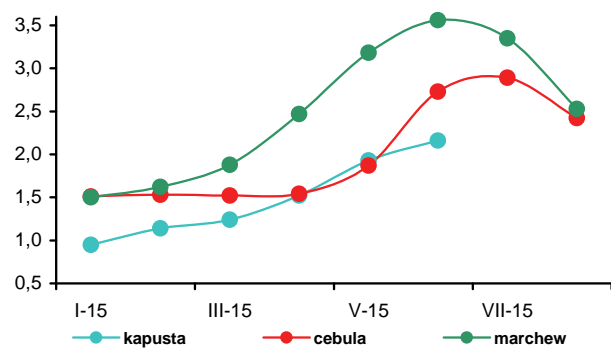
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

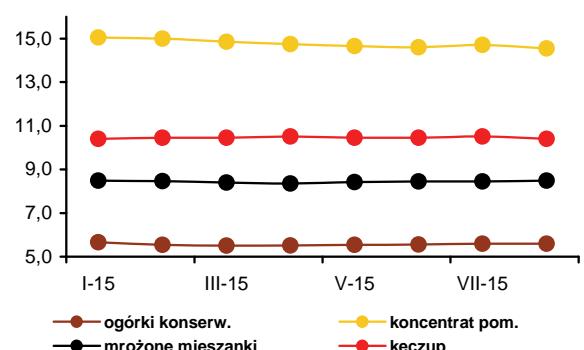
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Irena Strojewska

We wrześniu 2015 r. średnie ceny jabłek na rynkach hurtowych były o 40% wyższe niż we wrześniu poprzedniego roku, w firmach eksportujących o 89%, a w spółdzielniach ogrodniczych o 39%. Zakłady przetwórcze oferowały za jabłka ceny trzykrotnie wyższe. Gruszki podrożały na rynku hurtowym o 9%, w spółdzielniach ogrodniczych o 18%, a w skupie na eksport o 39%. Ceny śliwek w skupie w spółdzielniach ogrodniczych

zwiększyły się o 50%, w hurcie o 64%, a na eksport o 92%. W wyniku niedoboru surowców na rynku, zakłady przetwórcze oferowały za maliny do mrożenia ceny wyższe o 89%, a za śliwki do mrożenia o 50%. Potaniała aronia do tłoczenia o 34%. Na rynku hurtowym potaniały cytryny (o 25%) oraz banany (o 9%). Ceny hurtowe winogron zwiększyły się o 5%, truskawek o 11%, pomarańcz o 13% i mandarynek o 20%. We wrześniu br. w porównaniu do sierpnia jabłka na rynkach hurtowych podrożały o 13%, w spółdzielniach ogrodniczych o 9%, a w firmach eksportowych o 22%. Gruszki podrożały o 3% na rynkach hurtowych i w skupie na eksport, a o 1% w spółdzielniach ogrodniczych. Na rynkach hurtowych wzrosły ceny truskawek (o 14%), mandarynek (o 10%) oraz bananów i pomarańcz (po 2%). Nie zmieniły się ceny cytryn, a potaniały winogrona i śliwki (odpowiednio o 3 i 4%). W zakładach przetwórczych z powodu niskiej podaży surowca wyższe ceny skupu oferowano za maliny i śliwki do mrożenia (odpowiednio o 29 i 50%).

W sierpniu 2015 r. w relacji do sierpnia 2014 r. średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów podniosły się o 9,7%, przy obniżeniu cen żywności i napojów bezalkoholowych o 0,7%. Jabłka podrożały o 19,1%, owoce jagodowe o 16,9%, owoce cytrusowe o 11,8%, owoce pestkowe o 9,9%, owoce suszone i orzechy o 4,5%, a przetwory owocowe o 2,5%. Obniżyły się ceny bananów o 4,2%, a także owoców mrożonych (o 2,8%).

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych w lipcu 2015 r. w relacji do lipca 2014 r. była większa o 9%. Produkcja soków pitnych produkowanych z jabłek zmniejszyła się o 26%, wytwarzanych z owoców cytrusowych o 7%, a pozostałych soków pitnych warzywnych i owocowo-warzywnych zwiększyła się o 40%. Zmniejszenie o 49%

produkcji soków zagęszczonych było wynikiem spadku podaży surowca. Mniejsza była też produkcja dżemów (o 23%). Zwiększyła się natomiast trzykrotnie produkcja owoców mrożonych a kompotów i owoców pasteryzowanych o 32%. W miesiącach I-VII 2015 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych wzrosła w relacji do analogicznego okresu 2014 r. o 5% do 341,4 tys. ton. Zwiększyła się o 14% produkcja soków pitnych wytwarzanych z owoców cytrusowych oraz o 3% pozostałych soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych, a o 1% soków jabłkowych. Produkcja owoców mrożonych była większa o 10%. Produkcja soków zagęszczonych zmniejszyła się o 7%, dżemów o 17%, a kompotów i owoców pasteryzowanych o 22%. Średnie ceny zbytu pitnych soków jabłkowych w sierpniu 2015 r. były niższe niż w sierpniu 2014 r. o 6%, a pitnych soków pomarańczowych podniosły się o 8%. Ceny zbytu dżemów produkowanych z czarnych porzeczek zwiększyły się o 6%, a z truskawek o 2%.

Wolumen eksportu przetworów owocowych w lipcu 2015 r. wobec lipca 2014 r. był większy o 6%, a owoców świeżych mniejszy o 34%. O ograniczeniu eksportu owoców świeżych zadecydował spadek zagranicznej sprzedaży jabłek (o 41%). W grupie przetworów owocowych najbardziej wzrósł eksport zagęszczonego soku jabłkowego (o 33%), a także owoców mrożonych (o 5%). W wyniku wzrostu cen eksportowych jabłek (o 22%) wpływy z zagranicznej sprzedaży owoców świeżych zmniejszyły się mniej niż ich wolumen (o 28% do 46,1 mln euro). Natomiast wpływy z eksportu przetworów owocowych obniżyły się (o 3% do 94 mln euro) z powodu obniżenia większości cen transakcyjnych na światowych rynkach. Import owoców świeżych zmniejszył się o 19% do 118,9 tys. ton, pod wpływem spadku przywozu większości owoców. Zwiększył się natomiast import przetworów owocowych o 53%, o czym zadecydował wzrost importu soków zagęszczonych (o 81%) i brzoskwiń w puszkach (o 52%). Ujemne saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 12,5 mln euro, wobec dodatniego 30,5 mln euro w lipcu 2014 r. W miesiącach I-VII 2015 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 81,3 mln euro, wobec dodatniego 113,5 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu zmniejszyła się o 11% do 937,6 mln euro, a importu wzrosła o 17% do 1018,9 mln euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2014 VII	1,34	-	3,50	2,39	4,69	2,36	1,74
VIII	1,12	2,27	-	2,00	4,85	1,53	1,04
IX	0,99	1,66	-	-	-	-	1,15
X	0,71	2,10	-	-	-	-	1,62
XI	0,73	2,28	-	-	-	-	-
XII	0,77	2,41	-	-	-	-	-
2014 I-XII	1,13	1,91	3,34	2,2	4,77	1,91	1,39
2015 I	0,73	2,41	-	-	-	-	-
II	0,75	2,79	-	-	-	-	-
III	0,97	3,15	-	-	-	-	-
IV	1,39	3,65	-	-	-	-	-
V	2,01	4,49	9,13	-	-	-	-
VI	2,01	3,50	3,29	-	-	-	-
VII	2,02	-	3,91	2,93	4,55	1,83	2,18
VIII	1,49	1,95	-	1,55	3,48	1,66	1,55
IX	1,38	1,96	-	-	-	1,69	1,72
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>IX 2015</u> <u>VIII 2015</u>	93	101	x	x	x	102	111
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	139	118	x	x	x	x	150

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka przemysłowe	Truskawki i bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2014 VII	-	2,58	-	1,46	0,60	4,26	-	1,18	0,94	-
VIII	0,20	-	-	-	-	4,02	1,25	1,54	1,30	0,65
IX	0,15	-	-	-	-	5,26	1,40	-	-	0,70
X	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	0,70
XI	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2014 I-XII	0,28	2,68	1,51	1,48	0,63	4,76	1,33	1,36	1,12	0,68
2015 I	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,39	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	2,72	1,64	1,60	0,80	5,55	-	-	-	-
VII	0,33	2,58	-	1,70	0,62	5,22	-	1,76	1,31	-
VIII	0,35	-	-	-	-	7,72	0,75	1,63	1,03	1,04
IX	0,50	-	-	-	-	9,95	0,92	-	-	1,56
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>IX 2015</u> <u>VIII 2015</u>	143	x	x	x	x	129	123	x	x	150
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	333	x	x	x	x	189	66	x	x	223

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2014 VII ^a	1,14	1,80	1,60	1,08	1,05	1,08	1,13	-	-	5,25	4,00	
VIII	0,90	-	-	0,97	-	-	-	1,40	-	10,50	-	0,82
IX	0,55	0,90	0,85	-	0,51	0,55	0,60	1,33	1,50	-	-	0,99
X	0,52	0,85	0,80	0,40	0,46	0,47	0,47	1,42	1,50	-	-	1,20
XI	0,52	0,94	0,80	0,40	0,45	0,45	0,47	1,69	1,70	-	-	-
XII	0,58	1,04	0,87	0,50	0,54	0,55	0,54	2,16	2,09	-	-	-
2014 I-XII	0,93	1,53	1,37	0,88	0,87	0,88	0,93	1,80	1,94	6,22	4,75	1,00
2015 I	0,61	1,11	0,98	0,50	0,54	0,55	0,57	2,21	2,20	-	-	-
II ^a	0,69	1,20	1,00	0,63	0,61	0,67	0,67	2,45	2,40	-	-	-
III ^a	0,96	1,35	1,20	0,99	0,94	0,97	0,95	-	-	-	-	-
IV ^a	1,47	2,00	1,68	1,57	1,51	1,51	1,51	-	-	-	-	-
V ^a	1,80	2,45	2,05	1,95	1,88	1,89	1,89	-	-	-	-	-
VI ^a	1,68	2,50	2,00	1,79	1,75	1,76	1,77	-	-	4,52	6,50	-
VII ^a	1,80	-	-	1,86	1,87	1,83	1,80	-	-	9,00	6,56	-
VIII	1,33	-	-	1,88	1,88	1,85	-	1,80	-	10,00	7,50	1,38
IX	1,04	1,46	1,30	0,98	0,98	0,98	0,96	1,85	1,83	-	-	1,90
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>IX 2015</u> VIII 2015	78	x	x	52	52	53	x	103	x	x	x	138
<u>IX 2015</u> IX 2014	189	162	153	x	192	178	160	139	122	x	x	192

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2014 VI	11 115	9 111	22 702	12 840	85 612	4 087	4 506
VII	9 984	7 079	38 244	21 687	96 253	3 582	5 906
VIII	12 780	10 496	29 255	30 288	36 652	3 660	4 513
IX	8 240	7 258	30 998	44 472	24 461	4 192	4 450
X	12 880	9 123	30 240	72 828	14 255	4 190	5 410
XI	12 446	11 650	28 389	48 489	12 703	3 249	4 987
XII	11 808	13 360	27 416	25 224	12 464	2 959	4 320
2014 I-XII	130 391	116 189	335 171	315 320	350 755	45 120	61 779
2015 I	13 341	10 801	25 716	18 863	16 271	3 155	4 564
II	7 364	7 836	25 107	14 497	17 996	3 372	4 247
III	9 576	12 631	29 288	17 071	18 027	3 695	5 228
IV	9 610	11 510	22 786	9 033	16 573	3 522	4 819
V	13 166	10 110	25 290	5 556	15 282	2 567	4 814
VI	10 346	10 556	26 152	6 621	84 335	3 092	5 003
VII	9 509	9 752	40 985	15 498	106 367	2 836	5 941
Wskaźniki zmian (%)							
<u>VII 2015</u> VI 2015	92	92	157	234	126	92	119
<u>VII 2015</u> VII 2014	74	93	140	51	290	77	132

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2014												2015*							VII 2015	VII 2014
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX			
Owoce świeże	159 040	120 624	87 226	46 893	40 863	70 698	105 393	89 058	1 370 263	138 465	134 644	141 015	110 785	117 364	75 017	57 644		66			
Jabłka	146 962	88 221	40 992	12 546	18 877	54 253	85 913	66 853	1 096 055	119 866	124 288	130 088	101 923	108 757	53 288	24 268		59			
Gruszki	1 671	415	415	1 388	5 032	5 935	4 566	2 417	37 015	5 004	1 711	2 815	1 977	823	420	295		71			
Truskawki	929	13 957	2 454	367	128	127	133	114	19 412	232	337	291	290	346	8 934	2 351		96			
Śliwki	8	118	1 475	4 563	5 215	863	81	3	12 474	5	5	46	63	24	184	352		24			
Maliny	55	839	5 300	5 592	3 517	1 187	355	349	18 193	629	263	330	282	203	143	3 847		73			
Wiśnie	1	690	7 034	411	-	22	-	-	8 323	43	-	-	-	-	746	6 224		88			
Przetwory owocowe	68 505	67 314	75 956	71 462	73 969	85 704	88 495	74 648	870 656	75 688	78 338	89 079	76 794	69 952	78 130	80 490		106			
Zagęszczony sok jabłkowy	21 520	17 150	17 092	19 812	19 994	35 310	36 002	28 752	261 931	28 596	27 810	29 893	25 006	21 162	22 381	22 761		133			
Truskawki w puszkach	341	760	693	531	578	618	624	468	6 949	588	614	676	723	653	630	699		101			
Wiśnie w puszkach	323	377	536	497	331	509	349	377	5 107	557	444	538	343	334	464	412		77			
Dżemy	2 729	2 476	3 320	2 812	3 197	2 830	2 640	2 739	32 521	2 047	2 389	2 354	1 988	1 971	2 453	2 759		83			
Mrożonki	25 550	28 541	30 627	26 806	30 500	27 433	24 793	21 234	322 729	28 076	30 831	35 920	30 720	30 051	31 134	32 131		105			
Owoce świeże	62 514	60 512	63 901	45 194	30 342	28 477	36 727	32 690	612 853	39 337	39 134	47 184	46 366	54 378	42 273	46 077		72			
Jabłka	51 222	30 200	14 716	4 078	4 793	13 387	21 160	15 965	351 592	26 156	29 658	36 638	37 552	45 361	22 940	10 757		73			
Gruszki	1 153	330	279	509	1 669	2 275	1 867	1 012	18 260	2 177	820	1 865	1 337	481	207	206		74			
Truskawki	1 204	12 681	2 452	838	234	144	107	84	19 363	202	259	189	178	480	7 931	1 791		73			
Śliwki	15	94	1 120	2 229	1 992	439	52	11	6 152	11	8	93	109	41	156	291		26			
Maliny	135	1 568	6 835	6 674	5 101	2 270	649	724	26 197	1 079	499	614	620	424	478	5 818		85			
Wiśnie	1	688	4 689	249	-	13	-	-	5 803	30	-	-	-	-	445	3 378		72			
Przetwory owocowe	87 979	84 832	97 170	95 523	100 907	102 353	96 881	77 216	1 090 891	84 431	86 480	98 744	85 100	80 679	93 448	94 005		97			
Zagęszczony sok jabłkowy	25 818	20 615	20 558	22 308	20 508	29 951	28 891	23 668	275 911	23 502	22 626	25 060	21 372	18 179	19 103	18 967		92			
Truskawki w puszkach	489	912	983	732	787	794	947	651	9 839	829	875	927	1 106	932	916	953		97			
Wiśnie w puszkach	449	508	623	581	444	626	457	476	6 567	779	518	696	415	437	584	511		82			
Dżemy	4 168	3 920	5 208	4 561	5 564	4 936	3 988	3 978	52 796	3 105	3 783	3 868	3 128	3 095	4 059	4 248		82			
Mrożonki	33 250	33 104	37 451	35 614	39 487	35 504	31 620	26 985	413 709	34 894	36 550	43 282	37 021	36 412	36 000	36 375		97			

*) dane nieostatyczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych (MF) Ministerstwa Finansów.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2014												2015*							VII 2015 VII 2014 (%)
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII				
Owoce świeże	109 863	114 033	146 461	136 996	92 148	99 141	117 420	146 124	1 417 247	125 433	109 858	118 933	102 068	95 182	92 928	118 927				
Banany	36 726	25 687	21 431	25 044	20 162	23 549	30 734	27 318	329 658	31 426	32 753	33 518	32 017	31 674	23 336	29 573				
Owoce cytrusowe	24 247	14 865	13 087	11 168	14 147	28 432	51 858	92 421	475 944	71 601	54 434	54 279	39 361	23 885	12 021	10 786				
Brzoskwinie i nekt.	5 258	22 807	42 015	37 244	14 708	829	77	49	123 192	9	35	124	203	3 123	14 511	27 447				
Winożrona	7 933	4 249	7 537	14 697	16 226	18 921	9 448	4 574	105 279	3 966	4 893	5 686	6 005	3 073	1 269	4 246				
Arbuzy	11 757	26 837	42 232	29 848	4 675	503	255	227	120 414	305	469	1 402	2 506	8 600	23 756	28 055				
Jablka	1 803	2 648	3 109	1 230	3 029	2 226	691	948	20 807	743	965	2 140	2 167	2 998	3 311	3 254				
Przetwory razem	30 009	22 294	22 615	23 101	26 940	30 735	31 121	42 402	355 215	33 746	33 584	36 146	27 321	23 560	26 443	34 497				
Soki zagęszczone	16 536	9 573	7 621	9 166	11 875	13 708	13 812	25 804	176 696	20 795	19 690	18 851	14 100	10 459	13 410	13 826				
-sok pomarańczowy	2 908	2 587	2 363	2 301	2 359	3 672	3 243	3 932	33 545	2 633	2 215	3 163	2 921	2 547	2 528	2 472				
Mrożonki	3 579	2 531	4 543	4 783	4 696	3 462	2 764	3 371	42 099	2 406	3 410	2 880	3 085	3 163	3 527	7 843				
Susze	1 007	868	1 200	1 131	1 278	1 516	1 400	1 267	14 290	1 272	1 102	1 647	948	682	793	659				
Dżemy	632	856	863	680	794	763	630	743	8 956	581	893	1 034	910	625	713	804				
Przetwory puszkow.	8 203	8 309	8 300	7 263	8 084	11 088	12 323	11 035	111 066	8 479	8 180	11 617	8 181	8 564	7 866	11 243				
-ananasy	1 353	850	1 529	962	1 061	1 759	1 558	1 495	16 217	782	1 325	1 982	1 457	1 514	847	1 381				
-brzoskwinie	1 320	1 106	1 001	1 324	1 844	2 911	3 620	3 571	24 721	1 383	2 138	2 617	1 427	1 346	1 324	1 518				
Owoce świeże	99 738	90 504	93 409	90 871	82 998	95 141	98 297	111 132	1 139 803	95 260	93 817	108 731	95 828	92 743	82 207	89 913				
Banany	24 321	15 445	12 827	15 486	14 064	16 700	19 771	17 303	219 196	20 701	24 157	27 756	24 705	21 663	15 999	18 381				
Owoce cytrusowe	17 975	12 609	12 647	13 760	15 311	22 191	31 931	52 681	312 926	41 194	31 762	32 228	24 625	19 444	11 246	12 352				
Brzoskwinie i nekt.	5 492	19 072	24 778	20 056	9 397	653	74	43	79 901	16	40	214	263	3 877	14 159	19 058				
Winożrona	10 021	4 804	9 336	12 984	13 352	16 339	12 056	8 117	121 178	6 230	7 787	9 821	10 001	5 201	2 490	5 727				
Arbuzy	5 284	9 014	7 208	4 610	845	295	299	334	31 198	291	492	1 078	1 922	5 279	8 007	5 694				
Jablka	1 623	1 925	1 735	730	704	756	477	513	12 841	610	735	1 182	1 195	1 937	2 554	2 037				
Przetwory razem	41 491	37 874	37 124	38 503	43 494	49 984	48 045	47 155	509 718	45 030	42 337	56 647	49 216	49 262	55 215	62 681				
Soki zagęszczone	15 505	12 213	10 258	10 571	11 419	14 868	13 477	16 419	160 209	13 814	11 754	14 711	16 363	13 359	15 729	17 541				
-sok pomarańczowy	4 603	4 240	4 084	4 050	4 155	6 570	5 799	7 090	58 260	4 611	3 951	5 916	5 373	4 761	4 526	4 315				
Mrożonki	6 051	4 067	7 828	8 066	7 558	5 967	5 296	5 507	70 287	4 462	5 545	6 282	5 986	6 344	5 932	14 409				
Susze	3 009	2 504	3 451	3 125	4 540	6 139	5 334	4 963	46 279	4 474	4 683	4 591	4 103	2 851	3 111	2 467				
Dżemy	1 300	1 345	1 296	1 091	1 104	1 409	1 240	1 188	15 071	1 067	1 384	1 758	1 695	1 018	1 477	1 317				
Przetwory puszkow	15 488	17 473	14 103	15 486	18 496	21 091	22 351	18 743	214 023	20 703	18 473	29 022	20 777	25 499	28 661	26 593				
-ananasy	1 305	726	1 259	948	966	1 575	1 452	1 462	14 569	852	1 376	2 151	1 648	1 663	1 080	1 515				
-brzoskwinie	1 197	948	881	1 229	1 477	2 309	2 803	2 672	20 446	1 204	1 687	2 162	1 254	1 071	1 152	1 038				

*), dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2014 VI	0,34	0,80	0,91	0,65	1,87	1,00	1,03	0,93	1,20	1,20	1,35
VII	0,36	0,67	1,00	0,41	1,29	0,67	1,23	0,83	1,20	1,42	1,16
VIII	0,33	0,37	2,28	0,75	1,19	0,61	1,26	0,83	1,13	1,38	1,17
IX	0,25	0,33	1,83	0,47	1,45	-	1,23	0,91	1,03	1,36	1,34
X	0,25	0,38	1,13	0,45	1,91	0,62	1,21	0,86	0,85	1,28	1,23
XI	0,25	0,41	0,80	0,56	1,83	-	1,20	0,81	0,80	1,52	1,31
XII	0,24	0,42	0,74	0,54	2,08	-	1,22	0,72	0,82	1,39	1,26
2014 I-XII	0,32	0,49	1,00	0,46	1,44	0,70	1,22	0,89	1,05	1,42	1,29
2015 I	0,22	0,43	0,87	0,78	1,72	0,69	1,17	0,75	0,82	1,41	1,40
II	0,24	0,48	0,77	0,54	1,90	-	1,11	0,68	0,81	1,43	1,17
III	0,28	0,66	0,65	0,67	1,86	-	1,09	0,73	0,84	1,37	1,29
IV	0,37	0,68	0,61	0,75	2,20	-	1,10	0,79	0,85	1,53	1,21
V	0,42	0,58	1,39		2,09	-	1,11	0,78	0,86	1,43	1,31
VI	0,43	0,49	0,89	0,66	3,34	0,60	1,09	0,83	0,85	1,45	1,26
VII	0,44	0,70	0,76	0,62	1,51	0,54	1,16	0,71	0,83	1,36	1,24
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VII 2015</u> <u>VI 2015</u>	102	143	85	94	45	90	106	86	98	94	98
<u>VII 2015</u> <u>VII 2014</u>	122	104	76	151	117	81	94	86	69	96	107

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2014 IX	1,19	1,16	1,18	1,25	1,20	2,63	8,33	-	-	1,38	4,31	11,28	5,71	4,18	4,78
X	1,12	1,14	1,16	1,19	1,15	2,46	9,88	-	-	1,89	4,38	6,87	6,53	4,23	4,66
XI	1,10	1,05	1,15	1,20	1,08	2,63	-	-	-	-	4,18	4,94	5,26	4,16	5,71
XII	1,04	1,03	1,06	1,10	1,05	2,77	-	-	-	-	4,09	4,47	3,77	3,70	7,85
2014 I-XII	1,54	1,48	1,52	1,53	1,52	3,16	7,29	3,57	8,94	2,30	4,22	6,08	5,29	4,05	8,39
2015 I	1,06	1,04	1,07	1,10	1,07	2,73	-	-	-	-	4,20	4,25	4,02	3,71	10,13
II	1,09	1,08	1,09	1,10	1,08	2,79	-	-	-	-	4,89	4,17	4,20	3,67	9,73
III	1,25	1,16	1,23	1,28	1,20	2,83	-	-	-	-	5,15	4,32	4,50	3,60	10,31
IV	1,68	1,70	1,78	1,72	1,77	3,08	-	-	-	-	4,97	4,56	4,57	3,65	10,81
V	2,15	1,95	2,20	2,15	1,95	3,31	11,58	-	-	-	4,59	5,33	4,66	3,75	10,54
VI	2,35	2,30	2,38	2,37	2,36	3,31	3,81	-	6,91	-	4,45	6,48	4,80	3,85	14,82
VII	2,39	-	-	-	-	3,41	5,14	3,61	7,04	2,38	4,26	7,32	5,40	4,56	11,74
VIII	1,92	-	-	-	-	2,79	8,11	3,05	9,04	2,36	3,83	8,38	6,24	4,64	5,17
IX	1,67	1,68	1,74	1,72	1,70	2,87	9,21	-	-	2,27	3,92	8,40	6,85	4,71	5,00
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>IX 2015</u> <u>VIII 2015</u>	87	x	x	x	x	103	114	x	x	96	102	100	110	102	97
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	140	145	147	138	142	109	111	x	x	164	91	74	120	113	105

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące		Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2014	VI	7,77	8,97	2,15	2,43
	VII	7,63	8,97	2,13	2,45
	VIII	7,83	8,83	2,12	2,44
	IX	7,87	8,87	2,11	2,48
	X	7,70	8,67	1,94	2,50
	XI	7,53	8,60	1,91	2,50
	XII	7,40	8,60	1,85	2,47
2014	I-XII	7,68	8,92	2,08	2,44
2015	I	8,33	8,63	2,03	2,56
	II	8,33	8,77	2,02	2,58
	III	8,37	8,87	2,00	2,57
	IV	8,17	9,10	1,97	2,63
	V	8,13	9,07	2,00	2,67
	VI	8,30	9,07	1,97	2,66
	VII	8,27	9,00	1,99	2,69
	VIII	8,30	9,03	2,00	2,63
Wskaźniki zmian cen (%)					
<u>VIII 2015</u> VII 2015		100	100	101	98
<u>VIII 2015</u> VIII 2014		106	102	94	108

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące		Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2014	VI	3,03	6,70	10,23	12,62	5,24	-	11,03	5,03	4,92	7,82	7,22
	VII	3,17	6,35	5,54	11,89	8,25	15,94	10,24	4,63	5,16	8,33	7,26
	VIII	2,85	5,39	3,28	-	-	15,42	7,49	4,57	5,37	10,67	7,14
	IX	2,25	4,36	2,75	-	-	15,16	6,16	4,87	5,58	12,87	7,85
	X	2,00	4,11	3,87	-	-	-	6,54	5,07	5,58	8,16	7,54
	XI	1,96	4,35	-	-	-	-	8,40	5,00	4,96	6,82	5,92
	XII	1,95	4,56	-	-	-	-	11,25	4,84	4,49	6,05	4,80
2014	I-XII	2,60	5,38	5,13	16,57	8,62	15,50	10,55	4,99	4,92	7,63	6,40
2015	I	1,99	4,79	-	-	-	-	12,78	4,86	4,53	5,74	5,04
	II	1,98	4,87	-	-	-	-	11,90	5,38	4,45	5,48	5,45
	III	2,03	5,04	-	-	-	-	12,15	5,53	4,36	5,54	5,70
	IV	2,36	5,49	-	-	-	-	13,13	5,50	4,49	5,77	5,89
	V	3,00	6,24	-	32,57	13,90	-	13,05	5,25	4,64	6,53	5,99
	VI	3,38	6,69	-	13,52	5,73	-	14,36	5,08	4,90	7,59	6,45
	VII	3,56	6,82	5,91	10,54	7,08	17,16	12,66	4,87	5,39	8,46	7,56
	VIII	3,37	6,05	3,98	-	11,16	17,46	7,52	4,44	5,85	9,61	8,58
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>VIII 2015</u> VII 2015		95	89	67	x	158	102	59	91	109	114	113
<u>VIII 2015</u> VIII 2014		118	112	121	x	x	113	100	97	109	90	120

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2014 VI	14,00	3,80	4,47	16,66	7,40	6,38
VII	14,00	3,83	4,47	16,62	7,36	6,45
VIII	13,89	3,80	4,47	16,32	7,34	6,38
IX	13,83	3,78	4,48	16,64	7,34	6,38
X	13,58	3,75	4,47	16,60	7,34	6,38
XI	13,36	3,72	4,44	16,56	7,32	6,36
XII	13,22	3,72	4,38	16,48	7,20	6,25
2014 I-XII	13,83	3,79	4,47	16,60	7,38	6,34
2015 I	13,31	3,68	4,41	16,48	7,34	6,24
II	13,33	3,75	4,40	16,34	7,38	6,31
III	13,31	3,73	4,40	16,30	7,40	6,25
IV	13,53	3,72	4,42	15,82	7,52	6,25
V	13,58	3,74	4,40	15,98	7,54	6,22
VI	13,56	3,66	4,39	15,82	7,76	6,22
VII	13,39	3,70	4,42	15,92	7,88	6,19
VIII	13,42	3,67	4,37	15,86	7,94	6,19
Wskaźniki zmian cen (%)						
$\frac{\text{VIII 2015}}{\text{VII 2015}}$	100	99	99	100	101	100
$\frac{\text{VIII 2015}}{\text{VIII 2014}}$	97	97	98	97	108	97

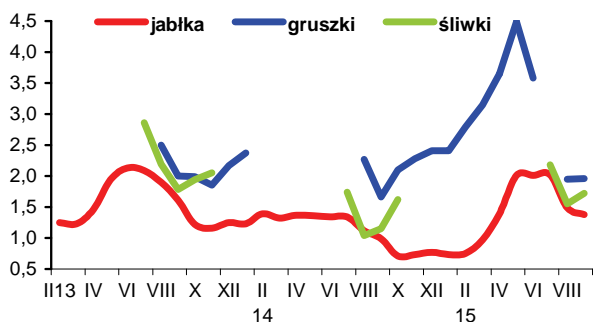
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

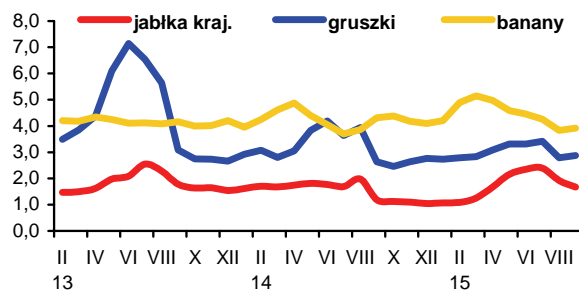
Miesiące	Jabka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2014 II	77	79	-	59	52	-
III	82	65	-	55	48	-
IV	79	69	-	52	51	-
V	82	74	74	48	49	-
VI	78	69	67	45	46	35
VII	72	66	66	47	52	31
VIII	62	65	-	49	56	26
IX	59	67	-	51	58	29
X	56	68	-	55	54	-
XI	55	72	-	51	48	-
XII	56	66	-	49	47	-
2015 I	49	68	-	57	54	-
II	55	-	-	48	49	-
III	79	75	-	51	50	-
IV	82	76	79	44	46	-
V	88	78	75	46	55	-
VI	79	75	-	48	48	42
VII	-	66	-	45	59	42
VIII	-	68	-	44	55	32
IX	66	74	-	42	53	48

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

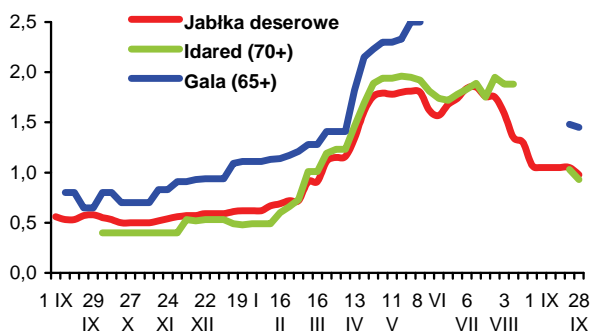
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2013 - 2015 r. (zł/kg)

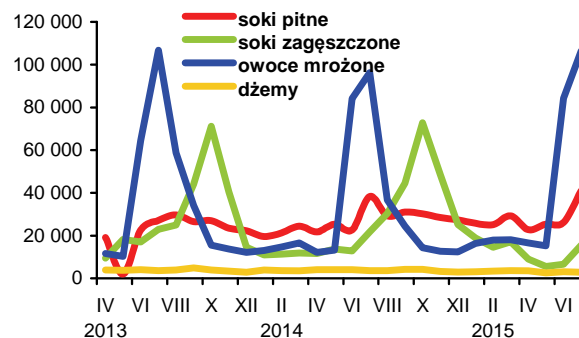
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2013 - 2015 (zł/kg)

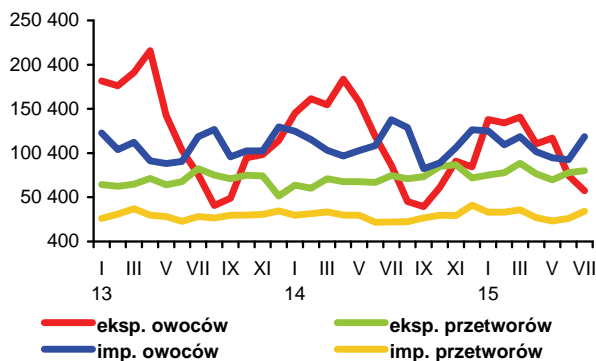
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od IX 2014 r. do IX 2015 r. (zł/kg)

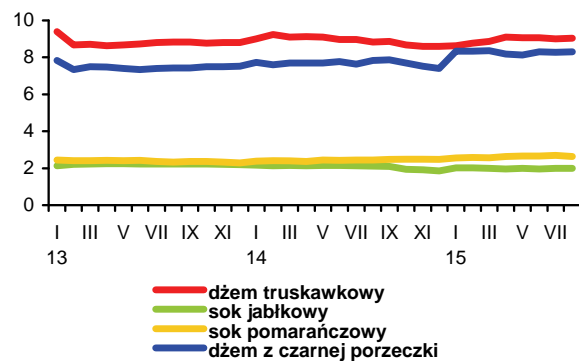
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2013 - 2015 r. (tony)

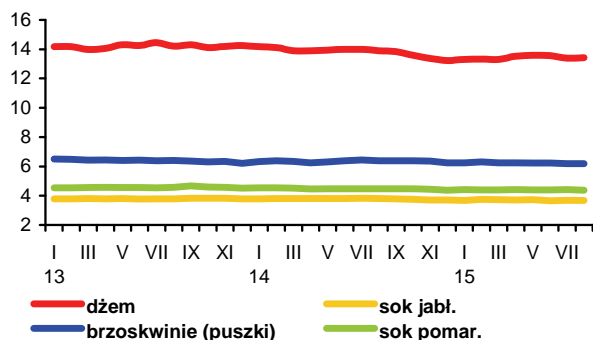
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2013 - 2015 r. (tony)

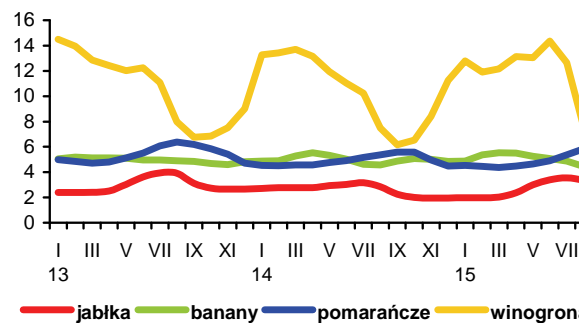
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2013 - 2015 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2013 - 2015 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2013 - 2015 r. (zł/kg)

Na europejskich giełdach towarowych w połowie września odnotowano wzrosty cen masła i mleka w proszku. Według firmy CLAL ceny masła wzrosły do 2564 EUR/t, tj. o ponad 3% w porównaniu z początkiem września. Mleko w proszku podrożało o 4-5% (odtłuszczone do 1636 EUR/t, a pełne do 1923 EUR/t). Prawie nie zmieniły się ceny serów dojrzewających. Za Edam i Goudę płacono 2430-2480 EUR/t, a za Cheddar 2960 EUR/t (wg Komisji Europejskiej). W tym czasie na giełdzie w Chicago podrożało masło i chude mleko w proszku, przy niewielkim spadku cen pełnego mleka w proszku i sera Cheddar, a na giełdzie Fonterra w Oceanii wyraźnie przeważały wzrosty cen. Na początku października światowe ceny podstawowych artykułów mlecznych były wyższe niż średnie ceny we wrześniu, z wyjątkiem niższych cen masła na giełdzie w Chicago.

Pod wpływem niskich cen światowych, a także rekordowych dostaw mleka do mleczarni, w sierpniu odnotowano kolejne obniżki krajowych cen skupu mleka i cen sprzedaży przetworów mlecznych. Za 1 hl mleka surowego płacono średnio 107,81 zł, tj. o 0,6% mniej niż w lipcu i o 15,9% mniej niż przed rokiem. W pierwszych ośmiu miesiącach br. przeciętny poziom cen skupu mleka wyniósł 114,55 zł/hl i był o 19,2% niższy niż w analogicznym okresie 2014 r.

Ceny zbytu przetworów mlecznych spadły średnio o ok. 0,5% w stosunku do lipca. Podrożały tylko serki homogenizowane zwykłe (o 0,8%) i minimalnie serki twarogowe (typu „Almette”, „Tartare”). Nie zmieniły się ceny tłustego twarogu i mleka pitnego o zaw. 1,5-2,0% tł. w folii. Najgłębsze były obniżki cen mleka UHT o zaw. 3,0-3,5% tł. (o 3,7%), odtłuszczonego mleka w proszku (o 2,4%), jogurtu owocowego (o 2,2%) oraz sera dojrzewającego morskiego (o 2,0%), przy spadku cen serów Edam i Gouda o 0,3-0,9%. Masło w blokach potaniało o 1,4%, masło konfekcjonowane o 1,0%, a masło z dodatkiem oleju o 0,3%. Tańsze o 1,0-1,7% było również świeże mleko o zaw. 3,0-3,5% tł. w kartonie, mleko UHT o zaw. 0,5% i 1,5-2,0% tł., jogurt naturalny i mleko skondensowane. Ceny pełnego mleka w proszku spadły o 0,7%, śmietany o 0,2-0,6%, a pozostałych przetworów mlecznych o 0,1-0,5%. W okresie styczeń-sierpień br. przeciętny poziom cen zbytu produktów mlecznych był o ok. 9% niższy niż przed rokiem, o czym zadecydował głęboki spadek cen produktów trwałych (mleka w proszku o 26-37%, serów dojrzewających o 20-22% i masła o 10-14%).

Na rynku detalicznym ceny przetworów mlecznych były średnio o 0,8% niższe niż w lipcu. Podrożało tylko mleko zagęszczone i w proszku (o 0,3%). Najbardziej potaniało mleko pitne (o 1,3-1,6%) oraz sery dojrzewające i topione (o 1,1%). Obniżyły się również ceny twarogów, serków twarogowych, serków homogenizowanych, napojów, deserów mlecznych (o 0,4-0,6%) oraz śmietany (o 0,1%). Ceny jogurtów były takie same jak w lipcu. Dynamika spadku cen masła zmniejszyła się do 0,8%. W pierwszych ośmiu miesiącach br., w porównaniu z analogicznym okresem 2014 r., średni poziom cen detalicznych artykułów mlecznych był niższy o 2,9%, a masła o 9,8%.

Nieznacznie podrożało natomiast bydlę mleczne. Na targowiskach za krowę mleczną płacono średnio 3132 zł/szt., a za jałówkę 1-roczną 1944 zł/szt., tj. odpowiednio o 0,7 i 0,4% więcej niż w lipcu. W okresie styczeń-sierpień br. przeciętny poziom cen jałówek i krow mlecznych był o 1,6-2,6% niższy niż w analogicznym okresie 2014 r.

Przemysł mleczarski skupuje znaczne ilości mleka. W sierpniu, mimo suszy, rolnicy dostarczyli 941,7 mln l, tj. o 2,4% mniej niż w lipcu, ale o 3,2% więcej niż w sierpniu ub. roku. Od stycznia do sierpnia skupiono ok. 7,13 mld l mleka, tj. o 2,2% więcej niż w analogicznym okresie 2014 r.

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

W efekcie zwiększonych dostaw surowca zakłady mleczarskie zwiększyły w lipcu produkcję wielu przetworów, zwłaszcza pełnego mleka w proszku, mleka i śmietany skondensowanej, serów dojrzewających, serów pleśniowych i proszkowanych, masła i tłuszczów mlecznych, jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych oraz mleka płynnego przetworzonego (łącznie z mlekiem przeznaczonym do dalszego przerobu).

W okresie styczeń-lipiec br., w porównaniu z takim samym okresem ub. roku, produkcja większości przetworów mlecznych spadła z powodu znacznie niższych cen zbytu i pogorszenia opłacalności eksportu. Przede wszystkim ograniczono produkcję pełnego mleka w proszku (o 25%) oraz serów pleśniowych i proszkowanych (o 13%). Zmniejszono również produkcję serów topionych (o 8%), serów dojrzewających i śmietany (po 6%), chudego mleka w proszku (o 5%), jogurtów (o 3%) oraz nieznacznie fermentowanych napojów mlecznych innych niż jogurty. Natomiast więcej wytworzono mleka płynnego przetworzonego, mleka i śmietany skondensowanej (po 8%), masła i tłuszczów mlecznych (o 5%) oraz twarogów (o 3%). Minimalnie wzrosła także produkcja suszonej serwatki.

Eksport przetworów mlecznych w okresie pierwszych siedmiu miesięcy 2015 r. wyniósł ok. 1,73 mld l w ekwiwalencie mleka surowego i był minimalnie mniejszy niż w takim samym okresie przed rokiem. Zadecydował o tym spadek eksportu mleka w proszku oraz serów dojrzewających i topionych (o 12-13%). Zmalał również eksport jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych oraz suszonej serwatki (o 4-5%). Silnie zwiększono natomiast sprzedaż zagraniczną mleka płynnego i śmietany (o 45%) oraz twarogów (o 30%). Wzrost również eksportu kazeiny (o 16%), lodów (o 12%) i masła (o 9%).

Import w analizowanym okresie zmalał o 14% do 845 mln l w ekwiwalencie mleka surowego. Przede wszystkim ograniczono przywóz suszonej serwatki (o 35%), mleka zagęszczonego i w proszku (o 25%) oraz masła (o 16%). W efekcie ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych wzrosła o 18% do 883 mln l w przeliczeniu na mleko surowe.

Znacznie niższe ceny uzyskiwane w eksporcie w okresie styczeń-lipiec 2015 r., w stosunku do analogicznego okresu 2014 r., przyczyniły się do pogorszenia wartościowych wyników handlu zagranicznego przetworami mlecznymi. Wpływy z eksportu zmalały o 18% do 1,0 mld EUR, przy zmniejszeniu wydatków na import o 10% do 443,5 mln EUR. W konsekwencji dodatnie saldo obrotów handlowych branży mleczarskiej w pierwszych siedmiu miesiącach br. wyniosło 562,8 mln EUR i było o 24% mniejsze niż w takim samym okresie przed rokiem.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2013 I-XII	9 643,0	135,64	.
2014 I-XII	10 326,3	137,11	.
2014 VII	932,1	133,97	132,77
VIII	912,5	128,17	126,48
IX	865,7	124,68	124,64
X	842,6	124,38	124,63
XI	778,8	124,47	124,76
XII	841,5	123,48	126,57
2015 I	824,6	122,18	122,15
II	756,6	120,74	121,55
III	844,2	121,02	122,06
IV	884,9	116,43	118,17
V	965,0	112,52	115,01
VI	943,7	110,40	112,17
VII	964,5	108,47	111,99
VIII	941,7	107,81	111,26
Wskaźnik zmian w %			
$\frac{\text{VIII 2015}}{\text{VII 2015}}$	97,6	99,4	99,3
$\frac{\text{VIII 2015}}{\text{VIII 2014}}$	103,2	84,1	88,0

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2013 I-XII	3 025,1	108,3	45,6	433,7	350,6	172,5	405,2	312,9
2014 I-XII	2 882,2	179,5	56,6	420,0	378,1	179,6	406,0	301,3
2014 ^a VI	225,9	18,2	3,1	35,2	35,4	14,8	31,9	26,4
VII	234,1	16,9	3,4	36,7	34,5	15,9	32,4	29,2
VIII	232,9	14,4	4,3	34,5	29,6	14,7	31,5	25,7
IX	228,1	15,1	4,1	32,8	29,3	16,0	32,4	25,2
X	234,1	12,6	3,1	34,9	29,5	14,9	34,6	25,8
XI	235,4	10,0	2,5	31,4	29,6	15,3	35,6	21,5
XII	229,9	12,5	3,2	28,0	30,3	16,0	32,5	27,2
2015 I	228,3	12,5	2,8	34,4	26,4	16,5	35,6	23,7
II	218,7	11,8	2,4	30,4	25,5	15,1	33,2	21,6
III	249,1	12,6	3,2	39,3	30,8	15,4	41,2	21,8
IV	247,0	14,2	4,1	35,1	29,4	15,2	33,4	25,3
V	258,6	16,3	3,8	35,9	33,4	16,3	35,7	25,0
VI	251,8	16,7	2,8	35,0	33,6	14,7	34,1	25,4
VII	265,5	16,0	3,7	37,2	30,5	15,9	34,1	27,5
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
$\frac{\text{VII 2015}}{\text{VI 2015}}$	105,4	95,8	134,5	106,3	90,9	107,8	99,7	108,5
$\frac{\text{VII 2015}}{\text{VII 2014}}$	113,4	95,0	107,8	101,4	88,4	99,8	105,1	94,2

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2014 VII	1,97	2,12	12,30	14,60	15,27	17,16	0,98	5,72	10,34	14,47
VIII	1,98	2,11	11,71	14,24	15,02	16,95	0,97	5,71	10,36	14,35
IX	1,97	2,08	10,58	13,20	13,93	16,09	0,97	5,67	10,25	13,47
X	1,94	2,07	9,96	12,75	13,95	16,07	0,97	5,66	10,21	13,25
XI	1,94	2,05	9,59	12,41	14,29	16,09	0,96	5,62	10,19	13,27
XII	1,93	2,04	8,94	12,20	14,23	15,90	0,96	5,59	10,14	13,13
2015 I	1,93	2,02	8,43	11,87	13,76	15,59	0,96	5,68	10,11	12,80
II	1,93	2,01	8,56	11,66	14,06	15,53	0,97	5,63	10,10	12,91
III	1,93	2,01	8,79	11,74	14,48	15,71	0,96	5,61	10,05	12,90
IV	1,92	1,99	8,29	11,65	13,94	15,44	0,95	5,60	10,03	12,39
V	1,91	1,90	8,08	11,39	13,40	14,86	0,95	5,59	9,96	11,92
VI	1,89	1,90	7,95	11,09	13,35	14,85	0,93	5,57	9,92	11,74
VII	1,89	1,87	7,65	10,76	13,31	14,80	0,90	5,54	9,94	11,24
VIII	1,88	1,80	7,47	10,69	13,13	14,65	0,88	5,53	9,94	11,14
IX ^a	1,79	1,85	7,31	9,24	12,00	13,16	.	5,13	9,15	10,61
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2015</u> VII 2015	99,5	96,3	97,6	99,3	98,6	99,0	97,8	99,8	100,0	99,1
<u>VIII 2015</u> VIII 2014	94,9	85,3	63,8	75,1	87,4	86,4	90,7	96,8	95,9	77,6

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 21-27 IX 2015 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2014 VII	2,78	3,00	16,93	3,36	4,61	0,72	1,25	1,74	14,35	21,67
VIII	2,76	2,98	16,94	3,35	4,57	0,72	1,26	1,73	14,42	21,60
IX	2,76	2,95	16,84	3,37	4,49	0,73	1,26	1,71	14,42	21,32
X	2,74	2,94	16,83	3,39	4,49	0,73	1,25	1,72	14,41	20,92
XI	2,73	2,94	16,79	3,38	4,42	0,73	1,25	1,72	14,46	20,80
XII	2,71	2,95	16,80	3,38	4,37	0,73	1,25	1,71	14,28	20,42
2015 I	2,71	2,95	16,82	3,38	4,35	0,74	1,26	1,70	14,30	20,29
II	2,70	2,94	16,79	3,37	4,32	0,74	1,25	1,70	14,15	19,86
III	2,68	2,93	16,92	3,38	4,28	0,73	1,25	1,69	14,08	19,93
IV	2,69	2,92	16,79	3,37	4,26	0,73	1,24	1,69	14,13	19,76
V	2,65	2,91	16,96	3,38	4,21	0,73	1,24	1,68	13,98	19,33
VI	2,65	2,88	16,91	3,38	4,15	0,73	1,23	1,69	14,11	19,03
VII	2,63	2,88	16,92	3,38	4,07	0,72	1,23	1,67	14,16	18,95
VIII	2,61	2,82	17,15	3,40	4,03	0,71	1,21	1,68	14,20	18,43
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2015</u> VII 2015	99,2	97,9	101,4	100,6	99,0	98,6	98,4	100,6	100,3	97,3
<u>VIII 2015</u> VIII 2014	94,6	94,6	101,2	101,5	88,2	98,6	96,0	97,1	98,5	85,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

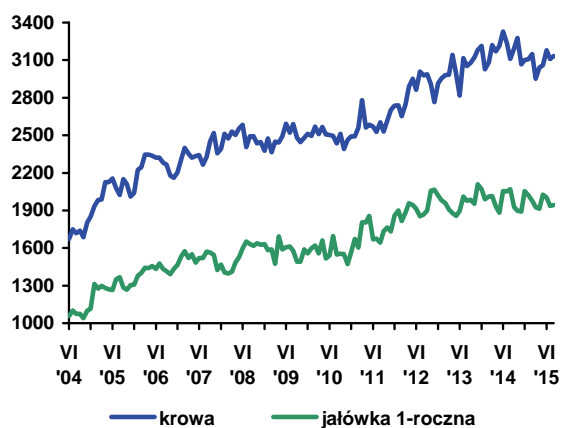
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2013 I-XII	94,6	207,6	32,5	300,6	107,9	84,2	60,9	13,6	166,0	30,4
2014 I-XII	157,7	207,5	35,7	385,5	110,2	118,5	65,6	14,9	191,2	34,2
2014 VI	15,2	18,1	3,5	30,4	9,0	8,9	4,9	0,9	17,3	2,9
VII	17,5	21,0	2,7	31,9	9,2	7,5	5,8	1,2	17,7	2,6
VIII	10,0	16,3	2,6	31,1	8,6	8,0	5,0	1,2	19,1	2,8
IX	11,3	17,6	2,7	45,5	9,2	6,7	4,5	1,3	13,8	2,8
X	14,2	16,0	2,6	47,4	9,8	7,0	5,8	1,5	14,4	3,3
XI	13,3	14,5	2,0	38,5	8,8	7,4	6,4	1,6	15,5	3,2
XII	7,3	16,5	2,4	28,7	8,8	8,2	6,1	1,2	17,1	2,9
2015 I	9,4	17,0	4,4	31,7	9,9	9,9	6,7	1,1	16,1	3,2
II	14,4	16,1	4,6	35,3	9,0	6,9	5,8	1,2	17,6	2,7
III	13,7	18,0	3,1	47,9	10,3	6,7	5,8	1,0	18,5	3,6
IV	14,4	17,8	3,3	41,3	8,0	8,6	4,9	0,9	14,9	3,7
V	13,0	18,4	3,6	41,5	8,2	10,6	5,6	0,8	13,9	3,1
VI	10,7	19,1	3,8	44,8	8,3	9,3	5,7	1,0	16,4	3,2
VII	13,9	19,6	2,9	38,5	8,6	8,9	6,0	0,9	18,5	2,9
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)										
<u>VII 2015</u> <u>VI 2015</u>	129,4	102,6	76,5	85,9	102,7	95,5	104,9	91,5	112,8	89,2
<u>VII 2015</u> <u>VII 2014</u>	79,3	93,2	108,2	120,9	92,8	118,7	104,2	75,4	104,4	109,9

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

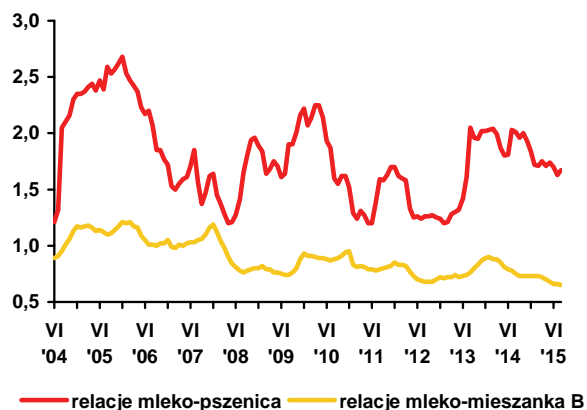
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2013 I-XII	2 778	3 332	3 770	760	1 108	1 838	3 627	4 384	636	1 404
2014 I-XII	2 775	3 195	3 416	698	1 200	1 889	3 756	4 008	469	1 548
2014 VI	2 954	3 050	3 330	787	1 186	1 979	3 654	3 971	501	1 575
VII	2 798	3 174	3 469	777	1 217	2 073	3 784	3 972	524	1 606
VIII	2 786	3 186	3 352	689	1 214	2 417	3 854	4 178	413	1 509
IX	2 403	3 032	3 054	561	1 196	2 467	3 887	3 803	450	1 490
X	2 130	3 037	3 135	602	1 203	2 482	3 821	3 707	377	1 425
XI	1 889	3 001	3 168	579	1 211	2 395	3 668	3 649	415	1 459
XII	2 082	2 915	3 110	642	1 186	1 917	3 618	3 619	399	1 525
2015 I	1 816	2 650	2 798	539	1 048	1 942	3 379	3 550	388	1 371
II	1 764	2 622	2 836	569	1 032	2 452	3 321	3 373	385	1 423
III	1 993	2 728	3 165	556	1 070	2 425	3 642	3 670	395	1 359
IV	2 162	2 687	3 028	553	1 129	1 975	3 704	3 825	392	1 345
V	2 083	2 767	2 932	562	1 150	1 968	3 598	3 543	443	1 318
VI	2 090	2 739	2 966	557	1 125	2 135	3 795	3 660	405	1 318
VII	1 956	2 771	3 010	602	1 098	2 477	3 412	3 667	391	1 281
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2015</u> <u>VI 2015</u>	93,6	101,2	101,5	108,1	97,6	116,0	89,9	100,2	96,5	97,2
<u>VII 2015</u> <u>VII 2014</u>	69,9	87,3	86,8	77,5	90,2	119,5	90,2	92,3	74,6	79,8

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF.

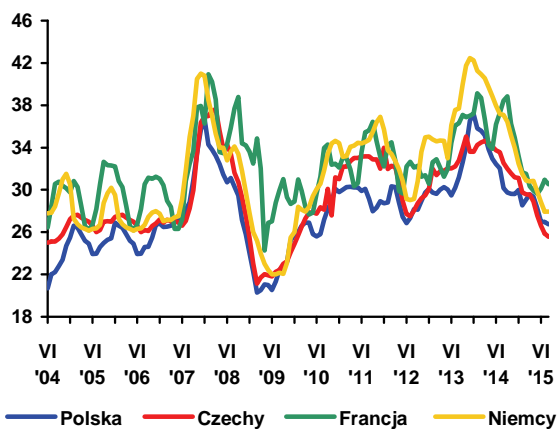
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

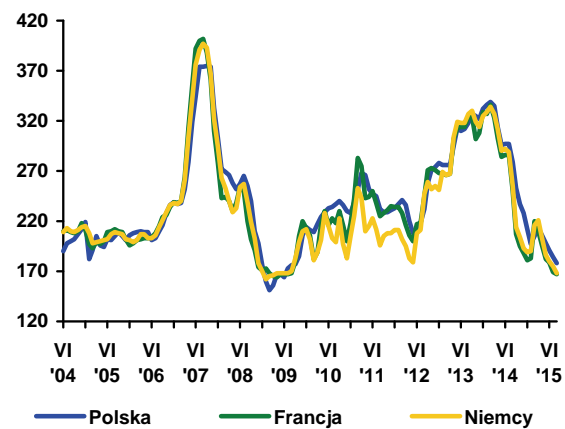
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

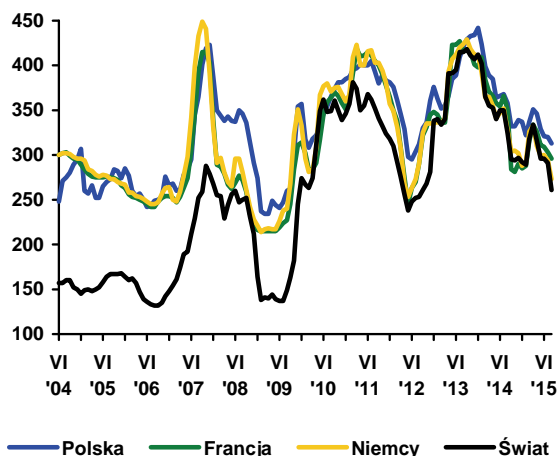
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

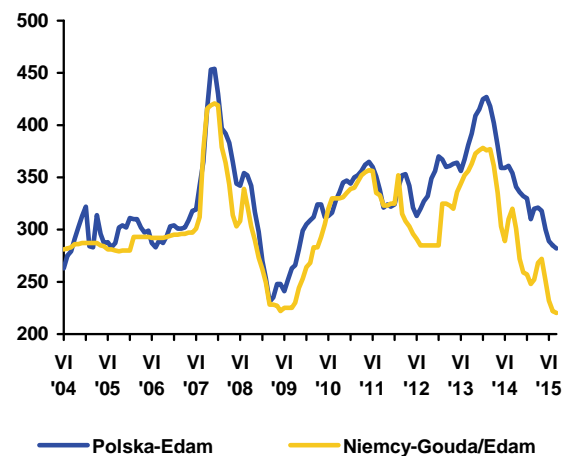
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

**Dorota
Pasińska**

W okresie styczeń-sierpień 2015 średnia cena skupu bydła wyniosła 6,05 zł/kg w. ż. i była o 0,2% wyższa niż przed rokiem i o 6,3% niższa niż w analogicznym okresie w roku 2012. W ciągu sierpnia 2015 r. cena skupu bydła ogółem wzrosła o 0,9% do 5,86 zł/kg w. ż. i była niższa o 2,2% niż przed rokiem. Ceny skupu młodego bydła podniosły się o 2% do 6,18 zł/kg w. ż. wobec 6,06 zł/kg w. ż. w lipcu. Wzrostowi średniej ceny skupu bydła towarzyszył 0,7% spadek cen skupu trzody chlewnej i stabilizacja cen skupu drobiu. Utrzymuje się regionalne zróżnicowanie cen zakupu bydła przez ubojnie oraz cen sprzedaży ćwierci z byków do dwóch lat i krów.

Polska wołowina jest nadal konkurencyjna cenowo na rynku unijnym. W trzecim tygodniu września średnia cena rynkowa tuszy młodego bydła w Polsce spadła o 1% do 306,29 EUR/100 kg, a w UE o 0,4% do 383,67 EUR/100 kg. Ceny polskie były niższe o ponad 20% niż średnio w UE-28. Tusze młodego bydła w Polsce były również tańsze niż u naszych głównych europejskich nabywców polskiej wołowiny tj. Holandii (o 8%), Włoch (o 22%), Francji (o 10%), Hiszpanii (o 19%) i Niemiec (o 18%).

W czerwcu 2015 r. pogłowie bydła ogółem w porównaniu z czerwcem 2015 r. wzrosło o 0,7% do prawie 5,7 mln sztuk na skutek zwiększenia liczebności pogłowia młodego bydła (w wieku 1-2 lat) o 6,7% do ponad 1,5 mln sztuk oraz cieląt o 3,7% do ponad 1,6 mln szt. Pogłowie bydła dorosłego spadło o 4% (do 2,8 mln szt.), w tym krów o 1,4% (do 2,4 mln szt.). Wzrost pogłowia bydła młodego (poniżej 2 lat) świadczy o utrzymującym się zainteresowaniu chowem bydła.

Od kilku lat rośnie skup bydła. W okresie styczeń 2015 - sierpień 2015 r. skup bydła wynosił 457,6 tys. ton w. ż. i był większy o 24% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego i o 51% większy niż w pierwszych ośmiu miesiącach 2012 r. W tym okresie w przedsiębiorstwach przemysłu mięsnego zatrudniających 50 i więcej pracowników wytworzono 129,0 tys. ton wbc wołowiny, tj. o 2,4% więcej niż przed rokiem i o 7% więcej niż w 2012 r.

Eksport żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w pierwszych siedmiu miesiącach 2015 r. był większy o ok. 8% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Było to wypadkową 16% wzrostu eksportu mięsa schłodzonego, 4% przetworów wołowych, 1% spadku mięsa mrożonego oraz mniejszego

o 24% wywozu bydła. Największymi odbiorcami polskiego bydła były: Holandia (20,1 tys. sztuk), Hiszpania (12,4 tys. sztuk), Bośnia i Hercegowina (9,2 tys. szt.), Włochy (8,8 tys. sztuk) oraz Chorwacja (4,9 tys. szt.), a mięsa wołowego Włochy (48,7 tys. ton), Niemcy (33,1 tys. ton), Holandia (24,1 tys. ton), Hiszpania (13,2 tys. ton) i Francja (11,4 tys. ton). W sierpniu poprzedniego roku zostało zniesione embargo na eksport polskiej wołowiny do Japonii, w rezultacie w pierwszych siedmiu miesiącach 2015 roku wywóz mięsa wołowego do tego kraju został zwiększony do prawie 0,6 tys. tony (z zera przed rokiem). Rynek japoński jest rynkiem perspektywicznym i bardzo wymagającym. Dostarczając wołowinę odpowiedniej jakości na ten rynek można uzyskać wyższe ceny. Dominującą pozycję w polskim eksporcie, podobnie jak przed rokiem, miało mięso wołowe świeże, schłodzone i mrożone, którego udział w strukturze ilościowej wywozu wynosił około 90%. Ceny eksportowe wołowiny mrożonej wzrosły o 3% do 3,12 EUR/kg, a schłodzonej o 5% do 3,33 EUR/kg. Pomimo wzrostu średniej ceny eksportowej bydła o 2%, jego wywóz zmalał pod wpływem rosnącego zainteresowaniem tuczem i ubojem z przeznaczeniem na eksport w postaci mięsa wołowego, za które uzyskuje się wyższe ceny.

Import żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w pierwszych siedmiu miesiącach 2015 r. został zwiększony w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o 21% do 30,4 tys. ton. Zdecydowało o tym przede wszystkim zwiększenie przywozu wołowiny o 52%, w tym mięsa mrożonego o 55% do 3,2 tys. ton i mięsa schłodzonego o 51% do 8,6 tys. ton. Import bydła wzrósł o 20% (do 75,7 tys. szt.). Głównymi rynkami zaopatrzenia w bydło były: Litwa (22,1 tys. szt.), Słowacja (13,0 tys. szt.), Niemcy (11,2 tys. szt.), Łotwa (7,5 tys. szt.) oraz Włochy (6,5 tys. szt.), a w wołowinę mrożoną i schłodzoną Niemcy (2,3 tys. ton), Słowacja (1,7 tys. ton), Litwa (1,6 tys. ton), Irlandia (1,3 tys. ton) i Wielka Brytania (1,1 tys. ton). Średnia cena importowa wołowiny schłodzonej spadła o 19% (do 2,64 EUR/kg), wołowiny mrożonej o 9% do 2,99 EUR/kg, a bydła o 5% (do 2,10 EUR/kg). Sprzyjało to przywózowi produktów wołowych.

Przy znacznym wzroście obrotów handlowych żywcem wołowym, mięsem i przetworami wołowymi saldo obrotów handlu zagranicznego sektora wołowego w pierwszych siedmiu miesiącach 2015 r. wzrosło do ok. 652 mln EUR.

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ¹	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton		
			Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone	Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone
2013	I-XII	645,5	334,5	25,3	290,0	36,9	22,8	12,0
2014	I-XII	675,0	354,8	20,4	308,8	70,0	42,2	25,1
	VIII	25,1	27,9	1,6	24,1	3,0	1,5	1,3
	IX	30,6	31,0	1,8	26,9	4,1	2,6	1,3
	X	32,0	32,9	2,0	28,6	3,6	2,3	1,1
	XI	28,0	28,8	1,5	25,0	4,2	2,7	1,3
	XII	27,5	28,2	1,2	24,6	4,0	1,8	2,0
2015	I	28,4	27,2	1,4	24,3	4,1	2,5	1,5
	II	32,6	28,8	1,1	26,1	4,3	2,4	1,7
	III	38,9	36,5	1,1	33,6	5,6	3,3	2,2
	IV	31,6	31,4	1,5	28,2	4,9	2,6	2,1
	V	31,9	33,9	1,6	30,8	3,7	2,4	1,2
	VI	33,4	32,5	1,2	29,3	3,7	2,0	1,5
	VII	35,7	32,1	1,5	28,8	4,1	2,4	1,6
	VIII	32,3	-	-	-	-	-	-
w % skupu	sprzed roku	128,7	-	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	90,5	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MF, skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

¹ Dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością* w zł/kg	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2013	XI	6,04	10,04	25,78	26,58	4,26	4,40
	XII	6,10	9,69	25,63	26,40	4,20	4,33
2014	VII	5,89	9,68	25,13	26,24	4,27	4,46
	VIII	5,99	9,55	25,09	26,22	4,19	4,38
	IX	5,85	9,38	25,02	26,19	4,28	4,48
	X	5,62	9,40	24,93	26,10	4,44	4,64
	XI	5,65	9,50	24,82	26,09	4,39	4,62
	XII	5,75	9,52	24,75	25,89	4,30	4,50
2015	I	5,99	9,36	24,72	25,94	4,13	4,33
	II	6,13	9,82	24,66	25,87	4,02	4,22
	III	6,15	8,95	24,86	25,90	4,04	4,21
	IV	6,08	9,68	24,75	25,94	4,07	4,27
	V	6,13	9,93	24,68	25,90	4,03	4,23
	VI	6,22	9,66	24,79	25,80	3,99	4,15
	VII	5,81	9,50	24,79	25,93	4,27	4,46
	VIII	5,86	9,52	24,82	25,96	4,24	4,43
w % ceny	sprzed roku	97,8	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	100,9	-	-	-	-	-

* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

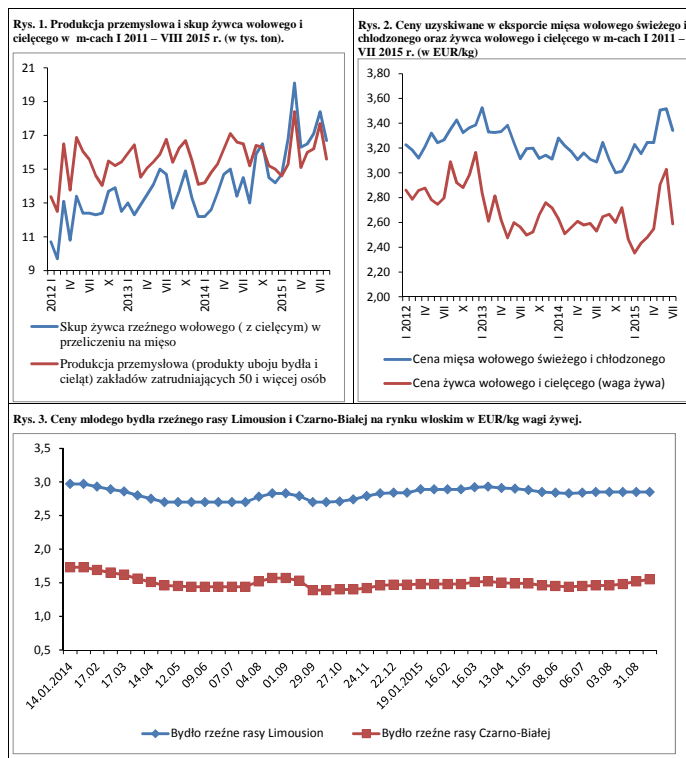
Wyszczególnienie	I 2015	II 2015	III 2015	IV 2015	V 2015	VI 2015	VII 2015	VIII 2015	IX 2015
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):									
Bydło ogółem	5,90	6,24	6,19	6,08	6,18	6,30	5,83	5,93	5,80
Byki do 2 lat	6,84	7,06	6,94	6,76	6,93	6,95	6,57	6,80	6,81
Krowy	4,44	4,78	4,89	4,87	4,87	4,92	4,59	4,45	4,37
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	10,65	10,46	10,66	10,55	10,63	11,16	10,94	11,23	10,66
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):									
ćwierci z byków do 2 lat	12558	12643	12517	12096	12381	12879	12299	12588	12348
ćwierci z krów rzeźnych	9222	9765	10144	10096	10024	10435	9731	9356	9046
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła:									
UE	383,14	390,45	391,89	388,20	379,19	379,86	384,49	385,13	383,67
Polska	305,69	321,53	321,48	320,81	317,81	318,45	304,46	309,52	306,29

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW.

Tab. 4. Pogłowie bydła (w tys. szt.)

Rok	ogółem	cielęta do 1 r.	młode bydło 1-2 lat	bydło > 2 lat	w tym krowy
XII 2012	5520,3	1387,9	1323,8	2808,6	2468,7
VI 2013	5860,8	1586,1	1422,4	2852,3	2526,4
XII 2013	5595,5	1416,2	1369,4	2810,0	2441,9
VI 2014	5920,4	1608,5	1432,9	2879,0	2479,1
XII 2014	5659,3	1434,2	1421,9	2803,2	2411,7
VI 2015	5960,0	1668,6	1528,6	2762,8	2444,2

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, MF, FAMMU.

Marcowe badanie pogłowia trzody przez GUS było pierwszym sygnałem mówiącym o tym, że wzrostowa tendencja zmierza do przekształcenia się w najbliższym czasie w tendencję spadkową. W marcu 2015 r. pogłowie świń wyniosło 11 512 tys. sztuk i było, co prawda większe niż w marcu 2014 r. o 2,9%, ale pogłowie trzody na chów o wadze 50 kg i więcej obniżyło się o 4%, w tym loch prośnych o 3,1%. Na tej podstawie można było wnioskować, że zainteresowanie chowem trzody maleje.

Potwierdziło to kolejne badanie z czerwca b.r., które wykazało, że spadek pogłowia trzody na chów pogłębił się i mimo zwiększenia stopy wzrostu trzody na ubój, doprowadził do spadku ogólnego pogłowia trzody. Na początku czerwca 2015 r. pogłowie świń wyniosło 11 639 tys. sztuk i było mniejsze niż rok wcześniej o 84,3 tys. szt. tj. o 0,7%. W odniesieniu do stanu z czerwca 2014 r., pogłowie prosiąt obniżyło się o 3%, warchlaków o 1,5%, a trzody na chów o wadze 50 kg i więcej o 6,1%, w tym loch prośnych 7,1%. Pogłowie trzody na ubój o wadze 50 kg i więcej wzrosło natomiast o 3%. W porównaniu z sytuacją sprzed roku, zmianie uległa struktura stada. Zwiększył się udział trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej przeznaczonej na ubój, a zmniejszył udział prosiąt, warchlaków i trzody o wadze 50 kg i więcej przeznaczonej na chów. Jest to, między innymi pochodną mniejszego importu prosiąt i warchlaków w I półroczu 2015 r. w porównaniu z I półroczem 2014 r. Duży udział tuczników jest natomiast częściowo pozostałością po jego wysokim stanie w poprzednim roku.

Redukcja pogłowia macior prośnych jest zawsze pierwszym sygnałem nadchodzącego ograniczenia ogólnego pogłowia trzody. W jej wyniku rodzi się mniej prosiąt, co w konsekwencji prowadzi do mniejszej ilości tuczników, spadku ubojów i produkcji trzody. U podstaw takiego rozwoju sytuacji leży zawsze niska opłacalność chowu.

Miniony sezon 2014/2015 charakteryzował się spadkiem cen zbóż i pasz po żniwach 2014 r. oraz głębokim spadkiem cen trzody. Przeciętne targowiskowe ceny żyta i jęczmienia były niższe niż rok wcześniej odpowiednio o 12% i 13%. Spadek cen trzody był jednak znacznie głębszy, bo wyniósł 21%. Dlatego relacje cen trzoda:żyto i trzoda jęczmień zawężyły się w tym okresie o około 10%. Relacja cen trzody do targowiskowych cen żyta kształtowała się jak 1:7,7 wobec 1:8,5 rok wcześniej, a do targowiskowych cen jęczmienia, jak 1:6,2 wobec 1:6,8.

Na początku sezonu 2015/16, sytuacja nie uległa poprawie, pomimo dalszego spadku cen zbóż. W III kwartale 2015 r. przeciętna cena żyta wyniosła

Jan Małkowski

Danuta Zawadzka

58 zł/dt, a jęczmienia 70 zł/dt. Ceny te były niższe niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu odpowiednio o 6% i 10%. Jednakże dalszy spadek cen trzody o 14% w lipcu i w sierpniu, wpłynął na ponowne zawężenie relacji cen określających opłacalność chowu. W III kwartale 2015 r. relacja cen trzody do cen żyta wyniosła 1:7,7, wobec 1:8,3 rok wcześniej. Relacja cen trzoda:jęczmień osiągnęła natomiast poziom 1:6,4, wobec 1:6,6.

We wrześniu miał miejsce, mocno opóźniony w tym roku, sezonowy wzrost cen trzody. Opóźnienie to wynikało z konieczności opróżnienia europejskich magazynów z mięsa objętego programem dopłat do prywatnego magazynowania wieprzowiny. We wrześniu cena trzody podniosła się do 4,65 zł/kg i była o 6% wyższa od ceny sierpniowej. Co prawda w skali roku nadal wykazywała spadek, ale był on znacznie mniejszy niż w poprzednich miesiącach i wyniósł 6%.

Przewiduje się, że w najbliższych miesiącach tego roku, ceny trzody nie powinny już być niższe niż bardzo niskie ceny w roku poprzednim. W październiku cena trzody prawdopodobnie zbliży się do poziomu ubiegłorocznego, a w listopadzie i w grudniu przekroczy go. W I półroczu 2016 r. ceny trzody również mogą być wyższe niż w I półroczu 2015 r. Jednakże groźba choćby niewielkiego wzrostu cen zbóż po mniejszych tegorocznych żniwach jest na tyle poważna, że można sądzić, iż i tak wąskie relacje cen trzody do cen zbóż i pasz zawężą się lub w najlepszym wypadku pozostaną na dotychczasowym poziomie. Upoważnia to do przewidywania dalszego spadku pogłowia trzody w czerwcu 2016 r. Głębokość tego spadku będzie jednak zależała od skali wzrostu cen trzody oraz cen zbóż i pasz w nadchodzących miesiącach.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2013	VII	89,4	108,6	66,0	118,1	54,2	102,1	11,8
	VIII	84,4	98,9	67,0	110,4	52,5	87,4	14,5
	IX	87,2	107,5	60,8	108,6	52,4	108,1	8,4
	X	96,7	99,2	72,6	114,0	58,5	111,0	14,1
	XI	90,6	99,4	68,8	113,3	53,9	109,1	14,9
	XII	91,8	100,7	64,7	122,8	52,6	113,1	12,1
2014	I	94,2	97,4	66,8	114,6	53,0	111,8	13,8
	II	83,7	97,5	50,8	91,5	45,1	103,2	5,7
	III	107,7	115,2	49,9	83,3	55,8	94,1	-5,9
	IV	114,4	124,6	56,3	94,5	57,7	122,2	-1,4
	V	91,4	102,0	61,9	107,7	49,4	91,7	12,5
	VI	95,6	118,0	51,0	81,7	52,4	102,3	-1,4
	VII	105,1	117,5	57,1	86,5	53,8	99,3	3,3
	VIII	102,0	120,8	58,7	87,6	54,0	102,9	4,7
	IX	116,3	133,4	68,1	112,0	54,9	104,8	13,2
	X	120,1	124,2	69,9	96,3	62,8	107,4	7,1
	XI	112,0	123,7	63,4	92,2	51,8	96,1	3,9
	XII	119,1	129,8	58,8	90,9	57,4	109,1	1,4
2015	I	116,7	123,9	60,8	91,0	53,3	100,6	7,5
	II	100,9	120,5	55,2	108,7	50,4	111,8	4,8
	III	134,6	125,0	63,2	126,7	71,1	127,4	-7,9
	IV	106,3	92,9	55,8	99,1	54,0	93,6	1,8
	V	116,7	127,7	59,5	96,1	57,5	116,4	2,0
	VI	118,2	123,6	61,0	119,6	57,8	110,3	3,2
	VII	117,1	111,5	63,7	111,6	61,0	113,4	2,7
	VIII	108,5	106,4	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, CIHZ i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2014	I	5,06	7,4	5,9	143,59	3,5	273,11	1,9	170
	II	4,60	6,8	5,3	143,56	3,2	272,53	1,7	167
	III	4,73	7,0	5,4	143,27	3,3	271,81	1,7	160
	IV	5,02	7,3	5,8	144,86	3,5	270,59	1,9	169
	V	5,02	7,5	5,9	144,68	3,5	272,41	1,8	175
	VI	5,31	8,0	6,3	144,53	3,7	271,59	2,0	168
	VII	5,33	8,0	6,4	143,99	3,7	270,99	2,0	165
	VIII	5,19	8,6	6,8	142,33	3,6	269,95	1,9	161
	IX	4,95	8,4	6,7	140,28	3,5	267,44	1,9	162
	X	4,61	7,9	6,4	139,03	3,3	266,19	1,7	165
	XI	4,41	7,5	6,2	138,23	3,2	265,13	1,6	159
	XII	4,16	7,3	5,8	137,93	3,0	264,98	1,6	154
2015	I	4,05	6,8	5,6	137,46	2,9	264,24	1,5	153
	II	4,44	7,8	6,2	137,12	3,2	264,13	1,7	152
	III	4,38	7,6	6,0	136,95	3,2	264,19	1,7	159
	IV	4,40	7,6	6,1	136,49	3,2	264,57	1,7	164
	V	4,23	7,4	6,0	136,14	3,1	263,85	1,6	163
	VI	4,43	7,9	6,5	135,96	3,3	263,34	1,7	158
	VII	4,41	7,7	6,4	135,18	3,3	263,00	1,7	154
	VIII	4,38	7,5	6,4	134,91	3,2	262,76	1,7	155

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2014 I	6,63	13,83	20,39	12,92	15,43	24,49	15,90	111,6	120,1	123,1
II	6,03	13,31	20,23	12,83	15,01	24,47	15,83	112,8	121,0	123,4
III	6,20	13,10	20,13	12,79	14,53	24,49	15,84	110,9	121,7	123,8
IV	6,58	13,40	20,19	12,83	14,76	24,55	15,87	110,1	121,6	123,7
V	6,58	13,44	20,21	12,81	15,02	24,57	15,80	111,8	121,6	123,3
VI	6,96	13,53	20,21	12,82	15,03	24,32	15,75	111,1	120,3	122,9
VII	7,00	13,56	20,33	12,86	15,23	24,40	15,90	112,3	120,0	123,6
VIII	6,82	13,49	20,30	12,87	15,08	24,47	15,80	111,8	120,5	122,8
IX	6,50	13,41	20,27	12,86	14,93	24,37	15,89	111,3	120,2	123,6
X	6,05	13,02	20,20	12,82	14,59	24,24	15,94	112,1	120,0	124,3
XI	5,79	12,85	20,12	12,80	14,50	24,22	15,70	112,8	120,4	122,7
XII	5,46	12,71	19,98	12,71	14,28	24,12	15,63	112,4	120,7	123,0
2015 I	5,32	12,50	19,88	12,62	14,34	24,34	15,58	114,7	122,4	123,5
II	5,83	12,38	19,81	12,48	13,98	24,18	15,50	112,9	122,1	124,2
III	5,75	12,50	19,88	12,57	14,02	24,22	15,50	112,2	121,8	123,3
IV	5,76	12,49	19,86	12,55	14,07	24,34	15,32	112,7	122,6	122,1
V	5,54	12,44	19,92	12,56	13,96	24,46	15,40	112,2	122,8	122,6
VI	5,80	12,47	19,95	12,55	13,81	24,42	15,41	110,7	122,4	122,8
VII	5,78	12,46	19,94	12,54	13,84	24,27	15,46	111,1	121,7	123,3
VIII	5,74	12,46	19,90	12,51	13,89	24,22	15,39	111,5	121,7	123,0

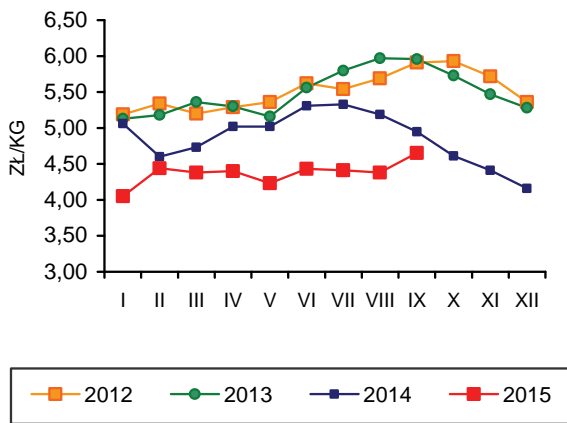
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

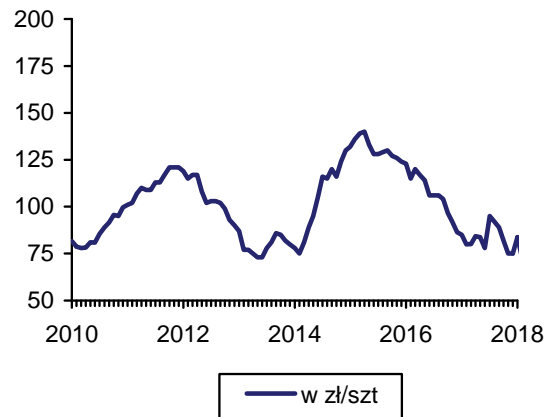
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2013 VI	172,08	172,89	170,82	154,16	100,5	101,2	112,1
VII	181,09	179,81	177,84	159,75	99,3	101,1	112,6
VIII	190,07	187,97	189,82	165,69	98,9	99,0	113,4
IX	191,04	187,49	185,86	169,39	98,1	101,1	110,7
X	180,44	181,19	177,27	166,78	100,4	102,2	108,6
XI	171,55	169,44	168,18	162,94	98,8	100,7	104,0
XII	170,13	168,41	170,18	158,40	99,0	99,0	106,3
2014 I	159,74	159,53	159,78	151,40	99,9	99,8	105,4
II	155,14	149,20	155,26	147,95	96,5	96,1	100,8
III	154,14	149,30	156,28	143,22	97,2	95,5	104,2
IV	161,51	160,70	163,56	148,26	99,5	98,3	108,4
V	163,96	163,05	166,47	150,31	99,5	97,9	108,5
VI	170,87	171,07	176,48	155,83	100,1	96,9	109,8
VII	169,58	170,12	171,23	152,73	100,4	99,4	111,4
VIII	164,79	162,18	167,28	149,69	98,4	96,9	108,3
IX	158,32	155,06	160,69	149,31	98,2	96,2	105,6
X	143,42	144,83	144,41	134,14	101,0	100,4	108,1
XI	140,83	140,33	143,08	135,54	99,7	98,1	103,5
XII	134,64	129,63	135,68	134,07	96,2	95,5	96,1
2015 I	130,12	126,28	132,28	124,34	97,0	95,5	101,6
II	137,02	139,91	143,73	122,84	102,1	97,3	113,9
III	141,13	141,61	145,69	129,28	100,3	97,2	109,5
IV	144,04	146,61	148,78	131,37	101,8	98,5	111,6
V	142,03	139,59	146,34	135,63	98,3	95,4	102,9
VI	146,44	143,84	150,88	136,05	98,2	95,3	105,7
VII	144,25	140,56	144,07	135,09	97,4	97,6	104,0
VIII	142,82	138,70	141,28	129,47	97,1	98,2	107,1
IX	147,75	147,20	150,60	132,00	99,6	97,7	111,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

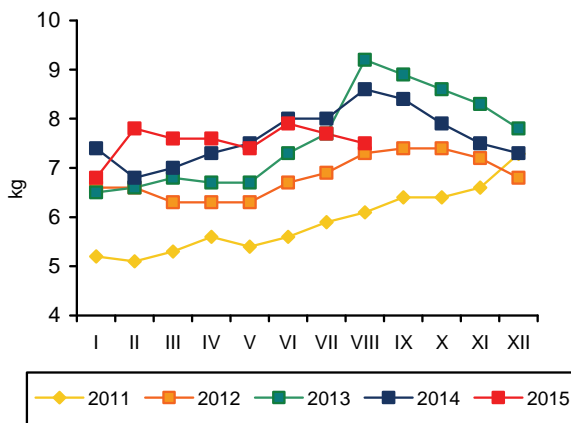
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

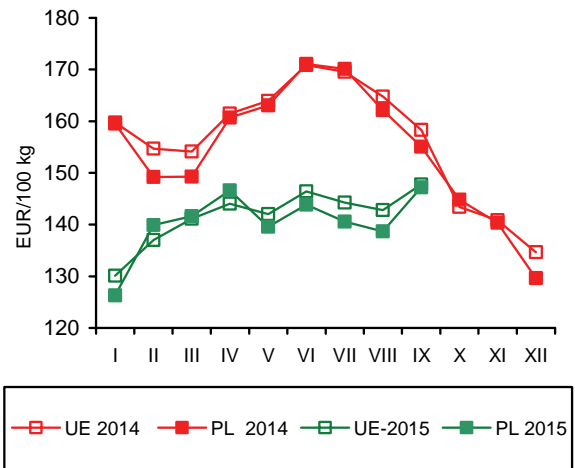
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

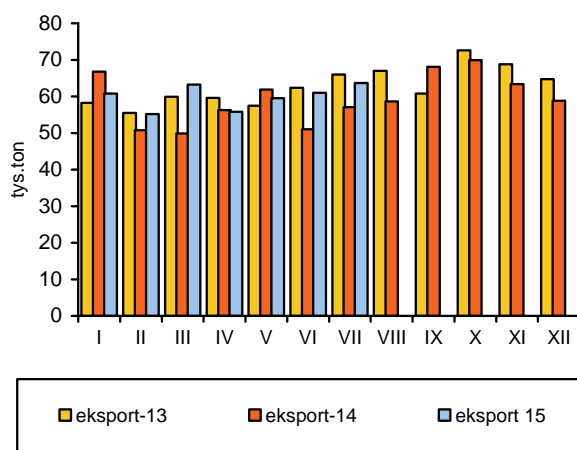
Rys. 3. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

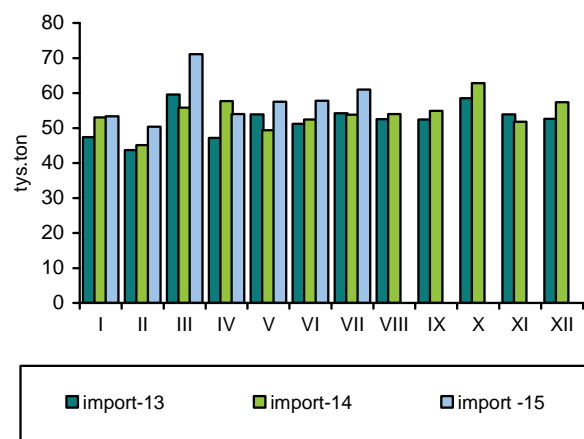
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły w sierpniu 2015 r. ok. 165 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 5,2% mniej niż przed miesiącem, ale o 7,1% więcej niż przed rokiem. Produkcja przemysłowa mięsa drobiowego w dużych zakładach zwiększyła się w okresie ośmiu miesięcy br. o ok. 111 tys. ton, tj. o 8,8% w porównaniu z takim samym okresem przed rokiem.

W ciągu siedmiu miesięcy 2015 r. sprzedano za granicę o 14,7%, tj. o 58,4 tys. ton więcej mięsa drobiowego niż w roku poprzednim, a eksport stanowił ok. 33% przemysłowej produkcji drobiu wytwarzanej w przemyśle drobiarskim. Import mięsa drobiowego obniżył się o 4,4%, tj. o ok. 0,95 tys. ton. W lipcu 2015 r. sprzedaż zagraniczna zwiększyła się o 2% w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku, natomiast import był o 3,3% mniejszy. Sprzedaż zagraniczna była nadal głównym czynnikiem sprawczym rozwoju produkcji. Mimo rosyjskiego embarga, eksport drobiu z Polski w dalszym ciągu rozwija się dynamicznie, przy czym postępuje dywersyfikacja rynków zbytu. Poza UE wysłano w omawianym okresie br. o 38% więcej mięsa drobiowego niż przed rokiem.

Pełnoporcjowe mieszanki pasz przemysłowych dla kurcząt podrożały w sierpniu 2015 r. o 1,3% w relacji miesiąc do miesiąca, natomiast dla indyków były o 0,3% tańsze. W porównaniu do sierpnia 2014 r., ich ceny obniżyły się odpowiednio o 3,5% i o 5%. Relacja cen żywiec/pasza wyniosła na rynku kurcząt 2,86 wobec 2,93 przed rokiem, a na rynku indyków 4,45 wobec 4,26. Opłacalność produkcji zarówno kurcząt rzeźnych, jak i indyków poprawiła się w sierpniu br. w porównaniu z poprzednim rokiem. W relacji miesiąc do miesiąca opłacalność produkcji kurcząt i indyków w sierpniu br. była gorsza.

Średnia cena skupu kurcząt wyniosła we wrześniu 2015 r. 3,57 zł/kg i była o 3,3% niższa niż w sierpniu i o 4% niższa niż dwanaście miesięcy wcześniej. Za indyki rzeźne płacono 5,94 zł/kg, tj. o 0,3% mniej niż przed miesiącem i o 1,7% mniej niż przed rokiem. Średnie ceny zbytu uzyskiwane przez ubojnie przemysłowe za tuszki kurcząt były o 9,7% wyższe, a za tuszki indyków o 1,5% wyższe niż we wrześniu poprzedniego roku. W sierpniu br. cena detaliczna kurczęcia patroszonego o 2,2% przewyższała poziom z lipca, ale była o 6,1% niższa niż przed rokiem.

Korzystne relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim jeszcze się poprawiły. W sierpniu 2015 r. średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o ok. 36% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Przed rokiem były wyższe o ok. 30%. Przeciętna cena sprzedaży kurcząt w UE-28 wzrosła w tym czasie o 0,7%, podczas gdy cena polska o 3,7%. Spadek cen sprzedaży drobiu notowano w Niemczech, na Węgrzech i w Holandii. We Francji, Czechach i w Hiszpanii wystąpił wzrost tych cen.

W pierwszym kwartale 2015 r. konsumpcja mięsa drobiowego w gospodarstwach domowych była o 3,4% większa niż przed rokiem, natomiast wędlin drobiowych o 10% mniejsza. Przyczyniły się do tego zmiany cen detalicznych produktów drobiarskich.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
I	111,0	133,0	146,0	162,0	174,0
II	101,0	122,0	131,0	142,0	159,0
III	110,0	136,0	148,0	157,0	174,0
IV	116,0	126,0	157,0	169,0	171,0
V	116,0	137,0	151,0	163,0	182,0
VI	118,0	137,0	144,0	145,0	173,0
VII	112,0	132,0	157,0	169,0	174,0
VIII	114,0	139,0	151,0	154,0	165,0
IX	116,0	134,0	150,0	171,0	
X	128,0	156,0	175,0	179,0	
XI	127,0	142,0	162,0	163,0	
XII	127,0	133,0	155,0	156,0	
RAZEM	1396,0	1627,0	1827,0	1930,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2014	2015	2014	2015
I	3608	2610	54126	62346
II	2666	2861	51192	61276
III	3056	3050	56110	69105
IV	2788	2901	58158	67162
V	3378	3143	61662	65967
VI	2969	3051	55591	68206
VII	3087	2984	59640	60817
VIII	3102		52602	
IX	3406		63526	
X	3739		73800	
XI	2910		65489	
XII	2684		57037	
RAZEM	37393		708933	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
I	1357	1304	3,49	3,39	6,41	6,55	7,20	6,90
II	1351	1321	3,72	3,45	6,48	6,51	7,31	6,91
III	1373	1322	3,70	3,56	6,73	6,67	7,47	6,95
IV	1379	1311	3,64	3,40	6,77	6,57	7,32	6,96
V	1370	1299	3,69	3,53	6,72	6,53	7,31	6,75
VI	1377	1279	3,89	3,62	6,79	6,77	7,63	7,10
VII	1365	1272	3,93	3,73	6,72	6,66	7,66	7,12
VIII	1335	1289	3,91	3,69	6,85	6,57	7,75	7,28
IX	1314		3,72	3,57	6,39	7,01	7,39	
X	1279		3,57		6,76		7,15	
XI	1280		3,47		6,60		6,91	
XII	1276		3,49		6,67		6,93	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
I	1630	1433	1377	5,57	5,78	6,02	8,39	8,84	8,85
II	1621	1434	1395	5,72	5,71	6,02	8,77	8,51	8,74
III	1630	1451	1393	5,69	5,68	5,97	9,42	8,60	9,68
IV	1622	1442	1361	5,71	5,72	5,99	8,46	9,57	8,75
V	1588	1443	1342	5,71	5,86	5,97	8,49	8,70	8,86
VI	1565	1448	1337	5,99	6,01	5,99	9,20	8,83	8,94
VII	1569	1451	1343	6,17	5,94	5,99	8,75	8,78	8,86
VIII	1549	1410	1339	6,22	6,00	5,96	8,68	8,89	8,97
IX	1497	1416		6,24	6,04	5,94	9,17	8,83	8,96
X	1437	1336		6,38	6,03		9,18	8,80	
XI	1423	1319		6,13	6,10		9,20	9,26	
XII	1410	1329		6,09	6,06		9,47	9,56	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2013 I	134,71	256,00	197,30	166,20	230,00	197,50	198,12	194,75
II	139,52	256,00	197,50	166,80	230,00	200,00	189,95	192,14
III	147,95	256,68	196,40	164,41	230,00	200,00	179,57	193,23
IV	140,82	258,77	194,80	165,09	230,00	202,60	178,55	194,22
V	150,27	259,00	194,97	168,14	230,81	201,81	177,12	197,31
VI	148,12	262,27	196,24	168,30	235,00	204,40	183,08	200,10
VII	152,47	264,00	194,04	168,91	235,00	203,00	187,40	200,38
VIII	151,56	264,87	194,40	166,97	235,00	203,00	195,55	200,86
IX	144,27	265,97	194,63	168,49	235,00	203,00	186,78	197,62
X	128,01	266,00	195,25	169,45	233,26	201,48	182,01	191,62
XI	121,20	266,00	187,02	166,61	225,00	197,60	172,82	187,84
XII	130,40	266,00	182,96	166,12	225,00	198,71	169,58	189,83
2014 I	130,39	266,00	182,49	168,23	225,00	200,84	178,00	191,63
II	141,02	266,00	183,21	163,63	225,00	205,64	183,85	193,19
III	137,24	266,71	183,76	162,18	227,87	208,80	192,08	193,80
IV	137,13	267,00	182,97	163,23	230,00	209,00	194,20	195,73
V	137,00	267,87	183,79	163,30	221,97	210,29	194,11	194,81
VI	150,81	268,00	183,10	163,95	220,00	211,00	182,96	195,94
VII	146,05	268,00	183,44	161,95	220,00	211,00	170,59	196,20
VIII	148,64	268,90	180,54	159,77	220,00	208,74	169,64	192,79
IX	133,21	265,17	181,87	159,19	219,43	206,00	164,36	187,60
X	125,12	263,39	181,39	161,23	215,00	201,96	157,49	184,70
XI	121,10	260,20	180,50	164,10	215,00	197,50	149,90	183,90
XII	124,70	260,00	180,50	158,60	212,70	196,00	157,10	183,30
2015 I	121,10	260,00	178,20	155,60	210,00	196,00	165,00	185,50
II	127,60	259,30	180,20	157,10	214,80	196,00	171,10	186,10
III	132,40	259,00	180,70	157,30	217,70	196,00	171,00	188,00
IV	125,10	261,20	181,21	157,86	220,00	196,00	171,24	187,90
V	131,90	262,00	181,70	154,80	222,00	196,00	167,90	188,10
VI	138,67	262,00	182,30	153,30	225,00	196,00	174,30	192,12
VII	138,98	262,00	183,95	153,92	225,00	201,00	180,93	193,14
VIII	143,16	260,13	183,88	151,97	225,00	201,00	183,56	194,08

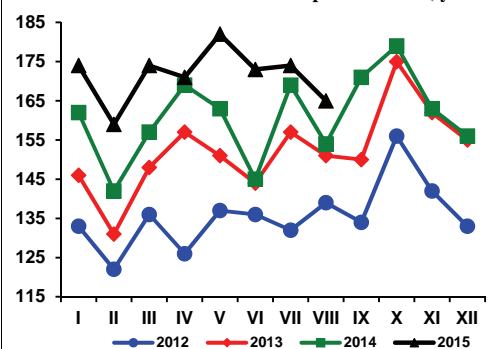
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

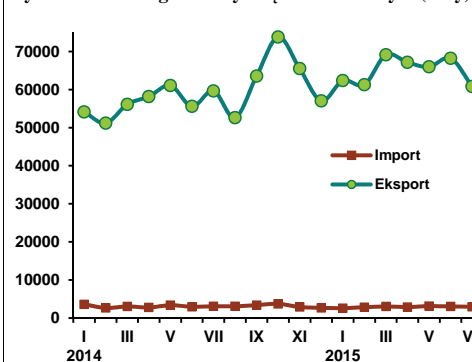
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
I	1,53	1,49	1,54	0,20	0,20	0,18
II	1,44	1,51		0,19	0,18	
III	1,45	1,47		0,19	0,19	
IV	1,60	1,63		0,18	0,19	

Źródło: Dane GUS.

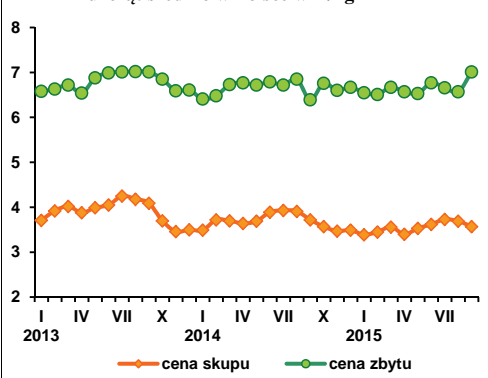
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

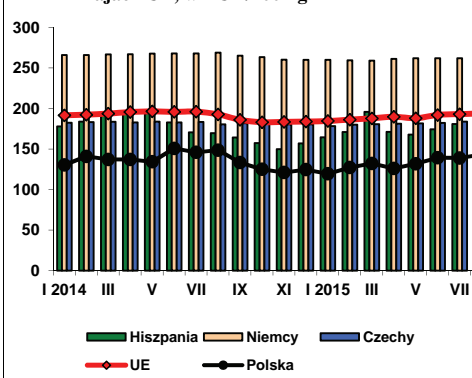
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

We wrześniu 2015 r. przeciętna cena jaj wszystkich klas wagowych sprzedawanych przez zakłady pakujące wyniosła 36,68 zł/100 sztuk i była o 5,3% wyższa niż przed miesiącem i o 7,3% wyższa niż przed rokiem. W relacji rok do roku jaja największe, klasy XL podrożały o 5,6%, duże, klasy L o 15,4%, średnie, klasy M o 5,5%, a małe, klasy S o 1,7%. W porównaniu z sierpniem br. największy wzrost cen miał miejsce na rynku jaj klasy L – o 11,5%. Jaja klasy M podrożały o 9%, a klasy S o 3,9%. Tylko jaja klasy XL były 1,1% tańsze niż przed miesiącem. Średnia cena jaj wszystkich klas wagowych z dziewięciu miesięcy br. była o 11,8% wyższa niż w analogicznym okresie 2014 r.

Cena skupu jaj przeznaczonych do przemysłowego przetwórstwa wyniosła we wrześniu br. 3779 zł/tonę, tj. była o 1% wyższa niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku. Średnia cena skupu jaj przerobowych z dziewięciu miesięcy 2015 r. wyniosła 3459 zł/tonę i o 6% przewyższała poziom ubiegłoroczny.

Przeciętna opłacalność produkcji jaj konsumpcyjnych poprawiła się w sierpniu 2015 r. w porównaniu z rokiem poprzednim. Średnie ceny jaj uzyskiwane przez producentów wzrosły o 3,4%, a ceny mieszanek

pasz przemysłowych dla kur niosek były niższe o 6,2%. Relacja cen jaj do cen paszy była więc korzystniejsza niż przed rokiem.

Ceny detaliczne jaj konsumpcyjnych od dłuższego czasu wahają się w granicach 0,50 zł/sztukę. Jest to w znacznym stopniu następstwem spadkowej tendencji spożycia bezpośredniego, jaka ujawniała się na podstawie analizy budżetów gospodarstw domowych. W sierpniu 2015 r. średnia cena jaj spożywczych w handlu detalicznym obniżyła się o 2% w porównaniu z rokiem poprzednim. Przeciętna miesięczna cena detaliczna jaj w okresie od stycznia do sierpnia br. była o ok. 2,5% niższa niż rok wcześniej, ale nadal o ponad 13% przewyższała poziom z 2011 r.

Średnie miesięczne ceny sprzedaży jaj klasy L i M w Unii Europejskiej były w sierpniu 2015 r. o 2,6% niższe od polskich cen wyrażonych w euro. Dwanaście miesięcy wcześniej ceny unijne były niższe tylko o 1,5% od cen polskich. Relacje cenowe pogorszyły się więc na niekorzyść towaru polskiego. Przeciętnie w Unii Europejskiej za 100 kg jaj konsumpcyjnych trzeba było zapłacić o 3,54 euro mniej niż w Polsce, podczas gdy przed rokiem o 1,81 euro mniej. W Polsce,

cenę jaj wyrażone w euro wzrosły w tym czasie o 9,5%, podczas gdy średnie ceny unijne były wyższe o 8,3%. W Niemczech jaja podrożały, w relacji rok do roku o 23,1%, we Francji o 21,2%, w Holandii o 28,8%, a w Czechach o 12,9%.

W pierwszych siedmiu miesiącach br. sprzedano za granicę o 2,5% mniej jaj w skorupkach i o 2,8% mniej przetworów z jaj niż przed rokiem. Było to następstwem relatywnie małej produkcji jaj w Polsce w 2014 r. oraz niskiej konkurencyjności cenowej polskiej oferty. Import jaj spożywczych zmniejszył się w tym czasie o 16,6%, natomiast przetworów z jaj był o 9,8% większy.

Bardzo wysokie ceny detaliczne jaj w latach 2012 i 2013 znalazły odzwierciedlenie w spadku ich konsumpcji bezpośredniej. Przeciętne miesięczne spożycie jaj na jednego mieszkańca w gospodarstwach domowych obniżyło się w 2014 r. o 1,1% w porównaniu do 2013 r. i było o ok. 4% mniejsze w porównaniu z rokiem 2011. W pierwszym kwartale 2015 r. konsumpcja jaj w gospodarstwach domowych zwiększyła się i to aż o 3,9%. Była też o 1,6% większa niż w 2011 r., tj. przed zakłóceniami na rynku jaj wywołanymi obligatoryjną wymianą klatek tradycyjnych na ulepszone. Jest to następstwem spadku cen jaj w handlu detalicznym.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
I	2339	1892	23037	15562	522	416	1739	1497
II	1491	1173	21046	16390	333	421	1444	995
III	1759	1826	20211	18855	367	473	1485	1173
IV	1437	1230	15385	18798	337	431	1646	1694
V	2045	1368	17121	20528	337	387	1840	1992
VI	1619	1892	16214	19687	377	431	1516	1865
VII	1771	1007	15525	15574	417	396	1368	1515
VIII	2350		14122		377		1407	
IX	3065		15747		479		1672	
X	1912		17744		589		1831	
XI	1791		16188		414		1650	
XII	2176		15019		682		1336	
RAZEM	23755		207359		5231		18934	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
I	42,10	44,20	30,80	36,20	28,80	32,10	21,30	28,90
II	41,80	42,80	32,90	35,80	29,50	33,40	20,80	27,20
III	42,10	43,00	29,90	33,60	29,80	29,80	21,00	27,00
IV	43,20	42,20	32,70	34,10	29,50	31,10	23,00	28,10
V	40,40	41,90	30,80	33,20	27,50	29,50	21,00	24,00
VI	42,20	43,10	32,10	37,50	29,40	33,00	19,50	24,90
VII	44,20	43,10	33,40	38,30	27,50	33,80	22,20	29,40
VIII	40,70	45,60	32,70	35,60	28,90	30,10	24,90	28,00
IX	42,70	45,10	34,40	39,70	31,10	32,80	28,60	29,10
X	42,80		35,00		30,80		24,20	
XI	43,60		35,90		30,80		24,00	
XII	44,40		36,50		33,50		28,40	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

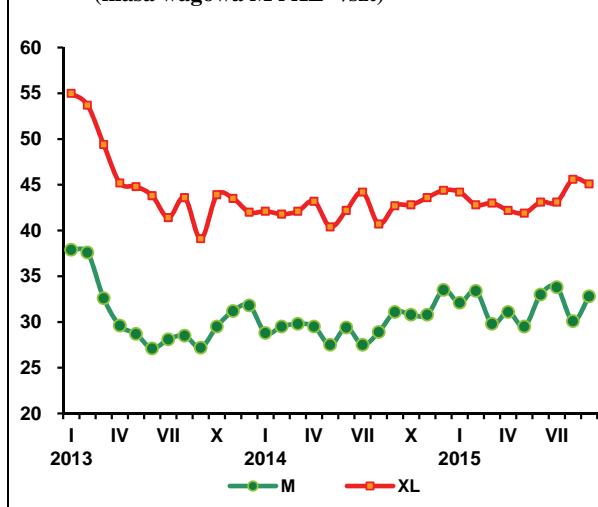
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

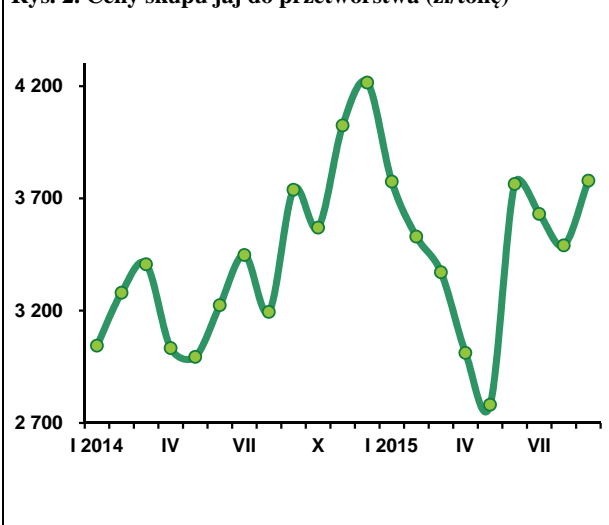
Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2013 I	157,59	133,13	152,21	131,06	120,71	152,91
II	152,26	131,18	159,16	114,30	114,67	147,03
III	145,90	123,40	149,87	100,31	98,71	137,22
IV	128,06	107,11	113,92	92,49	82,43	123,86
V	123,59	92,35	93,69	86,69	82,16	117,30
VI	115,11	94,70	96,25	87,22	86,53	116,55
VII	116,98	91,42	90,81	88,47	87,65	117,44
VIII	113,78	90,04	91,71	89,65	85,10	117,02
IX	117,93	92,72	103,42	104,45	94,10	124,49
X	123,96	103,24	107,53	104,90	102,90	129,26
XI	126,95	100,81	112,26	113,48	105,27	133,14
XII	128,99	103,06	116,82	112,17	102,55	133,59
2014 I	119,32	103,61	112,75	103,78	91,68	127,30
II	123,06	102,44	121,69	98,75	96,71	128,29
III	119,16	108,00	123,78	102,57	102,00	129,25
IV	121,37	107,93	119,22	95,45	93,47	125,22
V	119,43	99,66	104,84	94,54	90,16	120,76
VI	121,40	94,09	107,55	101,45	100,47	123,48
VII	124,02	93,99	104,57	107,72	100,24	125,44
VIII	124,10	94,69	96,62	102,06	89,97	122,29
IX	128,93	100,17	106,98	110,02	100,67	127,13
X	130,42	111,33	107,80	104,88	138,84	128,95
XI	132,73	115,76	112,40	116,94	141,94	133,80
XII	136,39	120,82	125,23	129,56	150,18	139,32
2015 I	133,31	115,82	119,06	119,34	107,90	132,75
II	137,02	114,19	123,86	111,98	109,00	131,08
III	134,41	112,82	135,98	112,85	108,94	132,43
IV	133,80	102,30	112,89	104,40	97,67	124,08
V	133,60	102,30	112,90	104,40	97,67	124,32
VI	129,91	94,29	100,83	96,43	95,87	116,64
VII	142,16	104,90	122,89	128,29	123,39	134,02
VIII	135,94	106,96	118,91	123,71	115,90	132,40

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL -/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tegoroczne tendencje rozwoju cen owiec i jagniąt w Unii Europejskiej są wyjątkowo zmienne. W I kwartale zarówno ceny owiec jak i jagniąt były wyższe od cen sprzed roku odpowiednio o 17% i 10%. W II kwartale przeciętna cena jagniąt była o 0,5% wyższa niż rok wcześniej, a owiec ciężkich niższa o 4,5%.

W III kwartale ceny jagniąt zaczęły bardzo dynamicznie rosnać z miesiąca na miesiąc. W sierpniu przeciętna ich cena wynosząca 611 EUR/100 kg wagi poubojowej była o 3,6% wyższa od ceny z lipca b.r. i o 3,8% od ceny sprzed roku. We wrześniu wyniosła ona 639,5 EUR i była o 4,6% wyższa od ceny sierpniowej i o 6% przekraczała cenę z września 2014 r. W rezultacie przeciętna cena w III kwartale wyniosła 613 EUR/100 kg i była o 3,7% wyższa niż przed rokiem.

We wrześniu ceny owiec ciężkich również wzrosły. Przeciętna ich cena w UE-28 wyniosła 486 EUR/100 kg i była o 3,6% wyższa niż rok wcześniej. Ze względu jednak na spadek cen w skali roku w lipcu i w sierpniu ich przeciętna cena w III kwartale wynosząca 481 EUR/100 kg była o 1% niższa niż w analogicznym okresie przed rokiem.

Nie wiadomo jednak na ile ta tendencja okaże się trwała. Ceny owiec ciężkich zależą bowiem w dużym stopniu od sytuacji rynkowej w Wielkiej Brytanii, która okazuje się złożona. DEFRA przewiduje, że w IV kwartale 2015 r. uboje owiec w Wielkiej Brytanii mogą być o 8,4% większe niż przed rokiem. Podobna sytuacja wystąpi też prawdopodobnie w I i w II kwartale 2016 r., w których uboje te mogą być większe niż w analogicznych kwartałach 2015 r. o 7% i 2%. Spadek ubojów przewiduje się dopiero w III kwartale 2016 r. W najbliższych trzech kwartałach, ceny owiec w Wielkiej Brytanii będą więc zależały głównie od popytu na rynku wewnętrznym i zagranicznym.

Ceny polskich owiec ciężkich w pierwszej połowie roku zachowywały się odwrotnie niż przeciętne ceny unijne, a więc obniżały się gdy przeciętne ceny unijne rosły i odwrotnie. W I kwartale ceny polskich owiec ciężkich były o 1% niższe niż rok wcześniej, a w II kwartale o 6% wyższe. W III kwartale tendencja wzrostowa polskich owiec trwała nadal. Ceny te osiągnęły poziom 385 EUR/100 kg i były o 3,4% wyższe niż w III kwartale 2014 r. w tym w lipcu były wyższe o 4%, w sierpniu o 1%, a we wrześniu o 4,4% niż rok wcześniej.

Wzrost cen wyrażonych w euro sprzyja polskim hodowcom. Poza dwoma miesiącami (styczeń i kwiecień), w których odnotowano spadek cen skupu w stosunku do roku ubiegłego, w pozostałych miesiącach były one wyższe. W I kwartale przeciętna cena skupu owiec wyniosła 7,25 zł/kg wagi żywej i była o 24% wyższa niż rok wcześniej. W II kwartale osiągnęła ona 7,13 zł/kg i była o 2% wyższa niż przed rokiem. W lipcu były one wyższe niż rok wcześniej o 21,4%, a w sierpniu o 9,8%. W miesiącach tych osiągnęły one odpowiednio 7,31 zł/kg i 7,27 zł/kg.

W nadchodzących miesiącach roku ceny polskich owiec ciężkich jak zwykle będą pozostawały pod wpływem cen unijnych i kursu złotego względem euro. W przypadku cen wyrażonych w euro trochę niepokoi sytuacja na rynku brytyjskim, która może skutkować ponownym spadkiem tych cen i w rezultacie przeciętnych cen w UE-28.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	Zmiana w % 2014/2013
I półrocze	770	767	928	121
II półrocze	690	761	876	115
Rok	1 460	1 528	1 804	118

a) prognoza IERiGŻ-PIB. Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencji mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2013	91,4	76,5	72,0	211,0	93,6	115,1	110,3	69,3	73,7	113,2	126,5	93,3	1246
2014	46,2	88,7	204,4	87,4	119,0	148,8	113,1	x	x	x	x	x	1100 ^{a)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	50,5	115,9	283,9	41,4	127,1	129,3	102,5	x	x	x	x	x	88,3
Import 2013	85,4	50,2	48,5	58,2	85,0	113,3	116,8	62,4	82,2	96,3	64,5	74,5	937
2014	98,0	58,7	115,1	54,1	74,9	119,6	171,8	x	x	x	x	x	950 ^{a)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	114,8	116,9	237,3	93,0	87,1	105,6	147,1	x	x	x	x	x	101,4

Źródło: Dane CIHZ

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
2013/2014	6,71	5,95	6,65	8,23	6,40	6,50	4,62	8,16	6,35	6,36	6,02	6,62
2014/2015	6,77	5,59	5,67	8,79	6,36	6,80	8,59	6,67	7,21	7,51	7,31	7,27
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,9	93,9	85,3	106,8	99,4	104,6	185,9	81,7	113,5	118,1	121,4	109,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
VII 2014	8,1	17,3	1,96	4,17
VIII	7,9	16,8	1,88	4,00
IX	7,8	16,6	1,86	3,96
X	7,8	16,6	1,86	3,96
XI	7,7	16,3	1,82	3,86
XII	8,8	18,7	2,09	4,43
I 2015	8,4	17,9	1,97	4,18
II	8,5	18,0	2,02	4,30
III	8,8	18,8	2,14	4,55
IV	8,7	18,4	2,15	4,57
V	8,6	18,2	2,10	4,46
VI	8,5	18,4	2,04	4,34
VII	8,4	18,2	2,00	4,26
VIII	7,8	16,6	1,87	3,97

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
2013/2014	51,49	51,44	51,60	51,50	53,04	52,83	52,11	52,08	52,89	52,73	51,57	52,40
2014/2015	53,46	52,90	53,43	53,35	52,41	52,32	51,72	51,82	52,61	52,71	53,41	52,97
miesiąc roku poprzedniego = 100	103,8	102,8	103,5	103,6	98,8	99,0	99,3	99,5	99,5	100,0	103,6	101,1

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
UE-28												
2013/14	630,0	581,5	586,8	552,3	537,3	534,7	588,6	581,1	582,5	580,9	589,2	603,0
2014/15	627,8	635,5	660,9	656,7	632,8	619,4	617,1	576,7	567,9	590,3	611,4	639,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	99,7	108,8	112,6	118,9	117,8	115,8	104,8	99,2	97,5	101,6	103,8	106,1
Włochy												
2013/2014	707,2	671,3	698,4	572,5	546,6	544,9	657,2	597,8	600,5	616,6	634,2	682,9
2014/2015	682,4	663,9	693,9	596,3	545,9	627,5	621,6	570,9	581,9	601,4	610,0	641,7
miesiąc roku poprzedniego = 100	96,5	98,9	99,4	104,2	99,9	115,2	94,6	95,5	96,9	97,5	96,2	94,0

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
UE-28												
2013/2014	476,1	483,6	485,9	488,0	490,3	516,0	560,0	578,0	571,9	508,7	476,9	469,5
2014/2015	471,3	495,1	517,5	531,5	541,9	572,4	572,1	542,2	517,9	480,4	476,6	486,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	99,0	102,4	106,5	108,9	110,5	110,9	102,2	93,8	90,6	94,4	99,9	103,6
Wielka Brytania												
2013/2014	458,3	474,3	471,9	480,6	499,9	543,8	582,9	607,8	617,9	514,1	467,2	450,1
2014/2015	448,5	484,9	524,5	544,4	564,8	608,4	592,2	556,3	546,2	478,4	466,7	476,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	97,9	102,2	111,1	113,3	113,0	111,9	101,6	91,5	88,4	93,1	99,9	105,9

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2013/2014 NZD/szt. 15 kg	72,20	76,48	69,35	64,92	65,91	64,95	68,12	58,86	76,22	78,35	78,23	76,94
2014/2015 NZD/szt. 15 kg	81,87	82,34	72,12	63,95	69,00	60,37	59,67	53,12	69,49	75,4	70,2	68,08
miesiąc roku poprzedniego = 100	113,4	107,7	104,0	98,5	104,7	92,9	87,6	90,2	91,2	96,2	89,7	88,5

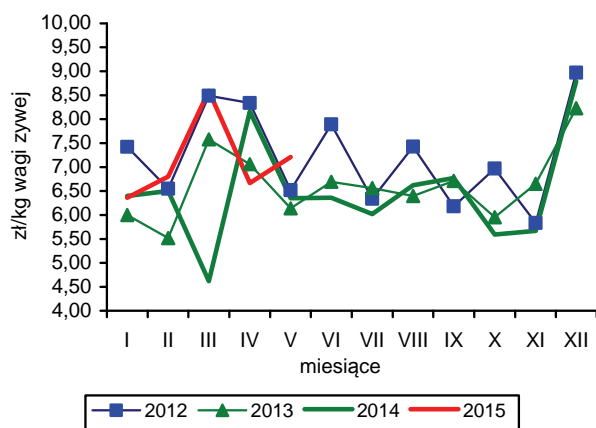
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków AGRIfax weekly NZ.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

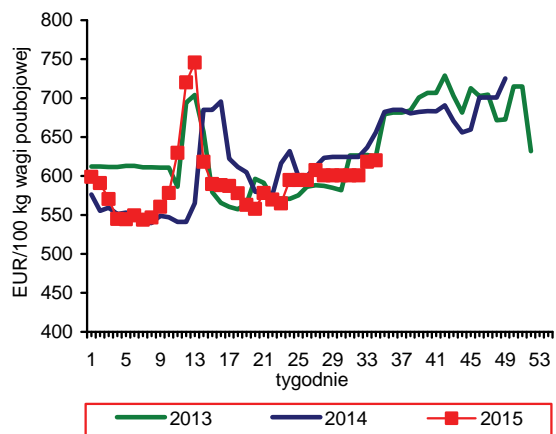
Wyszczególnienie	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2013/2014 AUD/100 kg cwe	398	407	423	423	504	556	572	570	585	551	479	495
2014/2015 AUD/100 kg cwe	438	463	521	550	547	519	541	575	586	586	584	549
miesiąc roku poprzedniego = 100	110,1	113,8	123,2	130,0	108,5	93,3	94,6	100,9	100,2	106,4	121,9	110,9

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

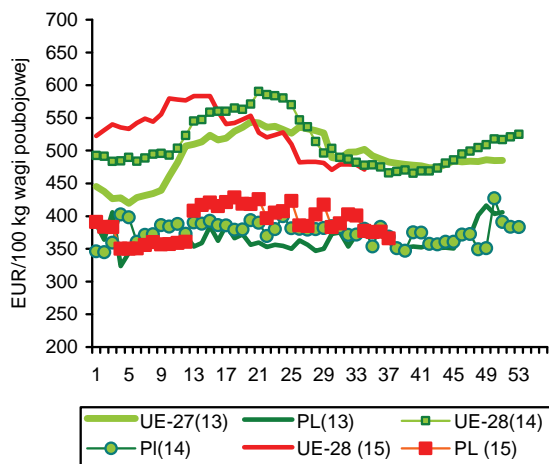
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

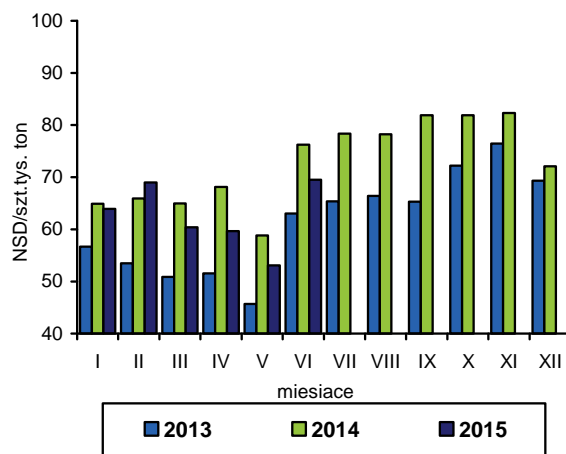
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

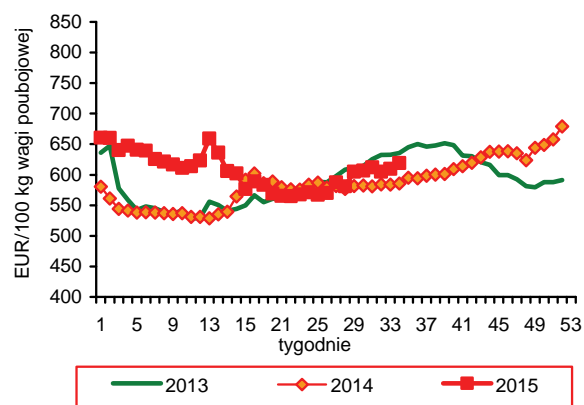
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Polsce

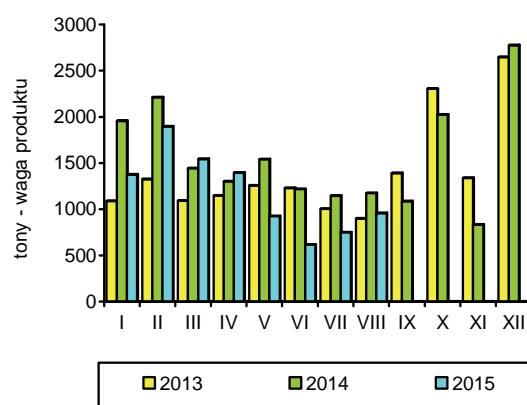
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W okresie styczeń-sierpień 2015 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 96,7 tys. ton i były o 9,3% większe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Bardzo dobre wyniki rybacy osiągnęli w połowach śledzi i dorszy, które zwiększyły się odpowiednio o 36,6 i 30,3% (do 20,4 i 8,6 tys. ton). Wyższe niż przed rokiem były także wyładunki szprotów (o 6,5% do 54,3 tys. ton) oraz ryb pozostałych (o 9,3% do 6,2 tys. ton). Spadek połowów odnotowano tylko w przypadku storni (o 20,9% do 7,1 tys. ton). Wykorzystanie kwot połowowych na koniec sierpnia br. wyniosło dla szprotów 86,6%, dorszy – 55,9% i śledzi – 46,8%.

Produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w dużych i średnich zakładach przemysłu rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) w okresie styczeń-lipiec 2015 r. wyniosła 219,0 tys. ton i była o 4,4% większa niż rok wcześniej. Wzrost produkcji wystąpił głównie w grupie przetworów i konserw z ryb (o 7,4% do 118,0 tys. ton), w której dominują marynaty z ryb (39,0%), konserwy rybne (27,4%) oraz pozostałe przetwory (33,6%). W układzie gatunkowym tych produktów dominują śledzie, których przetwórstwo zwiększyło się w okresie styczeń-lipiec 2015 r. o 6,2% do 54,8 tys. ton. Spośród pozostałych ryb wykorzystywanych w pogłębionym przetwórstwie duże wzrosty produkcji odnotowano także w przypadku sardynek i szprotów (o 13,6% do 8,3 tys. ton) oraz makreli (o 11,5% do 6,6 tys. ton). Wyraźnie niższa w porównaniu z rokiem poprzednim była natomiast produkcja przetworów i konserw z łososi (o 26,7% do 4,4 tys. ton). Spośród pozostałych grup wyrobów rybnych wyraźny wzrost produkcji wystąpił w odniesieniu do ryb wędzonych (o 5,8% do 42,3 tys. ton) oraz świeżych filetów z ryb morskich (2,4-krotnie do 12,0 tys. ton). Na poziomie roku ubiegłego utrzymała się produkcja mrożonych filetów z ryb morskich (14,6 tys. ton), a duży spadek odnotowano tylko w przypadku całych, mrożonych ryb morskich (spadek o 21,1% do 21,1 tys. ton).

Eksport ryb, owoców morza oraz ich przetworów w okresie styczeń-lipiec 2015 r. wyniósł 254,5 tys. ton o wartości 3,68 mld zł i był odpowiednio o 16,9 i 3,3% większe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Ostatecznie zmiany eksportu były prawdopodobnie większe, gdyż dane za lipiec nie obejmują wyników eksportu burtowego (obejmującego głównie ryby mrożone). Eksport podstawowych grup produktów – filetów i mięsa z ryb, ryb wędzonych oraz przetworów i konserw z ryb wyniósł łącznie 143,0 tys. ton i był o 5,0% większy niż rok wcześniej, przy niższej dynamice wzrostu jego wartości (wzrost o 3,3% do 3,33 mld zł). Decydowały o tym głównie niższe

ceny transakcyjne uzyskiwane w handlu łososiami i śledziami. Bardzo wysokie ceny utrzymują się natomiast w przypadku dorszy. Łączna sprzedaż tych trzech gatunków ryb miała w analizowanym okresie 67,7% udział w wartości wywozu ogółem. Import sektora rybnego w okresie styczeń-lipiec 2015 r. był zbliżony do notowanego w analogicznym okresie roku poprzedniego i wyniósł 282,0 tys. ton o wartości 3,63 mld zł (wzrost o 0,3 i 0,9%). Większe zmiany widoczne były w odniesieniu do poszczególnych grup towarowych i gatunków. Wyraźny wzrost importu odnotowano w przypadku ryb świeżych (o 9,3% do 97,2 tys. ton – głównie łososi i pstrągów), przy spadku zapotrzebowania na ryby mrożone, filety oraz przetwory i konserwy (o 1,3-4,8%). Spośród głównych gatunków ryb najbardziej zwiększył się import morszczuków (o 31,3%) oraz makreli i tuńczyków (o 12,0%), natomiast największe ograniczenia objęły przywóz czarniaków, dorszy i tilapii (o 10-15%).

W okresie styczeń-sierpień 2015 r. ceny detaliczne ryb i owoców morza obniżyły się średnio w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o 0,7%, natomiast w sierpniu br. w porównaniu z grudniem 2014 r. były wyższe o 0,7%. W ujęciu średniorocznym spadki cen odnotowano głównie w asortymencie ryb świeżych i chłodzonych (o 2,7%), ryb i owoców morza suszonych, solonych i wędzonych (o 2,0%) oraz w grupie pozostałych przetworów (o 1,8%). Konsumenci płacili wyższe ceny tylko za ryby mrożone (o 3,9%) oraz świeże, chłodzone i mrożone owoce morza (0,8-1,8%). Produkty rybne wyraźnie podrożały do pozostałych grup żywności. Ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych spadły w tym okresie o 1,1%, mięsa i przetworów o 3,3% a nabiału i jaj o 2,8%.

Według badań budżetów gospodarstw domowych obejmujących wielkość spożycia niektórych grup produktów rybnych, w I kwartale 2015 r. zwiększyło się tylko spożycie ryb wędzonych, suszonych i solonych (o 9%). Zmniejszyła się natomiast konsumpcja ryb mrożonych (o 8%). Wydatki na zakup ryb i owoców morza wyniosły w tym okresie 8,77 zł/osobę miesięcznie i były o 6% większe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	płaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łoś bałtycki
2011 I-XII	56 490	29 881	11 861	9 725	2 542	110 497	51 258	6 151
2012 I-XII	63 115	27 114	14 884	10 089	5 198	120 361	36 928	5 805
2013 I-XII	80 986	23 589	12 502	11 863	4 951	133 891	29 402	5 277
2014 I-XII	58 575	28 137	11 895	12 640	7 072	118 313	30 921	3 108
2014 VII	341	999	193	720	1 743	3 996	632	7
VIII	102	1 343	127	595	1 787	3 954	4 019	4
IX	663	3 907	918	548	646	6 682	1 979	5
X	1 688	4 875	1 341	820	387	9 111	2 810	61
XI	2 996	3 216	1 641	565	193	8 611	3 938	176
XII	2 232	1 188	1 362	505	120	5 407	1 509	1 292
2015 ^{a,b} I	3 656	1 394	1 579	1 090	101	7 820	1 453	235
II	7 958	2 420	1 204	2 183	83	13 848	3 440	490
III	15 588	5 026	1 370	1 875	183	24 042	4 877	452
IV	14 539	2 509	1 422	249	634	19 353	5 788	404
V	9 582	2 495	1 493	272	1 244	15 086	4 387	229
VI	2 186	3 246	1 181	499	1 325	8 437	553	2
VII	386	1 277	179	454	1 269	3 565	1 358	1
VIII	437	2 050	212	529	1 329	4 557	475	1
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VIII 2015</u> <u>VIII 2014</u>	428,4	152,6	166,9	88,9	74,4	115,3	11,8	25,0
<u>I-VIII 2015</u> <u>I-VIII 2014</u>	106,5	136,6	130,3	70,1	107,7	109,3	108,0	115,2

^a dane nieostateczne, ^b stan bazy na dzień 06.10.2015 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2011 I-XII	8 384	36 228	82 449	182 415	97 385	12 191	11 110	309 476
2012 I-XII	7 607	69 646	85 908	191 346	99 447	12 614	9 596	354 507
2013 I-XII	8 370	93 081	92 340	194 880	97 542	13 388	9 285	388 671
2014 I-XII	9 012	76 394	89 459	199 756	97 134	11 997	10 403	374 621
2014 VII	262	3 081	5 909	13 028	6 465	604	821	22 280
VIII	192	3 395	6 156	14 322	6 474	761	918	24 065
IX	333	5 121	6 882	18 038	8 420	997	960	30 374
X	910	7 199	8 281	19 313	9 721	1 039	1 092	35 703
XI	1 648	6 885	9 762	19 968	10 508	971	884	38 230
XII	974	4 821	12 459	18 196	10 350	956	664	36 450
2015 I	1 658	8 641	5 984	17 640	8 555	1 060	835	33 923
II	1 427	8 501	7 175	18 567	9 093	1 288	903	35 670
III	2 365	10 810	9 089	20 884	10 017	1 523	1 184	43 148
IV	1 906	4 527	6 259	16 473	7 221	1 286	862	29 165
V	1 739	3 398	6 457	15 024	6 611	1 204	881	26 618
VI	1 772	3 238	6 088	15 315	6 681	877	1 024	26 413
VII	1 182	2 317	6 491	14 119	6 661	1 026	875	24 109
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VII 2015</u> <u>VII 2014</u>	451,1	75,2	109,8	108,4	103,0	169,9	106,6	108,2
<u>I-VII 2015</u> <u>I-VII 2014</u>	243,2	84,5	103,5	107,4	106,2	113,6	111,5	104,4

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2011 I-XII	351,5	113,9	53,7	38,6	64,5	450,9	185,2	86,3	36,7	113,1
2012 I-XII	364,7	114,9	60,0	45,9	75,1	465,5	176,4	77,5	37,5	140,6
2013 I-XII	407,4	115,7	65,8	52,9	89,4	504,9	188,2	96,0	42,6	139,8
2014 I-XII	380,8	119,1	68,9	53,5	71,8	532,5	187,1	96,2	47,2	161,2
2014 VII	27,8	9,2	5,3	4,2	4,3	34,9	11,5	5,8	3,5	11,2
VIII	27,7	8,4	5,0	3,5	7,3	34,1	12,2	5,3	2,9	11,0
IX	27,8	10,3	5,5	4,1	3,0	48,2	16,8	8,7	4,6	14,9
X	34,0	10,5	7,5	5,2	5,3	56,6	21,7	11,4	4,4	15,4
XI	36,2	11,1	6,5	5,4	6,4	57,3	22,8	8,9	4,9	16,0
XII	37,4	10,8	4,6	6,9	8,9	55,1	21,6	9,6	4,7	14,9
2015 ^b I	38,5	10,2	6,4	4,1	12,4	42,6	15,8	9,2	3,7	10,3
II	35,7	10,5	5,8	4,1	8,0	43,1	14,4	9,0	4,3	12,0
III	45,8	11,7	7,1	5,8	9,5	51,7	16,0	8,1	5,1	19,4
IV	39,1	9,7	5,8	4,4	5,9	39,2	11,6	6,7	3,6	14,6
V	36,6	9,3	6,0	4,0	6,0	37,8	10,1	7,0	2,7	15,1
VI	33,5	9,9	5,9	3,7	6,9	36,3	10,7	5,4	2,9	14,4
VII ^c	25,2	9,5	5,3	3,9	1,7	31,4	9,9	4,3	3,0	11,4
Wskaźnik zmian (%)										
<u>VII 2015</u> <u>VII 2014</u>	90,6	103,3	100,0	92,9	39,5	90,0	86,1	74,1	85,7	101,8
<u>I-VII 2015</u> <u>I-VII 2014</u>	116,9	104,2	106,2	105,8	123,4	100,4	96,2	95,2	98,7	109,3

^a z eksportem burtowym ^b dane wstępne, ^c bez eksportu burtowego

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF (Ministerstwo Finansów).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	mintaj	panga	morszczuk		
						03047500 ^b	03046200 ^b	03047415 ^b	Chiny	Wietnam
2011 I-XII	6,03	6,42	5,49	5,24	5,17	6,13	6,73	11,53	17,86	10,47
2012 I-XII	7,87	7,71	5,82	6,36	5,79	6,66	6,79	12,17	15,89	14,66
2013 I-XII	6,29	6,31	5,37	5,71	5,41	6,42	5,74	11,53	22,10	14,36
2014 I-XII	5,61	5,90	5,01	5,68	5,14	6,70	5,89	11,51	21,12	12,37
2014 VII	5,17	4,89	5,30	5,61	5,58	7,27	5,88	11,14	19,91	11,34
VIII	5,12	4,89	5,18	5,62	5,77	7,18	5,75	11,89	18,12	12,01
IX	5,02	5,59	4,45	5,59	5,14	6,92	6,46	11,51	18,79	12,48
X	4,98	6,50	4,18	5,36	4,46	6,89	5,88	11,82	18,90	12,53
XI	6,50	6,37	4,16	4,55	4,63	5,91	5,93	12,18	20,49	11,35
XII	6,90	6,20	4,20	4,38	4,33	6,26	6,38	12,01	22,18	12,72
2015 ^a I	6,12	6,37	4,67	3,80	4,29	8,41	6,49	13,14	21,60	12,24
II	6,65	6,47	4,55	4,99	4,82	8,03	6,73	13,99	20,63	13,56
III	6,58	6,19	4,32	4,69	5,12	7,91	6,48	14,02	20,39	12,27
IV	6,24	6,21	4,18	4,88	5,09	8,90	8,13	14,33	19,15	12,55
V	5,52	5,32	4,37	4,49	4,98	9,20	8,60	14,91	18,86	12,74
VI	5,94	6,00	4,08	4,67	5,07	8,75	7,47	13,56	19,36	12,34
VII	5,47	6,12	4,18	4,78	5,36	8,80	9,04	13,49	19,25	11,72
Wskaźnik zmian (%)										
<u>VII 2015</u> <u>VII 2014</u>	105,8	125,2	78,9	85,2	96,1	121,0	153,7	121,1	96,7	103,4
<u>I-VII 2015</u> <u>I-VII 2014</u>	107,0	115,7	72,5	75,9	87,2	123,5	126,5	124,1	89,0	99,0

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie MF.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03024390 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2011 I-XII	7,25	21,82	18,97	18,71	49,39	43,02	36,71	2,50	0,85
2012 I-XII	13,25	22,56	19,76	19,42	42,27	44,64	47,68	3,35	0,97
2013 I-XII	11,07	19,89	20,61	18,20	49,90	45,44	50,36	3,21	1,17
2014 I-XII	9,45	20,43	19,02	17,74	54,88	50,67	53,35	2,54	1,43
2014 VII	9,14	18,05	19,27	16,60	53,30	48,96	74,59	2,54	1,34
VIII	9,36	20,83	20,35	20,75	53,67	49,11	68,14	2,40	1,34
IX	9,13	18,83	15,79	20,60	54,31	51,98	57,98	2,34	1,34
X	9,10	20,09	18,15	18,81	54,85	51,55	55,15	2,57	1,57
XI	8,92	20,84	19,22	19,17	56,66	53,95	56,06	2,64	1,11
XII	9,22	22,84	18,75	20,62	56,68	53,44	53,28	2,62	1,06
2015 ^a I	8,81	24,03	21,38	21,46	53,78	51,49	53,09	3,05	1,79
II	8,33	27,03	20,14	22,86	52,03	51,06	50,93	2,75	1,78
III	8,64	25,80	19,11	22,73	51,94	50,52	51,68	-	1,38
IV	8,89	24,44	19,26	20,93	50,01	48,86	54,19	2,74	1,38
V	8,86	25,41	18,96	21,56	50,35	47,10	54,70	2,58	1,58
VI	9,74	23,61	19,12	21,05	51,51	52,13	60,07	2,74	1,45
VII	8,93	25,52	22,91	22,30	50,74	51,26	60,63	2,63	b.d.
Wskaźnik zmian (%)									
VII 2015 VII 2014	97,7	141,4	118,9	134,3	95,2	104,7	81,3	103,5	x
I-VII 2015 I-VII 2014	91,4	122,7	104,4	133,9	94,8	101,6	105,8	107,1	100,0

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2011 I-XII	11,46	-	12,31	59%	12,39	65%	8,60	-	7,56	75%	9,18	75%
2012 I-XII	11,41	-	12,31	56%	13,95	65%	9,26	-	9,20	73%	12,73	79%
2013 I-XII	10,84	-	12,62	57%	14,13	65%	8,77	-	9,67	75%	12,02	75%
2014 I-XII	10,43	-	12,82	58%	14,35	66%	10,13	-	9,73	76%	10,49	69%
2014 VII	10,77	-	12,62	57%	14,14	65%	10,19	-	9,68	76%	10,39	68%
VIII	10,80	-	12,56	57%	14,16	65%	10,18	-	9,72	76%	10,35	68%
IX	10,97	-	12,73	57%	14,16	65%	10,21	-	9,64	75%	10,26	68%
X	10,83	-	12,98	58%	14,16	65%	10,31	-	9,62	76%	10,22	67%
XI	9,29	-	12,78	58%	14,16	65%	10,44	-	9,81	78%	10,39	69%
XII	9,30	-	13,08	59%	14,16	65%	10,53	-	9,65	77%	10,83	72%
2015 I	10,03	-	13,66	61%	14,10	64%	10,67	-	9,80	78%	10,43	69%
II	10,63	-	13,69	61%	14,88	68%	11,05	-	9,95	80%	10,47	70%
III	10,67	-	13,77	61%	14,56	66%	11,13	-	9,86	80%	10,37	70%
IV	10,88	-	14,03	62%	14,94	67%	11,63	-	10,04	81%	10,46	70%
V	10,84	-	13,61	61%	14,76	66%	11,51	-	10,08	82%	10,40	70%
VI	11,04	-	13,75	62%	14,70	65%	11,59	-	10,06	82%	10,42	69%
VII	11,09	-	13,72	62%	15,27	68%	12,16	-	10,10	82%	10,55	70%
VIII	11,09	-	13,66	62%	14,75	65%	12,06	-	9,94	81%	10,44	69%
Wskaźnik zmian (%)												
VIII 2015 VIII 2014	99,8	x	109,4	x	104,1	x	112,7	x	102,7	x	100,9	x
I-VIII 2015 I-VIII 2014	101,8	x	107,5	x	102,1	x	114,6	x	102,3	x	99,2	x

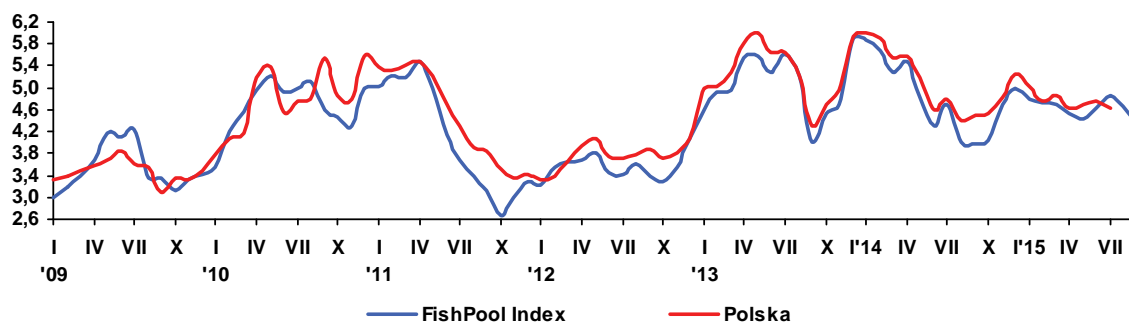
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

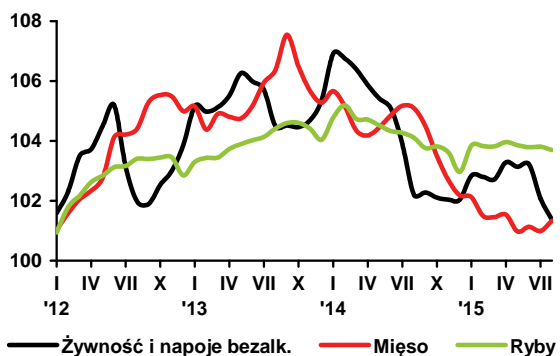
Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2011I-XII	18,93	12,97	23,70	74,89	30,38	16,07	17,52	22,61	26,88	12,31	14,52
2012I-XII	21,42	13,67	26,76	75,30	32,10	17,62	20,10	25,06	29,82	16,02	15,15
2013I-XII	21,83	13,20	26,65	75,66	31,94	16,54	20,95	27,50	33,41	16,05	14,60
2014I-XII	21,76	12,58	26,97	77,54	31,88	16,72	20,77	27,87	34,06	15,24	14,11
2014 VII	21,81	12,52	26,96	78,30	31,96	16,81	20,70	27,62	34,00	15,20	-
VIII	21,75	12,46	27,07	77,70	31,85	16,75	20,72	27,75	34,06	15,14	-
IX	21,74	12,42	27,40	76,90	31,57	16,62	20,77	27,94	33,88	15,16	-
X	21,76	12,49	27,57	76,60	31,71	16,66	20,90	27,75	33,94	15,16	14,43
XI	21,75	12,57	27,79	76,40	31,80	16,48	20,57	27,94	33,88	15,08	14,54
XII	21,76	12,54	28,17	76,60	31,79	16,24	20,27	27,81	33,82	14,99	12,87
2015 I	21,96	b.d.	28,76	78,00	31,91	16,22	20,60	27,87	33,71	15,02	13,55
II	21,79	b.d.	29,38	77,20	32,15	16,07	20,72	27,94	33,82	15,02	13,99
III	22,08	b.d.	29,98	76,30	32,26	15,84	20,45	28,00	33,88	14,89	14,26
IV	22,26	b.d.	30,26	76,90	32,35	15,99	20,27	28,06	33,82	14,94	14,24
V	22,41	b.d.	30,47	76,10	32,36	15,97	20,15	28,00	33,82	14,91	-
VI	22,63	b.d.	30,69	75,50	32,42	15,85	20,25	28,00	33,65	15,03	-
VII	22,60	b.d.	30,80	75,90	32,45	15,81	20,20	27,75	33,41	15,04	-
VIII	22,80	b.d.	30,67	75,40	32,46	15,82	20,07	27,87	33,29	15,04	-
Wskaźnik zmian (%)											
VIII 2015 VIII 2014	104,8	x	113,3	97,0	101,9	94,4	96,9	100,4	97,7	99,3	x
I-VIII 2015 I-VIII 2014	102,5	x	113,3	98,0	101,0	94,7	97,5	100,2	98,6	97,9	98,4

Źródło: Dane GUS.

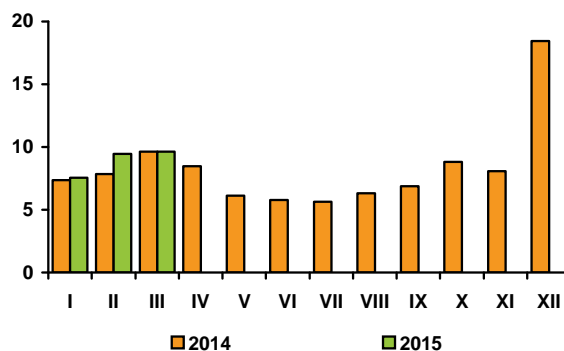
Rys. 1. Cena świeżych łososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

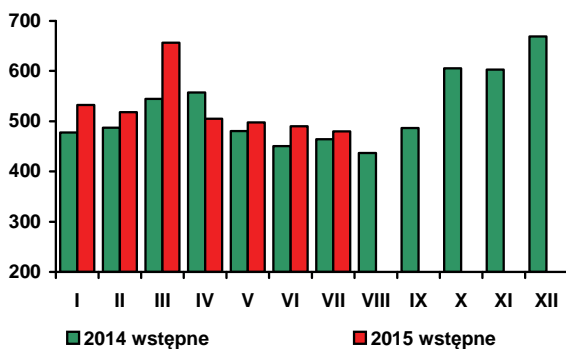
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2011=100)

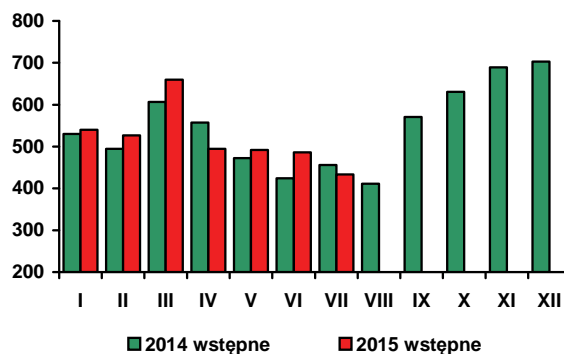
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-4 - European Price Report, rys. 5-6 – dane GUS, rys. 7-8 - dane MF.

W sierpniu 2015 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny żywności i napojów bezalkoholowych obniżyły się o 0,7% (po spadku o 1,1% w lipcu), w tym żywności o 0,8%, przy spadku łącznych cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,4%. Potaniały głównie: warzywa (o 5,9%), owoce (o 3,2%), artykuły mleczarskie (o 0,8%) i tłuszcze (o 0,6%). Istotnie obniżyły się ceny warzyw świeżych (o 7,6%), w tym marchwi o 25,1%, buraków i pomidorów po 15,5%, a cebuli o 7,7%. Ceny ziemniaków spadły o 12,2%. Wzrosły natomiast ceny ogórków (o 8,3%), kapusty (o 7,4%) i kalafiorowatych (o 6,9%). O spadku cen owoców zdecydowała obniżka cen bananów (o 9,6%) i jabłek (o 5,0%), której towarzyszył wydatny wzrost cen cytrusów (o 9,4%). Tańsze w sierpniu, niż przed miesiącem, były wszystkie monitorowane przez GUS produkty mleczne, z wyjątkiem mleka zgęszczonego i w proszku. Ceny mleka spożywczego pitnego obniżyły się o 1,5%, serów dojrzewających o 1,1%, a twarogów o 0,4%. Potaniały wszystkie rodzaje tłuszczów jadalnych, z wyjątkiem oliwy z oliwek. Ceny masła spadły o 0,8%, margaryn o 0,7%, a olejów roślinnych i tłuszczów wieprzowych po 0,3%. Nieznacznie, bo o 0,1% zmniejszyły się ceny ryb i owoców morza.

Łączne ceny cukru, dżemów, marmolad, miodu, czekolady i wyrobów cukierniczych podniosły się o 1,1%, głównie na skutek znaczącej zwwyżki cen cukru (o 4,5%). Wzrosły także ceny jaj (o 0,7%) i artykułów mięsnych (średnio 0,3%), w tym zwłaszcza mięsa drobiowego (o 1,7%) i wieprzowego o 0,4%, przy stabilizacji cen wołowiny i nieznacznym spadku cen przetworów mięsnych. Ceny pieczywa nie wykazywały zmian. Wzrosły ceny mąki (o 1,2%) i makaronów (o 0,6%), a obniżyły się ceny ryżu i kasz (po 0,2%).

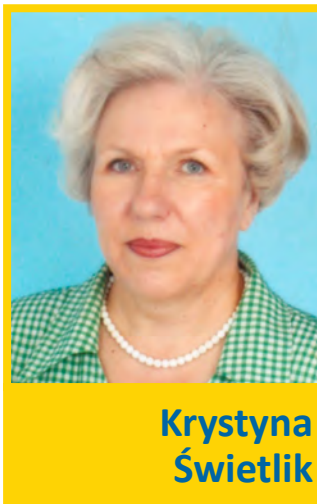
W sierpniu 2015 r. ceny żywności i napojów bezalkoholowych były przeciętnie o 0,7% niższe niż w sierpniu 2014 r., przy spadku cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,6%. Obniżyły się ceny wszystkich podstawowych grup produktów spożywczych, z wyjątkiem owoców, warzyw oraz cukru i wyrobów cukierniczych. Najbardziej, bo o 7,3% spadły ceny tłuszczów, w tym masła o 11,7% i tłuszczów wieprzowych o 8,3%. Ceny artykułów mięsnych i mleczarskich zmalały po 3,6%. W sierpniu br. za mięso wieprzowe konsumenci płacili o 7,2% mniej, za drobiowe o 4,8%, a wołowe o 1,1% mniej niż w sierpniu ub. roku. Sery dojrzewające potaniały o 6,7%, mleko pitne spożywcze o 4,5%, a twarogi o 2,3%. Spadek cen jaj wyniósł 2,0%, a pieczywa i produktów zbożowych oraz ryb i owoców morza 0,4%.

Pozostałe produkty spożywcze były droższe niż przed rokiem. Za owoce należało zapłacić o 9,7% więcej, a za warzywa o 8,3% więcej niż w sierpniu ub. roku. Jabłka podrożały o 19,1%, a owoce cytrusowe o 11,8%, przy spadku cen bananów o 4,2%. W sierpniu średnie ceny warzyw świeżych przewyższyły poziom sprzed roku o 12,7%, w tym ziemniaków o 16,0%. Podrożały zwłaszcza: marchew (o 54,7%), sałata (o 15,1%) oraz buraki, kapusta i ogórki (po 11-12%). Łączne ceny cukru, dżemów, miodu, czekolady i wyrobów cukierniczych zwiększyły się o 1,3%, w tym cukru o 1,3%, czekolady o 3,4%, a wyrobów cukierniczych o 0,9%.

W okresie styczeń – sierpień 2015 r. średni poziom cen żywności i napojów bezalkoholowych był o 2,5% niższy, w tym żywności o 2,7% niższy niż w okresie styczeń – sierpień 2014 r., przy spadku cen towarów i usług konsumpcyjnych o 1,1%. Bardziej niż żywność potaniały towary i usługi związane z transportem, których ceny spadły o 8,1%, w tym paliw do prywatnych środków transportu o 13,2% oraz odzież i obuwie o 4,9%. Nieznacznie obniżyły się ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego (o 0,2%) oraz „innych towarów i usług” (o 0,3%). Ceny pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych wykazywały tendencję wzrostową. Najbardziej wzrósł przeciętny poziom cen towarów i usług związanych z łącznością (o 2,8%) i zdrowiem (o 1,6%), a najmniej – towarów i usług związanych z mieszkaniem (o 0,6%, w tym nośników energii o 0,4%). Wzrost cen napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą, edukacją oraz usług w zakresie restauracji i hoteli był zbliżony i wyniósł 1,2 – 1,3%.

Utrzymująca się deflacja, pozytywne tendencje na rynku pracy i poprawa sytuacji dochodowej ludności sprzyjały wzrostowi konsumpcji. W sierpniu 2015 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) było o 1,0% większe niż przed rokiem, liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy zmniejszyła się o 15,6%, a stopa rejestrowanego bezrobocia wyniosła 10,0% i była o 1,7 p. proc. niższa niż w sierpniu 2014 r. W sierpniu br. siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw była o 4,1% większa niż przed rokiem, a przeciętna miesięczna realna emerytura i renta w systemie pracowniczym wzrosła o 3,4%.

Z danych GUS wynika, że w sierpniu br. sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, w cenach stałych, zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób była o 0,4% większa niż przed miesiącem (przy spadku sprzedaży ogółem o 0,2%) i o 3,4% większa niż przed rokiem (przy wzroście całkowitej sprzedaży o 2,0%).

**Krystyna
Świetlik**

**Paweł
Wyrzykowski**

W okresie styczeń-sierpień br. sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych była o 5,1% większa niż w analogicznym okresie ub. roku, podczas gdy sprzedaż ogółem wzrosła o 3,5%.

Według metodologii Eurostat-u, w sierpniu 2015 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, **łączne ceny żywności i napojów bezalkoholowych w UE-28 nie zmieniły się**, podobnie jak ceny towarów i usług konsumpcyjnych, przy zróżnicowanej dynamice cen poszczególnych grup produktów. Podrożały ryby i owoce morza (o 0,7%), oleje i tłuszcze oraz cukier i wyroby cukiernicze (po 0,2%), pieczywo i produkty zbożowe oraz artykuły mięsne (po 0,1%). Potaniały natomiast owoce (o 0,6%), warzywa (o 0,5%) oraz mleko, sery i jaja (o 0,1%). Największy wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych odnotowano w Grecji (o 2,8%), na Cyprze (o 2,7%) oraz w Hiszpanii i Chorwacji (po 0,7%), a największy spadek - na Litwie (o 1,4%), Łotwie (o 1,3%) i w Rumunii (o 1,1%).

W sierpniu 2015 r. ceny żywności i napojów bezalkoholowych w UE-28 były przeciętnie o 0,2% wyższe niż w sierpniu 2014 r., przy stabilizacji średniego poziomu cen towarów i usług konsumpcyjnych. Najbardziej wzrosły ceny owoców (o 5,3%) i warzyw (o 5,0%). Ceny olejów i tłuszczów zwiększyły się o 1,4%, ryb i owoców morza o 1,2%, cukru i wyrobów cukierniczych o 0,2%, a pieczywa i produktów zbożowych nie zmieniły się. Tańsze niż przed rokiem były: mleko, sery i jaja (o 3,3%) oraz artykuły mięsne (o 1,3%). Największy wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych odnotowano w Grecji (o 3,9%), Szwecji (o 2,7%), na Malcie (o 2,4%), w Hiszpanii (o 1,9%) i Portugalii (o 1,7%). Największe obniżki cen miały miejsce w Rumunii (o 7,0%), Wielkiej Brytanii i Finlandii (po 2,4%) oraz w Irlandii (o 2,2%) i na Cyprze (o 2,0%).

Według FAO, w sierpniu 2015 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, światowe ceny żywności obniżyły się o 5,2%. Znaczący spadek cen spowodowany był relatywnie dużą podażą towarów żywnościowych, spadkiem cen energii oraz obawami dotyczącymi spowolnienia gospodarczego w Chinach, które może spowodować negatywne konsekwencje dla światowej gospodarki i rynków finansowych. Potaniały wszystkie grupy produktów żywnościowych z wyjątkiem artykułów mięsnych. Najgłębszy spadek cen dotyczył cukru (o 10,0%) i był spowodowany deprecjacją brazylijskiej waluty (reala). Produkty mleczarskie potaniały o 9,1%, w tym najbardziej mleko w proszku, sery i masło. Tendencja cenowa na rynku mleka determinowana była przede wszystkim ograniczonym popytem importowym ze strony Chin, Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej. Ceny olejów i tłuszczów roślinnych obniżyły się o 8,6% do najniższego poziomu od marca 2009 r., na co wpływ miała sytuacja na rynku ropy naftowej i spadek cen oleju palmowego związany z obniżeniem popytu importowego oraz korzystnymi perspektywami jego produkcji, jak również produkcji soi. Zboża potaniały o 7,0% pod wpływem obniżek cen pszenicy, kukurydzy i ryżu, związanych z oczekiwaniami dobrych zbiorów i wysokich zapasów. Ceny artykułów mięsnych wzrosły nieznacznie - o 0,1%.

W sierpniu 2015 r. przeciętny poziom światowych cen żywności był o 21,5% niższy niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku. Tańsze były wszystkie grupy artykułów żywnościowych – cukier o 33,2%, artykuły mleczarskie o 32,5%, oleje roślinne o 19,1%, artykuły mięsne o 18,4%, a zbożowe o 15,1%.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w sierpniu 2015 r.

Wyszczególnienie	VIII 2015			I – VIII 2015
	VII 2015=100	VIII 2014=100	XII 2014 = 100	I – VIII 2014 = 100
O G Ó Ł E M	99,6	99,4	99,9	98,9
Żywność i napoje bezalkoholowe	99,3	99,3	99,3	97,5
w tym żywność	99,2	99,3	99,3	97,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,0	100,9	100,9	101,3
Odzież i obuwie	97,6	95,9	92,8	95,1
Mieszkanie	100,0	100,6	100,4	100,6
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,0	100,8	100,6	100,8
w tym nośniki energii	100,0	100,2	99,9	100,4
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	99,9	99,8	99,9	99,8
Zdrowie	100,4	102,7	102,9	101,6
Transport	98,9	91,7	98,0	91,9
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	97,9	89,8	97,4	86,8
Łączność	100,0	100,5	101,5	102,5
Rekreacja i kultura	100,2	101,1	101,8	101,3
Edukacja	100,0	101,0	100,2	101,2
Restauracje i hotele	100,1	101,4	101,1	101,3
Inne towary i usługi	99,9	99,7	99,9	99,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w sierpniu 2015 r.

Wyszczególnienie	VIII 2015			I-VIII 2015
	VII 2015 = 100	VIII 2014=100	XII 2014=100	I-VIII 2014=100
Żywność (bez napojów bezalkoholowych)	99,2	99,3	99,3	97,3
Pieczywo i produkty zbożowe	100,0	99,6	100,0	99,6
Pieczywo	100,0	99,8	99,8	99,8
Ryż	99,8	99,2	100,1	97,2
Makarony	100,5	99,3	100,1	99,0
Mięso i przetwory	100,3	96,4	99,2	96,7
Mięso wieprzowe	100,4	92,8	97,0	93,4
Mięso wołowe	100,0	98,9	99,1	98,8
Drób	101,7	95,2	102,8	94,9
Przetwory mięsne i wędliny	99,9	98,3	99,0	98,6
Ryby i owoce morza	99,9	99,6	100,7	99,3
Mleko, sery i jaja	99,4	96,7	97,4	97,2
Artykuły mleczarskie	99,2	96,4	97,4	97,1
Mleko	98,5	95,5	97,0	96,3
Sery twarogowe	99,6	97,7	98,4	98,2
Sery dojrzewające i topione	98,9	93,3	94,6	94,0
Jaja	100,7	98,0	97,4	97,9
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,4	92,7	95,7	93,6
Masło	99,2	88,3	91,8	90,2
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,7	91,7	94,7	90,9
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	99,3	95,3	98,5	96,5
Oleje roślinne	99,7	96,3	98,6	96,1
Owoce	96,8	109,7	113,7	98,4
Jabłka	95,0	119,1	173,6	94,0
Owoce cytrusowe	109,4	111,8	147,1	101,9
Banany	90,4	95,8	90,5	101,6
Warzywa	94,1	108,3	92,2	94,7
Ziemniaki	87,8	116,0	140,4	69,8
Cukier, dzem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	101,1	101,3	102,5	97,3
Cukier	104,5	101,3	111,2	81,9
Napoje bezalkoholowe	99,8	99,5	99,7	99,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2012	101,6	100,7	101,2	100,2	100,8	100,7	98,0	98,9	99,9	100,6	100,5	100,8
	2013	101,3	98,8	100,1	100,4	100,7	99,7	99,7	98,8	100,0	99,9	100,2	100,7
	2014	101,5	99,8	99,7	99,5	99,6	99,7	98,9	98,4	100,1	99,8	99,9	100,0
	2015	100,7	100,0	99,9	100,6	99,8	100,1	98,9	99,3				
Pieczywo i produkty zbożowe	2012	100,4	100,1	100,2	100,3	100,2	100,1	100,0	100,2	100,0	100,1	100,1	100,0
	2013	100,4	100,2	99,9	100,1	100,0	99,9	100,2	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0
	2014	100,2	99,9	99,9	99,9	100,2	99,8	100,0	100,0	99,9	100,1	99,9	99,8
	2015	100,2	99,8	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,0				
Mięso	2012	101,0	100,6	100,4	100,3	100,4	101,3	100,1	100,2	100,9	100,2	100,0	99,5
	2013	100,2	99,3	100,5	99,9	99,9	100,4	100,7	100,4	101,1	99,0	99,2	99,6
	2014	100,4	99,5	99,2	99,8	100,3	100,4	100,3	99,9	99,4	99,0	99,2	99,5
	2015	99,9	99,4	99,9	100,1	99,4	100,2	99,9	100,3				
Ryby i owoce morza	2012	100,0	100,8	100,4	100,9	100,2	100,3	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	99,4
	2013	100,4	100,1	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,2	100,0	99,8	99,7
	2014	100,7	100,4	99,6	100,0	99,8	99,8	99,9	99,8	99,7	100,1	99,8	99,4
	2015	100,9	99,9	100,0	100,1	99,9	99,9	100,0	99,9				
Mleko, sery, jaja	2012	100,8	100,6	103,8	101,7	98,9	99,0	99,6	99,6	100,0	100,3	100,3	100,3
	2013	100,4	100,1	99,6	99,7	99,7	99,7	100,2	100,1	101,0	100,8	100,5	100,5
	2014	101,0	100,4	100,0	99,7	100,0	99,7	99,5	99,7	99,9	99,8	99,7	99,9
	2015	100,2	99,5	99,9	99,7	99,3	99,6	99,7	99,4				
Tłuszcze	2012	100,7	100,0	100,5	99,0	99,2	99,2	100,0	99,4	100,1	101,2	100,4	100,3
	2013	100,9	99,8	99,4	99,9	100,4	100,6	100,4	100,8	100,7	100,4	100,1	99,5
	2014	100,6	100,1	99,5	98,8	100,6	99,1	100,0	99,3	99,5	99,7	99,1	98,5
	2015	100,2	99,8	99,1	99,7	99,4	98,1	99,1	99,4				
Owoce	2012	107,5	101,8	99,2	102,3	103,4	107,5	98,0	91,6	95,9	100,0	97,8	101,0
	2013	105,7	99,8	98,3	102,9	106,5	105,0	98,4	95,0	93,5	95,0	99,5	100,3
	2014	107,3	101,0	103,1	100,7	102,0	97,1	96,0	94,2	99,9	97,8	97,6	100,2
	2015	103,1	100,4	101,5	105,8	107,2	100,4	98,2	96,8				
Warzywa	2012	106,8	103,0	104,0	97,0	106,2	100,2	80,7	91,0	97,9	105,6	106,8	111,9
	2013	107,3	100,0	102,5	102,4	104,5	94,7	95,9	89,7	99,1	103,9	104,5	108,9
	2014	106,9	99,3	98,2	98,3	93,3	99,4	90,6	86,6	103,7	102,8	105,1	103,9
	2015	105,4	102,3	99,2	102,2	97,2	101,7	90,7	94,1				
Cukier i wyroby cukiernicze	2012	100,4	100,5	100,3	100,5	100,1	100,2	100,2	100,1	100,3	100,0	99,8	99,5
	2013	100,3	99,4	99,7	100,0	99,7	99,7	99,3	99,4	99,8	99,6	99,8	98,7
	2014	100,2	99,0	99,3	97,8	100,0	99,4	99,5	99,4	99,9	99,9	99,5	99,5
	2015	100,1	100,2	100,0	100,5	99,9	100,0	100,8	101,1				
Cukier	2012	99,8	100,6	100,1	100,5	99,8	100,0	100,0	99,9	100,4	99,9	99,6	99,3
	2013	99,9	98,7	99,2	99,4	99,3	98,7	96,3	97,2	98,9	98,8	98,0	96,7
	2014	98,0	96,2	96,5	92,2	97,9	96,3	96,8	96,5	97,6	98,5	96,8	97,8
	2015	98,7	101,1	102,3	101,2	100,2	98,8	104,1	104,5				
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2012	100,7	100,4	100,5	100,6	100,2	100,2	99,5	99,7	100,1	100,4	100,1	100,1
	2013	100,1	100,0	100,2	100,4	99,9	100,0	100,3	99,7	100,1	100,2	99,8	100,1
	2014	100,1	100,1	100,1	100,0	99,9	100,0	99,8	99,6	100,0	100,0	99,8	99,7
	2015	99,8	99,9	100,2	100,4	100,0	100,0	99,9	99,6				
III. Średnia płaca ^a	2012	91,3	97,3	105,7	98,7	97,3	103,8	98,5	99,6	98,8	102,1	101,7	108,8
	2013	89,5	100,8	103,3	99,9	96,6	102,9	100,6	98,2	100,3	101,7	101,7	108,3
	2014	90,1	101,3	104,2	99,0	97,5	101,7	100,6	98,2	100,2	102,1	100,6	109,4
	2015	90,0	101,0	105,8	97,8	97,1	100,9	101,4	98,3				

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2012	104,5	104,5	103,7	103,2	102,7	105,4	105,0	105,3	105,3	104,7	103,9	103,9
	2013	103,5	102,5	101,5	101,7	101,6	100,7	102,5	102,5	102,6	101,9	101,7	101,5
	2014	101,6	101,6	101,2	100,3	99,2	99,1	98,3	97,9	100,0	97,8	97,5	96,8
	2015	96,1	98,4	96,5	97,5	97,8	98,3	98,3	99,3				
Pieczywo i produkty zbożowe	2012	105,6	104,5	102,8	102,6	102,4	102,4	102,4	102,4	102,3	101,9	101,9	101,9
	2013	101,9	101,9	101,6	101,4	101,2	100,9	101,1	100,7	100,7	100,6	100,5	100,4
	2014	100,3	100,3	100,2	100,0	100,2	100,1	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	99,7
	2015	99,6	99,4	99,5	99,7	99,5	99,6	99,7	99,6				
Mięso	2012	110,3	111,1	109,1	108,3	107,8	109,8	109,5	108,4	108,4	107,2	106,4	105,0
	2013	104,1	102,7	102,8	102,4	101,9	100,9	101,6	101,8	102,1	100,9	100,1	100,3
	2014	100,5	100,8	99,5	99,4	99,8	99,7	99,3	98,9	97,2	97,2	97,2	97,1
	2015	96,7	96,5	97,2	97,5	96,7	96,5	96,0	96,4				
Ryby i owoce morza	2012	110,9	110,9	110,6	110,1	109,5	109,3	108,9	109,0	108,6	107,1	105,3	102,8
	2013	102,2	101,5	101,2	101,0	101,0	100,8	100,9	100,9	101,1	101,1	100,9	101,2
	2014	101,1	101,4	100,9	100,6	100,2	100,0	99,9	99,5	99,0	99,0	99,0	99,0
	2015	99,1	98,7	99,1	99,3	99,4	99,5	99,6	99,6				
Mleko, sery, jaja	2012	105,3	105,8	109,1	110,6	109,1	104,8	107,2	106,3	106,0	105,7	105,5	104,9
	2013	104,4	103,8	99,7	97,8	98,5	99,2	99,7	100,2	101,2	101,8	102,0	102,2
	2014	102,8	103,2	103,6	103,6	103,9	103,9	103,3	102,8	101,6	100,5	99,7	99,1
	2015	98,3	97,4	97,4	97,5	96,8	96,8	96,9	96,7				
Tłuszcze	2012	109,8	109,4	108,2	106,4	104,6	102,9	102,0	100,4	100,2	100,8	100,4	100,0
	2013	100,3	100,1	99,0	99,9	101,0	102,4	102,9	104,3	104,9	104,1	103,8	103,0
	2014	102,8	103,1	103,1	102,0	102,1	100,6	100,2	98,6	97,4	96,6	95,7	94,8
	2015	94,4	94,1	93,7	94,5	93,4	93,5	92,6	92,7				
Owoce	2012	97,2	97,3	96,6	99,4	97,3	103,4	103,4	106,3	107,8	106,7	103,8	105,0
	2013	102,7	101,8	101,0	101,4	104,5	102,1	102,3	106,5	104,3	99,2	100,8	99,7
	2014	99,7	100,1	105,6	103,4	99,2	92,2	90,6	89,8	95,8	98,7	96,8	96,5
	2015	92,4	91,7	90,3	94,8	99,7	103,4	106,3	109,7				
Warzywa	2012	83,6	85,7	88,1	83,1	84,4	99,8	97,5	103,4	102,8	104,0	101,0	107,2
	2013	107,8	104,6	103,0	108,8	106,9	101,2	120,3	118,3	119,6	117,8	115,3	112,3
	2014	111,3	110,6	106,3	102,3	91,4	95,6	90,1	87,2	91,6	90,4	91,0	86,8
	2015	86,1	88,8	89,7	93,3	97,6	100,0	99,6	108,3				
Cukier i wyroby cukiernicze	2012	110,6	108,5	98,7	97,8	99,9	102,3	103,4	103,6	104,2	103,4	102,8	102,0
	2013	101,9	100,9	100,2	99,7	99,2	98,8	97,8	97,1	96,6	96,5	96,2	95,4
	2014	95,5	95,1	94,8	92,7	92,9	92,6	92,7	92,8	92,9	93,2	92,9	93,5
	2015	93,5	94,7	95,3	97,9	97,8	98,4	99,7	101,3				
Cukier	2012	128,4	117,8	84,6	81,2	87,3	94,6	98,8	100,7	103,1	102,4	101,0	99,9
	2013	100,0	98,1	97,2	96,1	95,7	94,4	90,9	88,4	87,1	86,1	84,6	82,4
	2014	80,9	78,7	76,7	71,1	70,1	68,4	68,8	68,3	67,4	67,2	66,4	67,2
	2015	67,7	71,2	75,4	82,8	84,7	86,9	93,5	101,3				
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2012	104,1	104,3	103,9	104,0	103,6	104,3	104,0	103,8	103,8	103,4	102,8	102,4
	2013	101,7	101,3	101,0	100,8	100,5	100,2	101,1	101,1	101,0	100,8	100,6	100,7
	2014	100,5	100,7	100,7	100,3	100,2	100,3	99,8	99,7	99,7	99,4	99,4	99,0
	2015	98,6	98,4	98,5	98,9	99,1	99,2	99,3	99,4				
III. Średnia płaca ^a	2012	108,1	104,3	103,8	103,4	103,8	104,3	102,4	102,7	101,6	102,8	102,7	102,4
	2013	100,4	104,0	101,6	103,0	102,3	101,4	103,5	102,0	103,6	103,1	103,1	102,7
	2014	103,4	104,0	104,8	103,8	104,8	103,5	103,5	103,5	103,4	103,8	102,7	103,7
	2015	103,6	103,2	104,9	103,7	103,2	102,5	103,3	103,4				

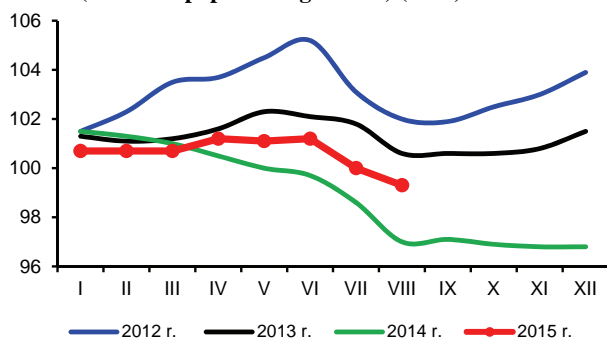
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

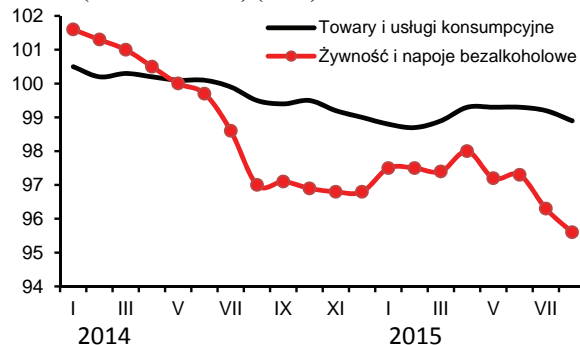
Wyszczególnienie a – 2014 r. b – 2015 r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	w złotych												
Ryż – 1 kg	a	4,03	4,03	4,02	4,00	3,95	3,91	3,86	3,86	3,82	3,85	3,82	3,81
	b	3,80	3,80	3,79	3,77	3,79	3,80	3,78	3,80				
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,22	2,21	2,21	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20
	b	2,21	2,21	2,20	2,21	2,21	2,20	2,20	2,20				
Makaron – 250 g	a	2,28	2,30	2,28	2,27	2,27	2,27	2,26	2,25	2,26	2,27	2,26	2,25
	b	2,25	2,24	2,24	2,24	2,24	2,23	2,24	2,24				
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,50	2,49	2,49	2,40	2,46	2,47	2,45	2,46	2,45	2,44	2,41	2,39
	b	2,45	2,45	2,41	2,42	2,44	2,43	2,38	2,43				
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	26,37	26,31	26,22	26,26	26,32	26,18	26,24	26,22	26,19	26,10	26,09	25,89
	b	25,94	25,87	25,90	25,94	25,90	25,80	25,93	25,96				
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	33,71	33,38	33,13	33,06	33,31	32,97	32,90	32,49	32,64	32,53	32,48	32,45
	b	32,58	32,45	32,28	32,51	32,47	32,32	32,22	32,10				
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	15,43	15,01	14,53	14,76	15,02	15,03	15,23	15,08	14,93	14,59	14,50	14,28
	b	14,34	13,98	14,02	14,07	13,96	13,81	13,84	13,89				
Kurczę patroszone – 1 kg	a	7,20	7,31	7,47	7,32	7,31	7,63	7,56	7,75	7,39	7,15	6,91	6,93
	b	6,90	6,91	6,95	6,96	6,75	7,10	7,12	7,28				
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	24,49	24,47	24,49	24,55	24,57	24,32	24,40	24,47	24,37	24,24	24,22	24,12
	b	24,34	24,18	24,22	24,34	24,46	24,42	24,27	24,22				
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	15,90	15,83	15,84	15,87	15,80	15,75	15,90	15,80	15,98	15,94	15,70	15,63
	b	15,58	15,50	15,50	15,32	15,40	15,41	15,46	15,39				
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	21,87	21,85	21,79	21,74	21,66	21,66	21,81	21,75	21,74	21,76	21,75	21,76
	b	21,96	21,79	22,08	22,26	22,41	22,63	22,60	22,80				
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,98	3,01	3,05	3,00	3,01	3,03	3,00	2,98	2,95	2,94	2,94	2,95
	b	2,95	2,94	2,93	2,92	2,91	2,88	2,88	2,82				
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,03	1,04	1,03	1,03	1,01	1,01	1,02	1,03	1,03	1,04	1,03	1,04
	b	1,04	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,04	1,05				
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	13,36	13,48	13,53	13,47	13,52	13,46	13,49	13,44	13,51	13,45	13,44	13,35
	b	13,39	13,30	13,32	13,33	13,23	13,32	13,26	13,18				
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	23,15	23,35	23,30	22,98	22,45	21,99	21,67	21,60	21,32	20,92	20,80	20,42
	b	20,29	19,86	19,93	19,76	19,33	19,03	18,95	18,43				
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 0,5l	a	6,15	6,16	6,25	6,23	6,23	6,22	6,26	6,23	6,24	6,19	6,07	6,05
	b	5,89	5,88	5,90	5,89	5,87	5,88	5,84	5,85				
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,54	0,53	0,52	0,52	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,52
	b	0,52	0,51	0,51	0,51	0,51	0,50	0,50	0,50				
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,76	4,75	4,74	4,66	4,68	4,60	4,61	4,57	4,49	4,49	4,42	4,37
	b	4,35	4,32	4,28	4,26	4,21	4,15	4,07	4,03				
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	4,09	4,08	4,04	4,08	4,10	4,05	4,05	4,02	4,03	4,05	4,01	4,00
	b	3,93	4,01	3,90	3,98	3,99	3,95	3,94	3,91				
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	6,66	6,59	6,52	6,42	6,47	6,37	6,32	6,23	6,18	6,11	6,14	5,94
	b	6,07	6,06	6,02	5,96	5,85	5,91	5,86	5,76				
Ślonina – 1 kg	a	7,00	6,93	6,67	6,55	6,43	6,34	6,35	6,29	6,30	6,25	6,17	6,12
	b	6,07	5,97	5,92	5,87	5,78	5,65	5,69	5,58				
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,93	1,92	1,90	1,89	1,88	1,86	1,86	1,84	1,83	1,83	1,81	1,77
	b	1,78	1,74	1,74	1,73	1,73	1,71	1,72	1,71				
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,11	2,99	2,87	2,65	2,58	2,48	2,39	2,30	2,23	2,19	2,12	2,07
	b	2,04	2,06	2,10	2,12	2,13	2,10	2,19	2,29				
Jablka – 1 kg	a	2,71	2,77	2,78	2,77	2,93	3,03	3,17	2,85	2,25	2,00	1,96	1,95
	b	1,99	1,98	2,03	2,36	3,00	3,38	3,56	3,37				

Źródło: Dane GUS

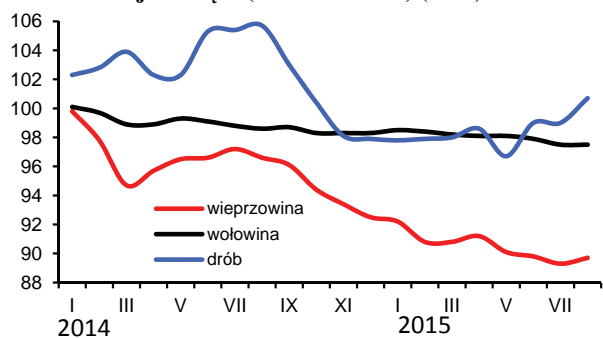
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

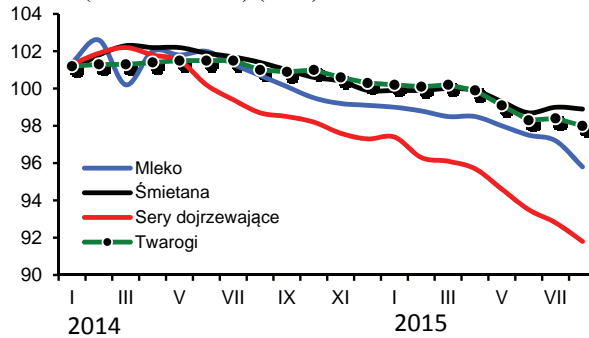
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2013 = 100) (w %)

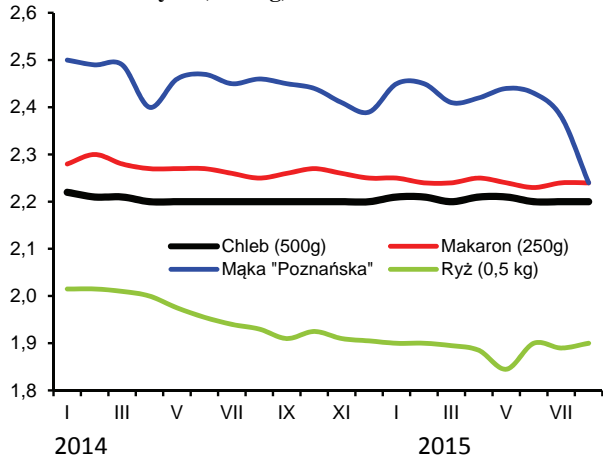
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2013 = 100) (w %)

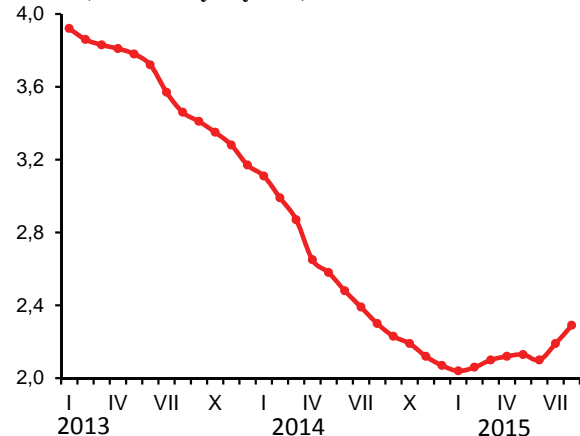
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2013 = 100) (w %)

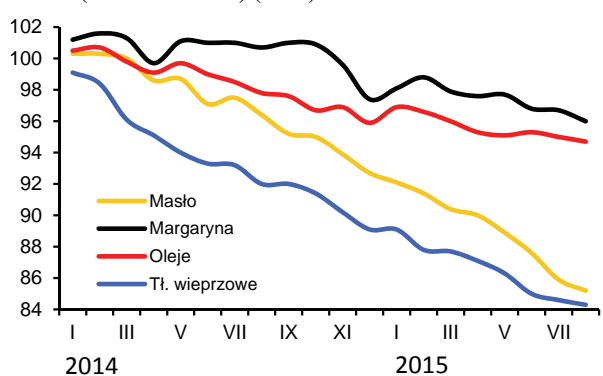
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

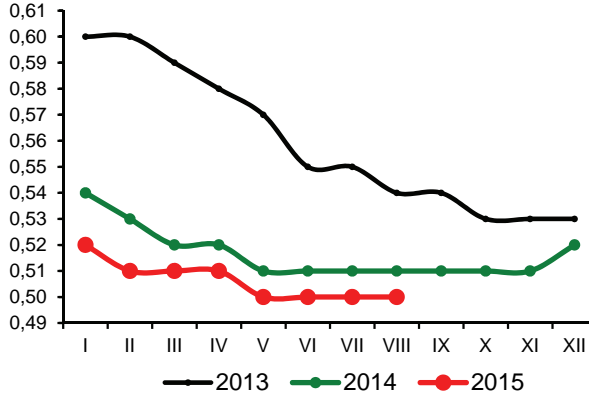
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2013 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W sierpniu 2015 r. popyt na podstawowe środki produkcji dla rolnictwa zmalał w porównaniu z miesiącem poprzednim, co przełożyło się na niewielkie spadki cen większości środków produkcji. Obniżki cen wystąpiły na rynku nawozów mineralnych i bezpośrednich nośników energii. Nieznacznie wzrosły ceny maszyn rolniczych, natomiast ceny środków ochrony roślin i materiałów budowlanych nie zmieniły się. Relacje cen większości środków produkcji do cen zbóż były gorsze niż miesiąc wcześniej, o czym zdecydowały przede wszystkim obniżki cen zbóż.

W sierpniu 2015 r. nastąpił sezonowy spadek popytu na nawozy mineralne, co skutkowało obniżkami cen. Ceny zmalały po raz drugi od początku roku, a średni spadek wyniósł w sierpniu 0,4%. Najbardziej zmniejszono ceny nawozów azotowych, np. mocznika o 1,6%, a saletry amonowej o 1,5%. Mimo to ceny nawozów mineralnych były średnio o 0,3% wyższe niż w sierpniu 2014 r., przy czym najbardziej wzrosły ceny fosforanu amonu (o 5,4%). W nadchodzących miesiącach z powodu sezonowego spadku popytu, a także niskiego poziomu cen nawozów w handlu światowym, ceny na krajowym rynku prawdopodobnie będą nadal maleć.

Nieznacznie pogorszyły się relacje cen nawozów mineralnych do cen zbóż. Na zakup 1 kg NPK w sierpniu 2015 r. należało przeznaczyć równowartość 5,9 kg pszenicy, tj. o 0,1 kg więcej niż przed miesiącem oraz 0,1 kg pszenicy mniej niż rok wcześniej. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 4,4 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (7,3 kg pszenicy). Relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej nie zmieniły się w porównaniu z miesiącem poprzednim. Na zakup 1 dt NPK należało przeznaczyć równowartość ponad 87 kg żywca wieprzowego, tj. o 1 kg mniej niż miesiąc wcześniej, ale o 13 kg więcej niż przed rokiem o tej porze.

Ceny nawozów wapniowych w sierpniu 2015 r. zmalały o 2,5% w porównaniu do poprzedniego miesiąca. W ujęciu rocznym nawozy wapniowe potaniały o 12,2%.

W handlu światowym¹ ceny nawozów mineralnych w sierpniu 2015 r. pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca i były średnio o 7,3% niższe niż rok wcześniej. Mocznik² potaniał w tym czasie o 15,2%, superfosfat potrójny³ o 9,0%, fosforan amonu⁴ o 8,1%, a ceny soli potasowej⁵ podwyższono 5,6%. W najbliższych miesiącach ceny nawozów w handlu światowym mogą nieznacznie spaść. Będzie temu sprzyjać ustabilizowana sytuacja popytowo-podażowa oraz relatywnie niskie ceny surowców do produkcji nawozów, głównie gazu ziemnego i węgla, które są wykorzystywane w procesie produkcji nawozów azotowych.

Na krajowym rynku bezpośrednich nośników energii odnotowano obniżki cen, na co wpłynęły głównie spadki cen ropy naftowej na światowych rynkach. Ceny bezpośrednich nośników energii na krajowym rynku obniżono w ciągu miesiąca średnio o 0,9%, w tym najbardziej zmalały ceny paliw ropopochodnych, np. oleju opałowego (o 6,1%) i oleju napędowego (o 3,6%). W ciągu 12 miesięcy ceny bezpośrednich nośników energii obniżono średnio o 6,9%, co wynikało w dużym stopniu z uwarunkowań na światowym rynku surowców energetycznych. Najbardziej w tym czasie potaniał gaz propan-butan LPG (o 26,9%), olej opałowy (o 21,8%) oraz olej napędowy (o 14,3%). W najbliższych miesiącach ceny paliw ropopochodnych prawdopodobnie się zmniejszą, czemu będą sprzyjać re-

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

latywnie niskie ceny ropy naftowej. Surowce energetyczne na światowych rynkach po raz kolejny wyraźnie potaniały w sierpniu 2015 r. Średni spadek ich cen wyniósł 13,6% w porównaniu z miesiącem poprzednim, w tym ropa Brent potaniała o 15,9%, a gaz ziemny⁶ o 1,0%. Obserwowany w ostatnich miesiącach spadek cen ropy naftowej wynika przede wszystkim z nadpodaży surowca na światowych rynkach. Podaż ropy naftowej jest zbyt duża, ponieważ utrzymujące się przez wiele lat wysokie ceny surowca zachęciły producentów do kosztownych inwestycji w poszukiwanie nowych złóż. Ceny bezpośrednich nośników energii były średnio o 51,0% niższe niż w sierpniu 2014 r., w tym ropa Brent potaniała o 53,9%, a gaz ziemny o 28,4%.

Średnie ceny pestycydów oraz materiałów budowlanych pozostały na poziomie lipca br. W ciągu 12 miesięcy ceny środków ochrony roślin wzrosły średnio o 1,7%, a materiałów budowlanych zmalały o 2,1%.

Maszyny rolnicze podrożały w sierpniu 2015 r. średnio o 0,2%. Najsilniej w tym okresie wzrosły ceny zestawów uprawowo-siewnych (o 2,0%). W ciągu 12 ostatnich miesięcy ceny maszyn rolniczych zwiększyły się o 4,2%, w tym najbardziej podrożały kultywatory (o 13,2%).

1 Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy.

2 Notowania fob Yuzhnyy

3 Notowania fob Tunis

4 Notowania fob US Gulf

5 Notowania fob Vancouver

6 Na podstawie indeksu zmian cen gazu ziemnego obliczanego przez Bank Światowy

Tab. 1. Ceny nawozów mineralnych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		VIII 2014	XII 2014	VIII 2015	VIII 2015 VII 2015	VIII 2015 XII 2014	VIII 2015 VIII 2014	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	123,24	121,00	123,92	98,6	102,4	100,6	6,85	1,01
Saletra amonowa 34%N	„	143,00	139,92	142,48	98,5	101,8	99,6	6,49	0,96
Mocznik 46%N	„	159,64	158,72	159,96	98,4	100,8	100,2	5,38	0,79
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	95,64	93,64	94,52	99,7	100,9	98,8	7,32	1,08
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	164,56	161,00	162,80	101,0	101,1	98,9	6,30	0,93
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	„	208,80	207,80	220,16	100,1	105,9	105,4	5,33	0,79
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	169,04	168,20	170,84	100,0	101,6	101,1	4,41	0,65
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	199,24	192,60	193,96	100,3	100,7	97,3	5,36	0,79
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	75,22	74,02	66,02	97,5	89,2	87,8	1,70	0,25

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		VIII 2014	XII 2014	VIII 2015	VIII 2015 VII 2015	VIII 2015 XII 2014	VIII 2015 VIII 2014	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	43,94	43,72	44,12	100,2	100,9	100,4	68,32	10,07
Dursban 480 EC	1 l	52,28	52,34	53,10	100,1	101,5	101,6	82,22	12,12
Decis Mega 50 EW	250 ml	35,00	35,00	35,74	99,9	102,1	102,1	55,34	8,16
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	37,11	36,88	39,13	100,4	106,1	105,4	60,59	8,93
Gwarant 500 SC	1 l	54,05	53,71	53,75	100,3	100,1	99,4	83,23	12,27
Miedzian 50 WP	1,5 kg	64,36	64,41	65,66	100,0	101,9	102,0	101,67	14,99
Roundup	1 l	34,74	34,74	35,34	99,9	101,7	101,7	54,72	8,07
Granstar Ultra SX 50 SG	40 g	41,81	42,17	42,33	100,1	100,4	101,2	65,55	9,66
Fusilade Forte	1 l	130,62	130,21	132,40	99,9	101,7	101,4	205,02	30,23
Chwastox Extra 300 SL	1 l	18,19	18,14	18,56	100,4	102,3	102,0	28,74	4,24
Środek gryzoniobójczy	1 kg	33,49	34,04	33,88	99,9	99,5	101,2	52,46	7,74

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		VIII 2014	XII 2014	VIII 2015	VIII 2015 VII 2015	VIII 2015 XII 2014	VIII 2015 VIII 2014	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	766,03	778,56	760,47	100,2	97,7	99,3	1177,56	173,62
Koks opałowy	t	1095,68	1065,79	1042,02	100,2	97,8	95,1	1613,53	237,90
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,41	4,82	4,92	97,4	102,1	90,9	7,62	1,12
Olej napędowy	1 l	5,32	4,81	4,56	96,4	94,8	85,7	7,06	1,04
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,76	3,31	2,94	93,9	88,8	78,2	4,55	0,67
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,64	2,52	1,93	101,6	76,6	73,1	2,99	0,44
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,87	33,63	32,23	99,6	95,8	95,2	49,91	7,36
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	17,44	17,39	17,88	100,3	102,8	102,5	27,69	4,08
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	15,52	15,39	15,82	99,9	102,8	101,9	24,50	3,61
Płyn do chłodziw „Petrygo”	1 l	12,43	12,5	12,49	100,4	99,9	100,5	19,34	2,85
Energia elektryczna	10 kWh	6,49	6,49	6,59	100,0	101,62	101,62	10,20	1,50

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny materiałów budowlanych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		VIII 2014	XII 2014	VIII 2015	VIII 2015 / VII 2015	VIII 2015 / XII 2014	VIII 2015 / VIII 2014	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	22,30	22,10	21,38	99,6	96,7	95,9	33,11	4,88
Wapno	1 t	568,65	568,94	573,54	100,0	100,8	100,9	888,11	130,95
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	160,04	158,69	157,27	99,4	99,1	98,3	243,53	35,91
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3463,94	3441,42	3368,05	99,7	97,9	97,2	5215,31	768,96
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,76	13,51	13,23	99,8	97,9	96,1	20,49	3,02
Dwuteownik gruby	1 t	3528,99	3512,16	3416,05	99,4	97,3	96,8	5289,64	779,92
Blacha dachowa	1 m ²	29,60	29,34	28,73	99,8	97,9	97,1	44,49	6,56
Tynk „Atlas”	25 kg	51,53	52,71	51,66	99,4	98,0	100,3	79,99	11,79
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,18	1,18	1,15	100,0	97,5	97,5	1,78	0,26
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	698,45	699,86	692,21	99,8	98,9	99,1	1071,86	158,04
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	724,18	722,33	731,39	100,4	101,3	101,0	1132,53	166,98
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	81,86	79,87	73,43	99,2	91,9	89,7	113,70	16,76
Okno drewniane szklone	1 szt.	1769,66	1773,70	1769,99	100,1	99,8	100,0	2740,77	404,11
Drzwi płytowe 2000x800 mm zew.	1 szt.	1629,48	1630,59	1643,65	100,1	100,8	100,9	2545,14	375,26

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

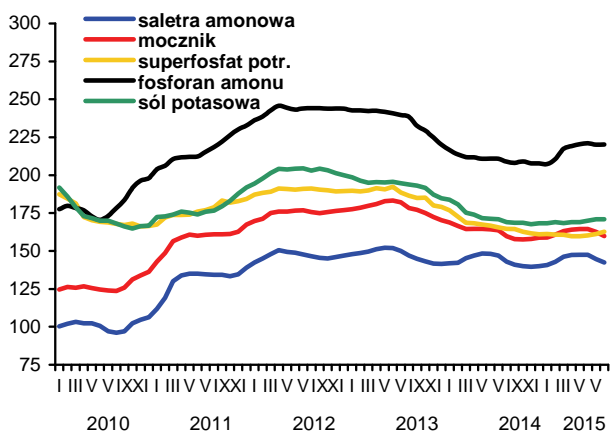
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	VIII 2014	XII 2014	VIII 2015	VIII 2015 / VII 2015	VIII 2015 / XII 2014	VIII 2015 / VIII 2014	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC-5.80	504274,3	521225,9	551885,5	101,4	105,9	109,4	8545,76	1260,01
Kombajn do ziemniaków	79959,5	80285,3	83001,4	100,2	103,4	103,8	1285,25	189,50
Samochód dostawczy	101389,1	101943,9	101780,4	99,3	99,8	100,4	1576,04	232,38
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	48415,4	49031,7	49573,2	100,8	101,1	102,4	767,62	113,18
Siewnik zbożowy 27 redlic	21965,3	21899,2	22206,1	99,9	101,4	101,1	343,85	50,70
Ciągnik 90 kW	198407,6	202027,4	210245,8	100,1	104,1	106,0	3255,59	480,01
Przyczepa do ciągnika samowładowca	36098,6	36177,9	37755,6	100,0	104,4	104,6	584,63	86,20
Kopaczka elewatorowa	14904,9	15003,5	15508,1	100,1	103,4	104,0	584,63	86,20
Zestaw uprawowo-siewny	47962,0	47107,8	54020,3	102,0	114,7	112,6	240,14	35,41
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	7161,9	7100,1	7323,8	100,0	103,2	102,3	836,49	123,33
Glebożyzarka „Freza 1,6”	5915,2	5914,9	5908,5	100,0	99,9	99,9	113,41	16,72
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	47332,3	47044,5	48822,9	100,0	103,8	103,1	91,49	13,49
Opryskiwacz 400 l	4890,9	4974,6	5191,3	100,4	104,4	106,1	756,01	111,47
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	8046,6	8173,8	8556,7	100,2	104,7	106,3	80,39	11,85
Rozsiewacz nawozów	1949,3	1920,6	1989,0	100,1	103,6	102,0	132,50	19,54
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	14103,3	14119,9	14629,9	100,5	103,6	103,7	30,80	4,54
Plug 4-skibowy	11763,1	11876,9	12464,4	99,9	104,9	106,0	226,54	33,40
Kultywator 2,1-2,8 m	3746,5	3941,8	4241,7	99,3	107,6	113,2	193,01	28,46
Dojarka 2 konwie ^a	8134,2	8135,1	8038,7	100,0	98,8	98,8	65,68	39,34
Dojarka z rurociągiem ^a	43457,5	43540,8	43217,3	100,0	99,3	99,4	124,48	74,56
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17869,6	18070,0	18330,7	100,0	101,4	102,6	669,20	400,86

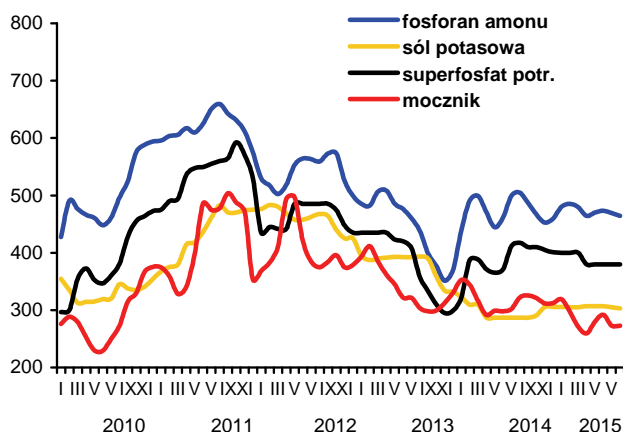
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

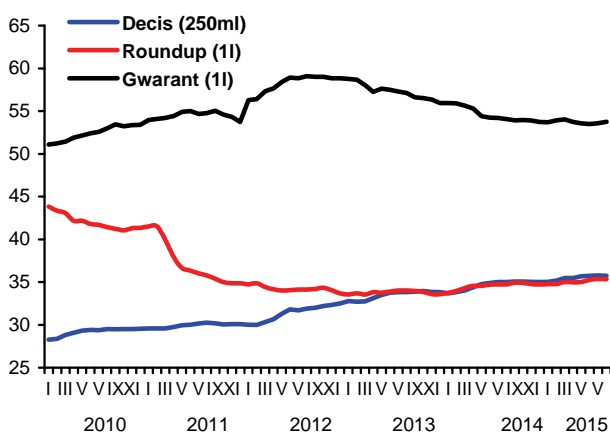
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

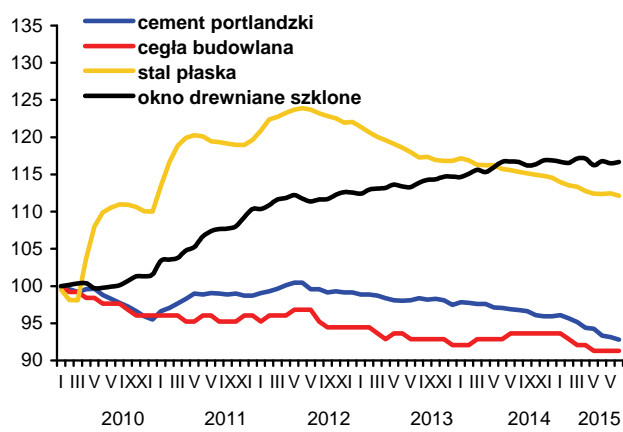
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

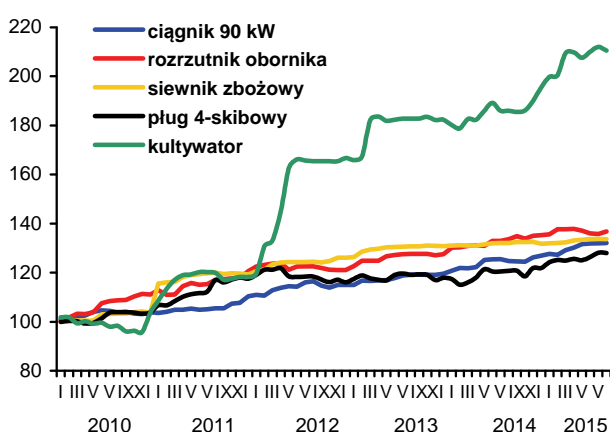
Rys. 3. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2009=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2009=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

